

Cod ECLI ECLI:RO:CABUC:2022:029.001898
DOSAR NR. 16245/3/2020
(662/2022)

R O M Â N I A
CURTEA DE APEL BUCUREȘTI
SECȚIA A III A CIVILĂ ȘI PENTRU CAUZE CU MINORI ȘI DE FAMILIE
DECIZIA CIVILĂ NR. 1898A
Ședința publică din data de 13.12.2022
Curtea constituită din:
PREȘEDINTE: ELENA AVRIGEANU
JUDECĂTOR: MĂDĂLINA GABRIELA RĂDULESCU
GREFIER: ADELINA LUIZA ALEXE

Pe rol se află soluționarea apelului declarate de **apelantul-reclamant** Rusinoiu Laurențiu Daniel, împotriva sentinței civile nr. 901/04.06.2021 pronunțate de Tribunalul București - Secția a III - a Civilă, în dosarul nr. 16245/3/2020, în contradictoriu cu **intimații-pârâți** Statul Roman Prin Ministerul Finanțelor Publice, Statul Roman prin Ministerul Sănătății, Direcția de Sănătate Publică Brăila, Instituția Prefectului-Județul Brăila, Inspectoratul pentru Situații de Urgență Dunărea al Județului Brăila.

Cauza are ca obiect acțiune în răspundere delictuală.

Dezbaterile cauzei și concluziile orale ale părților au avut loc în ședința publică din data de 16.11.2022, fiind consemnate în încheierea de ședință de la acea dată, ce face parte integrantă din prezenta hotărâre, când Curtea, având nevoie de timp pentru a delibera, precum și pentru a da posibilitatea părților să depună la dosar concluzii scrise, a amânat pronunțarea la data de 29.11.2022 apoi la 13.12.2022, când, în aceeași compunere, a decis următoarele:

CURTEA,

Asupra apelului civil de față, constată următoarele:

Prin cererea înregistrată pe rolul Tribunalului București - Secția a III-a Civilă sub nr.16245/3/2020 reclamantul Rusinoiu Laurențiu Daniel a solicitat în contradictoriu cu pârâții Statul Român prin Ministerul Finanțelor Publice, Statul Român prin Ministerul Sănătății, Direcția de Sănătate Publică Brăila, Instituția Prefectului-Județul Brăila, Inspectoratul pentru Situații de Urgență „Dunărea” al Județului Brăila, ca prin hotărârea ce se va pronunța să se dispună obligarea în solidar a pârâților la plata sumei în cuantum de 250.000 lei, reprezentând daunele morale cauzate prin faptele ilicite întreprinse în perioada 20.03.2020 - 03.04.2020; obligarea în solidar a pârâților la plata dobânzii legale aferente capatului de cerere nr. 1, începând cu data rămânerii definitive a hotărârii ce se va pronunța în prezenta cauză și până la data plății efective a acestei sume și obligarea în solidar a pârâților la plata cheltuielilor de judecată ocazionate de soluționarea prezentei cauze.

În motivare se arată că, începând cu 01.01.2018, acesta este angajat la VARD Tulcea, fiind responsabil cu administrarea șantierului naval. La data de 01.07.2019, a fost detașat ca Director de Producție în Șantierul Ancona-Fincantieri din Italia, unde se afla la momentul escaladării situației epidemiologice din luna martie 2020.

Având în vedere răspândirea rapidă a noului coronavirus SARS-CoV-2 activitatea în toate șantierele Fincantieri din Italia a fost suspendată. În paralel, în România, începând cu 16 martie 2020 Președintele României a instituit starea de urgență pe teritoriul României prin Decretul prezidențial nr. 195/2020, măsură confirmată ulterior și de Parlament.

Prin Ordonanța militară nr. 1/2020 privind unele măsuri de primă urgență care privesc aglomerările de persoane și circulația transfrontalieră a unor bunuri a fost prelungită măsură suspendării zborurilor dinspre și către Italia pentru încă 14 zile. Inițial, anterior declarării stării de

urgență, suspendarea zborurilor din România către Italia și din Italia către România a fost decisă de către Comitetul Național pentru Situații de Urgență.

Ținând cont de anularea oricăror posibilități de călătorie între Italia și România, decizia Fincatieri a fost să închirieze un charter aparținând companiei de transport aerian Tarom și să repatrieze toți angajații Șantierului Vard Tulcea/Brăila care se aflau pe teritoriul Italiei.

Repatrierea a avut loc pe data de 19.03.2020 seara, fiind plasat în carantină în Hotelul Flora din stațiunea Lacu Sărat, jud. Brăila, începând cu data de 20.03.2020 (după ora 12 în noaptea dintre 19 și 20.03.2020). De asemenea, s-au luat măsuri de siguranță și prevenție și pe durata transportului de la aeroport la locul de carantină. Reclamantul a precizat că nu persoanele cu care a călătorit în charter au fost plasate în carantină la Hotelul Flora, unii dintre ei, care domiciliau pe raza jud. Tulcea, fiind plasați în carantină pe raza aceluiași județ.

Subliniază un aspect important de luat în considerare, respectiv faptul că a precizat că are posibilitatea să se auto-izoleze separat de familie sau alte persoane, într-o altă locuință proprie din Brăila, suportând toate costurile aferente, dar acest lucru nu a fost luat în considerare.

Menționează că anterior plasării în carantină, nu a fost testat pentru a identifica dacă este purtător al noului virus, iar pe tot parcursul plasării în carantină nu a beneficiat de niciun fel de asistență medicală în sensul că nu i s-au măsurat parametri biologici și nu s-au analizat medicale.

Conform Ordinului nr. 414/2020, în forma aplicabilă la momentul carantinării, reprezentanții statului român erau obligați să recolteze probe biologice pentru un prim test. Acest prim test, obligatoriu conform legii nu a fost realizat.

Singura dată când i-au fost recoltate probe biologice pentru realizarea unui test a fost în data de 23.03.2020. Rezultatul testului nu i-a fost comunicat în mod oficial nici până la data formulării cererii de chemare în judecată. La momentul plasării în carantină instituționalizată nu cunoștea dacă este considerat sau nu infectat cu SARS-COV-2, și nu a fost informat cu privire la un potențial rezultat pozitiv nici ulterior testului efectuat pe 23 martie.

În perioada 20.03.2020 - 03.04.2020 ora 12:00, deci peste termenul de 14 zile, a fost sub efectul măsurii carantinei instituționalizate, fiind considerat o persoană asimptomatică venită dintr-o zonă afectată (roșie), conform Ordinului Ministrului Sănătății nr. 414/2020,

A fost plasat într-o cameră single de aproximativ doar 10 m.p. din cadrul hotelului Flora, fiind închis din primul moment cu cheia pe dinafară, deși nu știe dacă în hotel ar fi existat personal și nici alte persoane cu care putea intra în contact, iar jandarmii asigurau paza hotelului pentru a nu părăsi locul de carantină. Cei plasați în carantină pe raza jud. Tulcea nu au fost închiși cu cheia în camerele de carantină, având doar obligația de a nu le părăsi.

Hrana le-a fost adusă de 3 ori pe zi și procedura era următoarea: se bătea puternic în ușă pentru a veni în dreptul ei, li se ordona să nu atingă ușa nici măcar pe dinăuntru, era deschisă ușa cu cheia și apoi se apăsa pe clanță pentru a se deschide larg ușa tot de către cel care livra mâncarea. Acesta se îndepărta pentru a se prelua mâncarea, apoi se îndepărtau de ușă și aceasta se încuia în urmă. În primele două zile mâncarea o luau de pe jos, de acolo unde toți au călcat cu încălțăminte potențial infectată. Ulterior, pentru că au explicat că nu este igienic și a solicitat în mod expres, singurul din hotel, i s-a adus o măsuță la ușă de pe care să își preiau mâncarea, pentru ceilalți procedura aplicată a fost în continuare cea descrisă mai sus.

Având în vedere neregularitățile menționate, a hotărât să sesizeze aspectele neconforme, autorităților competente pentru a lua măsurile necesare.

În acest sens, în data de 24.03.2020, a formulat și transmis, prin avocat Silvia Uscoș, Adresa nr. 4902 (Anexa nr. 1) privind Condiții locului de carantină Hotel Flora - stațiunea Lacu Sărat, jud. Brăila către Instituția Prefectului - Județul Brăila, Inspectoratul de Jandarmi - județul Brăila, Departamentul pentru Situații de Urgență și către Direcția de Sănătate Publică Brăila. Adresa a fost înregistrată la Instituția Prefectului în data de 26.03.2020.

În cuprinsul Adresei a precizat situația de fapt, a descris condițiile de carantinare de la locul indicat și a solicitat să fie luate măsuri pentru a nu mai fie încuiat în camera de hotel. În motivarea Adresei a arătat că, din moment ce existau alte măsuri care puteau fi luate și care ar fi avut aceeași finalitate, respectiv să fie supravegheați să nu iasă din camere fără a fi închiși cu cheia și,

bineînțele, sancționați dacă nu respectă măsura de a sta în camere, organele statului erau obligate să aplice măsura care aduce o restrângere cât mai mică, în caz contrar, fiind în prezența unui abuz și a unei încălcări flagrante a unor drepturi și libertăți fundamentale, precum libertatea individuală și demnitatea persoanei.

În urmă Adresei transmise, a primit o notificare de la reprezentanții Instituției Prefectului - județul Brăila, la 31.03.2020 (Anexa nr. 2), prin care i-a fost adus la cunoștință faptul că aspectele sesizate vor fi cercetate și va primi un răspuns în termen legal. Menționează că intrarea în carantină a fost realizată pe 20.03.2020 (după ora 12 noaptea, dar repatrierea și propriu-zis "detenția" a început din data de 19.03.2020), situația descrisă prin Adresa înaintată era una urgentă care ar fi trebuit să determine măsuri urgente și verificări, cu celeritate, imediat de la înregistrarea sesizării. Cu toate acestea, răspunsul scris, fără ca în concret să fie luate măsuri, i-a fost comunicat în luna aprilie.

Astfel, în data de 16.04.2020 a primit răspunsul privind Adresa nr. 4902 prin care a fost informat că neregularitățile sesizate au fost cercetate și s-a dispus luarea de măsuri urgente pentru remedierea acestora (Anexa nr. 3). Precizează că, ieșirea din carantină a avut loc pe dată de 1.04.2020. Având în vedere răspunsul lacunar, recepționat la mai bine de două săptămâni de la părăsirea locului de carantinare, a revenit către Instituția Prefectului pentru a obține o serie de clarificări. În acest sens, a formulat o nouă Adresă (Anexă nr. 4), prin avocat Silvia Uscov, cu privire la răspunsul nr. 4902/ 16.04.2020, prin care a solicitat comunicarea următoarelor aspecte: care au fost aspectele confirmate prin verificările efectuate, în urma primirii Adresei nr. 4902/26.03.2020; care au fost măsurile luate în vederea remedierii neregulilor sesizate; în ce perioada au fost efectuate verificările și când au fost luate măsurile menționate în cuprinsul răspunsului din 16.04.2020.

Adresa a fost înregistrată sub numărul 6967 din 4.05.2020 și a primit un răspuns în data de 21.05.2020 (Anexa nr. 5). Astfel, i-a fost comunicat de către Instituția Prefectului a județului Brăila că fiecare instituție cu care a colaborat, implicată în aplicarea măsurilor de carantină și izolare (Inspectoratul pentru Situații de Urgență "Dunărea", Inspectoratul de Jandarmi Județean Brăila și Direcția de Sănătate Publică a județului Brăila), au transmis deja răspunsurile la cele semnalate, conform competențelor. Precizează că nu a primit niciun astfel de răspuns de la niciuna dintre instituțiile enumerate anterior. De asemenea, în cadrul răspunsului din 21.05.2020, reprezentanții Instituției Prefectului au precizat că: "în urmă discuțiilor purtate cu reprezentanții hotelului, le-au pus în vedere să se asigure că la livrarea hranei către toate persoanele carantinate se respectă regulile referitoare la condițiile de igienă și servire".

În urmă demersurilor realizate, problema încuierii camerei de hotel din partea exterioară și izolarea sa subsecventă, nu au fost abordate de instituțiile în cauză, nici în perioada carantinei și nici ulterior părăsirii hotelului.

Având în vedere elementele de fapt și vătămarea adusă drepturilor și intereselor legitime în perioada 20 martie - 3 aprilie 2020, reclamantul apreciază că suntem în prezența unor daune morale.

Conform doctrinei, daunele morale constau în dureri psihice aduse personalității afective sau sociale, cum sunt: atentatele la onoarea și demnitatea victimei.

Prejudiciul suferit este unul cert. Caracterul cert este incident atunci când existența prejudiciului este sigură și actuală. Reclamantul consideră că trebuie avut în vedere tratamentul degradant la care a fost supus în perioada de carantină, ce a creat un disconfort psihologic acut. De asemenea, prin măsurile luate i-a fost pusă în pericol chiar integritatea fizică. Punerea în executare a măsurilor privind carantinarea, care a culminat cu o privarea de libertate și condiții degradante de detenție, modalitatea în care i-a fost servită masă, izolarea și stigmatizarea concretizată prin încuiera camerei de hotel au generat daune morale considerabile ce necesită o despăgubire proporțională.

De asemenea, în ceea ce privește celelalte condiții privind prejudiciul pentru ca acesta să fie considerat reparabil, menționează faptul că prin formularea prezentei cereri de chemare în judecată, având în vedere că este titularul drepturilor și interesele legitime încălcate, prejudiciul are un caracter personal. De asemenea, între prejudiciul existent și fapta ilicită (încălcarea drepturilor și libertăților)

există un raport de cauzalitate ce rezultă din chiar săvârșirea faptelor ce urmează a fi dovedită prin mijloacele de probă solicitate în finalul cererii și din însăși săvârșirea faptei.

Prin faptă ilicită înțelege acțiunea sau inacțiunea contrară legii sau bunelor moravuri, care are ca rezultat atingerea sau încălcarea drepturilor subiective sau intereselor legitime ale altei persoane.

Orice atingere/încălcare/vătămare a demnității umane poate antrena un prejudiciu nepatrimonial, prejudiciu care va putea fi reparat inclusiv pe cale patrimonială - sub forma așa numitelor daune morale.

Legislația națională consacră prin Codul civil protecția demnității și prin aceasta a tuturor drepturilor personalității ce pot fi asociate acestei noțiuni, astfel încât enumerarea de la art. 58 fiind una exemplificativă.

Se arată de asemenea că jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului a statuat că esența însăși a Convenției este respectul demnității umane.

În prezenta speță există o încălcare a unor drepturi și libertăți fundamentale dintr-o dublă perspectivă.

Astfel, în primul rând, chiar măsura carantinei instituționalizate, care este asimilată, conform configurației juridice ce rezultă din Ordinul Ministrului Sănătății nr. 414/2020, unei măsuri privative de libertate, reprezintă o atingere adusă dreptului la libertate individuală și siguranță.

Prin plasarea în carantină instituționalizată, în ciuda lipsei unui test negativ privind prezența virusului SARS-CoV-2, doar în temeiul unei prezumții, fără a avea la dispoziție o cale de atac stabilită prin lege prin care să atace măsura instituită și fără să îi fi fost comunicat actul administrativ prin care măsura a fost dispusă, a fost supus unei privări nelegale de libertate, lipsindu-i garanțiile constituționale necesare pentru protecția acestor drepturi esențiale într-o societate democratică.

Drepturile și libertățile fundamentale, prevăzute atât de legislația națională, cât și de tratate și convenții internaționale, încălcate flagrant de reprezentanții instituțiilor publice competente, dar și acțiunile și inacțiunile prin care aceste încălcări au fost săvârșite, (respectiv - instituirea carantinei instituționalizate, necomunicarea actului administrativ de instituire a măsurii, menținerea măsurii carantinei și pasivitatea privind instituirea unei măsuri mai puțin intruzive) sunt următoarele: art. 23 din Constituția României

Nu se poate trece peste viciile de constituționalitate ale Ordinului nr. 414/2020, având în vedere faptul că exercițiul unor drepturi fundamentale este îngădit printr-un act administrativ normativ. Articolul 53 raportat la art. 23 din Constituție prevede în mod expres necesitatea adoptării unei legi, ca act normativ al Parlamentului, pentru a asigura legalitatea unei astfel de măsuri.

În lipsa unei legislații primare la care să se poate raporta pentru determinarea regimului juridic al carantinei instituționalizate, reclamantul arată că Ordinul nr. 414/2020 este singurul care prevede cazurile și condițiile în care măsură carantinerii instituționalizate (care în prezența speței presupune o privare de libertate) este aplicată. Prin urmare, analiza se va raporta la aceste prevederi.

Ordinul nr. 414/2020 eșuează în a oferi o metodologie privind instituirea unor astfel de măsuri privative de libertate, ceea ce contravine cerințelor de previzibilitate și claritate legislativă, reclamantul invocând în acest sens jurisprudența a Judecătoriei Baia Mare, în dosarul 5354/182/2020.

De asemenea, instituirea măsurii carantinei în condițiile anterior descrise contravine și art. 9 din Declarația Universală a Drepturilor Omului care prevede faptul că „nimeni nu trebuie să fie arestat, deținut sau exilat în mod arbitrar”, dar și art. 9 parag. 1-5 din Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice care stabilește la paragraful 1 următoarele: „orice individ are dreptul la libertate și la securitatea persoanei sale.

În al doilea rând, prin blocarea continuă, cu cheia, a ușii camerei de hotel pe perioada carantinei, dar și a modului în care hrana a fost servită în această perioadă, consideră că i-a fost încălcat dreptul la demnitate, dreptul de a nu fi supus unor tratamente degradante și i-a fost periclitată chiar integritatea fizică și psihică.

Reclamantul a arătat că a înțeles foarte bine contextul epidemiologie și importanța aplicării anumitor măsuri pentru a limita răspândirea virusului SARS-CoV-2, dar și a faptul că a cooperat cu autoritățile dar și faptul că nu a existat în niciun moment vreo intenție de a părăsi centrul de carantină sau de a încalcă în alt mod restricțiile impuse și în acest sens acceptat respectarea acestor restricții în ciuda faptului că nu a fost testat la intrarea în carantină. Prin urmare, cele 14 zile petrecute în centrul de carantină, deși le-a considerat disproporționate în raport cu situația de fapt (în ciuda lipsei rezultatului testării), a continuat să fie considerat asimptomatic), au trecut fără vreun incident pe care să îl inițieze. Încuierea ușii de la hotel cu cheia, în mod continuu, este în mod vădit o încălcarea flagrantă a legilor și convențiilor în vigoare și a metodologiei de aplicare a măsurilor de prevenție în contextul COVID-19, dar și o modalitate de umilire. În niciun act normativ nu este prevăzută posibilitatea de a sechestra persoana plasată în carantină instituționalizată și de a o supune astfel unui tratament înjositor și extrem de împovărător. Abuzul comis de autorități a fost completat de modul degradant în care i-a fost servită hrana, remediarea situației fiind posibilă doar după luarea unei poziții oficiale.

Pericolul în care s-a aflat în perioada în care ușa a fost încuiată din exterior este evident, mai ales că în camerele de hotel exista posibilitatea de a se fuma, nu erau instalați senzori de fum și existau și alte cauze care puteau determina un incendiu în interior sau exterior (un scurtcircuit). Nu cunoaște dacă hotelul are autorizație ISU și nici dacă existau hidranți sau extincatoare în termenul de valabilitate. Prin urmare, o posibilă evacuarea în cazul unui dezastru era îngreunată de deblocarea ușilor, astfel încât salvarea sa și a celorlalți depinde de vigilență celor desemnați cu paza centrului.

De asemenea, din considerente psihologice, o astfel de măsură contravine oricăror standarde privind protecția drepturilor omului. O astfel de izolare, fără o justificare legală, care echivalează cu privarea de libertate realizată prin intermediul penitenciarelor pentru persoanele condamnate penal, a avut repercusiuni asupra stării sale mentale.

În acest sens a invocat art. 3 din CEDO.

În prezenta speță, așa cum rezultă și din aspectele expuse anterior, chiar de la momentul carantinării la hotelul Flora din stațiunea Lacul Sărat, a fost încuiat cu cheia în camera de hotel. În incinta hotelului, în afara altor persoane supuse măsurii de carantină nu exista personal, astfel încât sechestrarea în camerele de hotel apare ca disproporționat, cu atât mai mult cu cât afară existau jandarmi care păzeau hotelul.

În acele 14 zile s-a simțit încarcerat, în postura unui deținut, dar fără a fi comis o faptă penală și fără să existe o hotărâre de condamnare. Încuierea ușii a persistat pe toată durata carantinei, chiar dacă se cunoștea faptul că testul efectuat pentru virusului SARS-COV-2 a fost unul negativ.

Modul de servire al hranei a fost și el similar celui folosit în penitenciare. Așa cum rezultă din descrierea existentă a fost nevoit să ridice mâncarea lăsată pe mocheta din fața camerei, un spațiu neigienizat și care cu siguranță era un factor de risc.

Tratamentul degradant atentează la demnitatea umană și generează victimelor sentimente de anxietate și inferioritate. Prin aceste tratamente se dorește o umilire a victimei, o devalorizare a acesteia cu scopul de a o înfrânge moral. Deși caracterul public al tratamentului poate fi un element important pentru aprecierea acestuia ca fiind degradant, când înjosirea victimei are loc în prezența altor persoane, caracterul public al tratamentului nu este obligatoriu. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a menționat că un tratament va rămâne a fi degradant chiar dacă elementul public lipsește, fiind „suficient ca victima să se simtă înjosită în ochii săi” (Tyrerc. Regatul Unit, nr. 5856/72).

Modul brutal în care reprezentanții statului român au aplicat prevederile privind carantina constituie un exemplu de tratament degradant, o situație ce nu trebuie trecută cu vederea, ci sancționată ca atare. Prin modalitatea de servire a hranei, fiind încuiat în camera de hotel, dar și prin abordarea globală a celor desemnați cu implementarea măsurilor, s-a simțit denigrat, înjosit și devalorizat ca ființă umană. Simplă prezumție că ar putea fi infectat cu SARS-CoV-2, menținută deși un teste nu a fost realizat, a dat naștere unei atitudini neconforme cu standardele privind protecția drepturilor omului.

Din perspectiva art 3 a Convenției Europene a Drepturilor Omului, arată că în data de 24.03.2020 a formulat o sesizare către Instituția Prefectului - Județul Brăila, Inspectoratul de Jandarmi - județul Brăila, Departamentul pentru Situații de Urgență și către Direcția de Sănătate Publică Brăila. În cuprinsul Adresei a precizat situația de fapt, a descris condițiile de carantinare de la locul indicat și a solicitat să fie luate măsuri pentru a nu mai fie încuiat în camera de hotel.

În urma sesizării transmise, a primit o notificare de la reprezentanții Instituției Prefectului - județul Brăila, la 31.03.2020 prin care i-a fost adus la cunoștință faptul că aspectele sesizate vor fi cercetate și va primi un răspuns în termen legal. Menționează că intrarea în carantină a fost realizată pe 20.03.2020, situația descrisă prin Adresa înaintată era una urgentă care ar fi trebuit să determine măsuri urgente și verificări, cu celeritate, imediat de la înregistrarea sesizării. Cu toate acestea, răspunsul scris, fără ca în concret să fie luate, măsuri, i-a fost comunicat în luna aprilie.

Prin urmare, statul român prin reprezentanții săi a încălcat în mod flagrant obligațiile ce îi revin în temeiul art. 3 din CEDO.

Reclamantul arată că în temeiul art. 253 alin. 4 Cod civil, deși în prezența unor daune morale, solicită repararea prejudiciului prin mijloace patrimoniale. Reparația patrimonială are ca finalitate compensarea și atenuarea suferințelor psihice generate de măsurile luate în perioada 20.03 - 03.04.2020.

În temeiul art. 1385 alin. 1 Cod civil, consideră că este incident și principiul reparării integrale a prejudiciului. Astfel, despăgubirea trebuie să cuprindă pierderea efectiv suferită (damnum emergens), cât și câștigul pe care în condiții obișnuite le-ar fi putut realiza și de care a fost lipsit, precum și cheltuielile pe care le-a făcut pentru limitarea prejudiciului (lucrum cessans).

Ordinul nr. 414/2020, în forma aplicabilă la momentul punerii sub măsura carantinei, stabilea la art. 4 alin. 1 faptul că direcțiile de sănătate publică județene și cea a municipiului București, în colaborare cu autoritățile publice locale, identifică și organizează spații de carantinare instituționalizată în fiecare județ.

De asemenea, potrivit art. 12 din Legea 95/2006 Direcțiile de sănătate publică județene și a municipiului București sunt servicii publice deconcentrate ale Ministerului Sănătății, cu personalitate juridică, reprezentând direcția de sănătate publică la nivel local.

Art. 14 din OUG 21/2004 privind Sistemul Național de Management al Situațiilor de Urgență constituie baza legală pentru constituirea serviciilor publice comunitare profesioniste pentru situații de urgență, constituite ca servicii deconcentrate, care funcționează ca inspectorate județene și al municipiului București, asigură în zonele de competență coordonarea, îndrumarea și controlul activităților de prevenire și gestionare a situațiilor de urgență. Potrivit art. 2 din HG nr. 1492/2004 privind principiile de organizare, funcționarea și atribuțiile serviciilor de urgență profesioniste, Serviciile de urgență profesioniste care funcționează ca inspectorate, cu personalitate juridică se află în subordinea Inspectoratului General pentru Situații de Urgență. Alin. 4 al art. 2 din HG nr. 1492/2004 stabilește că activitatea inspectoratelor, ca servicii publice deconcentrate ale Ministerului Administrației și Internelor în teritoriu, este coordonată de prefect.

Codul administrativ la art. 265 alin. 2 prevede că Instituția prefectului este o instituție publică cu personalitate juridică, cu buget propriu, aflată în subordinea Guvernului.

Având în vedere că art. 36 CPC definește calitatea procesuală ca rezultând din identitatea dintre părți și subiectele raportului juridic litigios, cu luarea în considerare a celor expuse în conținutul prezentei cereri și a competențelor autorităților anterior menționate în gestionarea pandemiei, este clar că această condiție a acțiunii civile este îndeplinită.

De asemenea, NCC prevede la art. 221 că persoanele juridice de drept public sunt obligate pentru faptele ilicite ale organelor lor, în aceleași condiții ca persoanele juridice de drept privat. Art. 224 NCC stabilește că statul răspunde în mod subsidiar pentru obligațiile autorităților și instituțiilor publice care sunt persoane juridice, iar în raporturile civile în care statul se prezintă nemijlocit, în nume propriu, ca titular de drepturi și obligații, acesta participă prin Ministerul Finanțelor Publice.

În drept, cererea a fost întemeiată pe dispozițiile art. 72, art. 221, art. 253 alin. 4, art. 1349, art. 1357 și următoarele, art. 1381 și următoarele din NCC; art. 23, art. 21, art. 53 din Constituția României; art. 3 și art. 5 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului; art. 9 din

Declarația Universală a Drepturilor Omului; art. 9 din Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice; Convenția împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, adoptată la New York; Ordinul Ministrului Sănătății nr. 414/2020.

Pârâțul, Inspectoratul pentru Situații de Urgență "Dunărea" al județului Brăila, prin **întâmpinarea** formulată a solicitat respingerea cererii, ca neîntemeiată și nefondată.

Pârâta, Instituția Prefectului - Județul Brăila prin **întâmpinarea** formulată a solicitat respingerea acțiunii ca netemeinică și nelegală.

Pârâțul, Statul Român prin Ministerul Finanțelor Publice, prin **întâmpinarea** formulată a solicitat, în principal admiterea excepției netimbrării, lipsei calității procesuale pasive, iar în subsidiar, respingerea cererii ca neîntemeiată, pentru următoarele motive:

Pârâta, DIRECȚIA DE SĂNĂTATE PUBLICĂ A JUDEȚULUI BRĂILA, a formulat **întâmpinare** prin care a solicitat, în esență, respingerea cererii ca neîntemeiată.

Pârâțul, Ministerul Sănătății, instituție publică, a formulat **întâmpinare** prin care a invocat, pe cale de excepție, netimbrarea cererii de chemare în judecată, admiterea excepției lipsei calității procesuale pasive a Ministerului Sănătății iar pe fondul cauzei, respingerea cererii de chemare în judecată ca neîntemeiată, pentru următoarele motive:

Prin **încheierea** de ședință interlocutorie din data de 18.02.2021 tribunalul a respins excepția necompetenței teritoriale a Tribunalului București, a respins excepția netimbrării și a unit excepțiile lipsei calității procesuale pasive invocate de către pârâte cu fondul cauzei, motivările soluțiilor pronunțate cu privire la aceste excepții regăsind-se în cuprinsul încheierii menționate.

În cadrul ședinței din data de 18.02.2021, în cadrul cercetării judecătorești instanța a încuviințat proba prin înscrisuri, proba cu interogatoriul pârâtelor și proba testimonială fiind încuviințat ca martor Dl. Daniliuc Ionuț.

Prin **sentința** civilă nr.901/04.06.2021, Tribunalul București - Secția a III-a Civilă a admis excepția lipsei calității procesuale pasive a pârâților Statul Român prin Ministerul Finanțelor Publice; Statul Român prin Ministerul Sănătății, Inspectoratul pentru Situații de Urgență „DUNĂREA” al Județului Brăila, a respins cererea de chemare în judecată cu pârâții Statul Român prin Ministerul Finanțelor Publice, Statul Român prin Ministerul Sănătății, Inspectoratul pentru Situații de Urgență „DUNĂREA” al Județului Brăila, ca fiind introdusă împotriva unor persoane fără calitate procesuală pasivă și a respins cererea de chemare în judecată formulată de reclamantul Rusinoiu Laurențiu Daniel, în contradictoriu cu pârâții Direcția de Sănătate Publică Brăila și Instituția Prefectului Brăila, ca neîntemeiată, pentru următoarele considerente:

În fapt, la data de 16 martie 2020, avându-se în vedere evoluția situației epidemiologice internaționale determinată de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2 la nivelul a peste 150 de țări, în care aproximativ 160.000 de persoane au fost infectate și peste 5.800 au decedat, precum și declararea "Pandemiei" de către Organizația Mondială a Sănătății, la data de 11.03.2020, Președintele României a instituit starea de urgență pe teritoriul României prin Decretul prezidențial nr. 195/2020.

Reclamantul a intrat pe teritoriul României în seara zilei de 19.03.2020, venind de pe teritoriul Italiei, împreună cu restul colegilor săi de muncă. Revenirea acestora în România s-a realizat cu un zbor privat al companiei Tarom.

Reclamantul, împreună cu o parte dintre colegii săi de muncă au fost plasați în carantină instituționalizată, în cadrul Hotelului Flora din stațiunea Lacu Sărat, jud. Brăila, începând cu data de 20.03.2020 (după ora 12 în noaptea dintre 19 și 20.03.2020) până la data de 03.04.2020.

Pe parcursul carantinei, a fost cazat într-o cameră single, de aproximativ doar 10 m.p. din cadrul hotelului Flora, fiindu-i restricționată posibilitatea de a părăsi camera prin încuierea ușii „pe dinafară” aspect susținut de reclamant, necontestat de niciuna dintre părți.

Hrana le-a fost adusă în mod individual, de 3 ori pe zi iar potrivit susținerilor reclamantului, în primele două zile aceasta a fost lăsată pe jos, aspect ce a fost remediat după ce acesta a semnalat aceasta problemă.

La data de 24.03.2020, reclamantul a formulat și transmis, prin avocat Silvia Uscov, Adresa nr. 4902 privind Condițiile locului de carantină Hotel Flora - stațiunea Lacu Sărat, jud. Brăila către Instituția Prefectului - Județul Brăila, Inspectoratul de Jandarmi - județul Brăila, Departamentul pentru Situații de Urgență și către Direcția de Sănătate Publică Brăila solicitând prin aceasta, în principal, să se renunțe la încuierea ușii pe dinafară sugerând totodată plasarea unui jandarm pe culoar sau amplasarea camerelor de supraveghere pentru a se asigura că nu sunt părăsite camerele de carantină. Acesta și-a motivat solicitarea pe considerente de siguranță fizică, de natura psihologică, dar și pe considerente legale, respectiv ordinul 414/2020, ce nu prevede închiderea spațiului de carantină.

Prin adresa 4902 din data de 31.03.2020, a fost comunicat un răspuns din partea Instituției Prefectului - Județul Brăila în sensul că urmează a fi verificate aspectele semnalate și ca va primi un răspuns în termenul legal (fila 38)

De asemenea, prin adresa 4902 din data de 16.04.2020, a fost comunicat un nou răspuns din parte Instituției Prefectului - Județul Brăila în sensul că s-au luat măsuri urgente pentru remedierea celor semnalate. (fila 38 verso), iar prin adresa 6867 din data de 21.05.2020 a aceleiași instituții i s-a comunicat reclamantului că li s-a pus în vedere reprezentăților hotelului să se asigure că la livrarea hranei către toate persoanele aflate în carantină se respectă condițiile de igienă și de servire.

Tribunalul a reținut, sintetizând obiectul și cauza cererii de chemare în judecată, că reclamantul își întemeiază cererea pe modul în care a fost aplicată măsura carantinei instituționalizate, lipsa unor garanții legale și eficiente împotriva unor astfel de restrângeri, metodele folosite, care s-au concretizat, în opinia sa, în tratamente degradante ce au adus grave atingeri demnității, dreptului la libertate și siguranță și a altor drepturi fundamentale.

Mai exact, acesta se referă la „privarea de libertate și condiții degradante de detenție, modalitatea în care i-a fost servită masă, izolarea și stigmatizarea concretizată prin încuierea camerei de hotel”.

Din perspectiva dispozițiilor legale aplicabile, prin raportare la obiectul cererii, respectiv răspundere civilă delictuală, tribunalul reține incidența art. 6 alin 1 și 2 privind aplicarea rationae temporis a legii civile, respectiv, 1) Legea civilă este aplicabilă cât timp este în vigoare. Aceasta nu are putere retroactivă. (2) Actele și faptele juridice încheiate ori, după caz, săvârșite sau produse înainte de intrarea în vigoare a legii noi nu pot genera alte efecte juridice decât cele prevăzute de legea în vigoare la data încheierii sau, după caz, a săvârșirii ori producerii lor.

Potrivit art. 248 alin 1 Cod procedură civilă, Instanța se va pronunța mai întâi asupra excepțiilor de procedură, precum și asupra celor de fond care fac inutilă, în tot sau în parte, administrarea de probe ori, după caz, cercetarea în fond a cauzei.

Astfel s-a reținut că tribunalul se va pronunța cu prioritate asupra excepțiilor procesuale invocate chiar dacă, pentru a asigura o justă soluționare a acestora, ca urmare a administrării probatoriului a fost necesară măsura unirii excepțiilor cu fondul cauzei.

S-a reținut că în cauză, au invocat excepția lipsei calității procesuale pasive pârâții Statul Român prin Ministerul Finanțelor Publice, Statul Român prin Ministerul Sănătății și pârâțul Inspectoratul pentru Situații de Urgență Brăila.

Potrivit art. 36 Cod Procedură Civilă, Calitatea procesuală rezultă din identitatea dintre părți și subiectele raportului juridic litigios, astfel cum acesta este dedus judecării. Existența sau inexistența drepturilor și a obligațiilor afirmate constituie o chestiune de fond.

Tribunalul a reținut că potrivit art. 224 alin.1 C.civ., dacă prin lege nu se dispune altfel, statul nu răspunde decât în mod subsidiar pentru obligațiile organelor, autorităților și instituțiilor publice care sunt persoane juridice.

Se reține, de asemenea că potrivit art. 9 din Ordinul 414/2020, Direcțiile de sănătate publică județene și cea a municipiului București și direcțiile de specialitate din cadrul Ministerului Sănătății vor duce la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

În continuare, potrivit art. 1 alin 2 din Ordinul sus-menționat, (2) Se instituie măsura de carantină instituționalizată pentru persoanele asimptomatice care intră pe teritoriul României venind

din zonele cu transmitere comunitară extinsă afectate de COVID-19 (zona roșie), pentru o perioadă de 14 zile, în spații special amenajate puse la dispoziție de către autoritățile locale.

Reclamantul justifică calitatea procesuală pasivă a Statului prin Ministerul Sănătății prin aceea că măsura carantinei instituționalizate a fost o măsură nelegală. În continuare, se arată că Ordinul 414/2020, în temeiul căruia reclamantul a fost plasat în carantină a fost emis în temeiul art. 25 alin 2 din Legea 95/2006, (2) Măsurile privind prevenirea și gestionarea situațiilor de urgență generate de epidemii, precum și bolile transmisibile pentru care declararea, tratamentul sau internarea sunt obligatorii se stabilesc prin ordin al ministrului sănătății dispoziție ce au fost declarată neconstituțională prin Decizia 428/2020 a Curții Constituționale.

Cu alte cuvinte, se invoca calitatea procesuală pasivă a pârâtului prin aceea că acesta a emis un act normativ cu caracter general în baza unei abilitări conferite de o lege organică, ce a permis plasarea reclamantului în carantină, abilitare ce a fost declarată neconstituțională într-un termen de două luni de la data aplicării măsurii carantinei.

În esență fapta delictuală imputată acestui pârât este emiterea unui act normativ și nu măsura în sine a plasării în carantină instituționalizată, respectiv modul în care măsura carantinei instituționalizate a fost aplicată, obiect cu care reclamantul nu a înțeles să investească instanța.

Astfel, s-a reținut că în cauză, Statul Român prin Ministerul Sănătății nu are calitate procesuală pasivă astfel că excepția va fi admisă și va fi respinsă cererea formulată în contradictoriu cu acesta fiind introdusă împotriva unei persoane fără calitate procesuale pasive.

În privința Statului Român prin Ministerul Finanțelor Publice, s-a reținut că reclamantul justifică calitatea acestuia prin calitatea de garant al executării obligațiilor asumate de toate organele și autoritățile publice, pentru opozabilitatea hotărârii față de acesta, fiind necesar a se stabili cadrul în care se stabilește bugetul pentru plata despăgubirilor.

Or dispozițiile art. 224 alin 1 Cod procedură civilă, tocmai în acest sens stipulează în mod expres că statul nu răspunde decât în mod subsidiar pentru obligațiile organelor, autorităților și instituțiilor publice care sunt persoane juridice.

Se mai invocă de asemenea un pasaj jurisprudențial CEDO din Cauza Popa c României însă se reține că în cauza citată, Curtea a reținut culpa statului pentru imposibilitatea în care s-a aflat reclamanta de a executa o hotărâre judecătorească definitivă împotriva unei debitoare ce avea ca acționar majoritar AVAS (noua denumire a APAPS după 2004), fără ca situația de fapt din acea cauză să cuprindă vreun element comun cu prezenta cauză.

Față de cele ce preced, excepția a fost admisă și a fost respinsă cererea formulată în contradictoriu cu acesta fiind introdusă împotriva unei persoane fără calitate procesuale pasive.

În privința Inspectoratului pentru Situații de Urgență Brăila, se reține că reclamantul nu a invocat în sarcina acestuia nicio faptă civilă delictuală iar pârâtul nu avea competențe legate de triaj și punere în executare a măsurii carantinei, astfel cum s-a arătat prin dispozițiile sus redată.

Justificarea calității sale procesuale pasive prin aceea că reclamantul a transmis în timpul în care se afla în carantină, o cerere către aceasta și nu a primit răspuns nu formează obiectul cererii cu care a fost investită instanța, reclamantul având la dispoziție mijloace procedurale furnizate de nr. OG 27/2002 privind reglementarea activității de soluționare a petițiilor și de Legea Contenciosului Administrativ nr. 554/2004.

Prin urmare, nici pârâta Inspectoratul pentru Situații de Urgență Brăila nu are calitate procesuală pasivă în cauză, cererea în contradictoriu cu aceasta urmând a fi respinsă în mod corespunzător.

Condițiile răspunderii civile delictuale se desprind din prevederile art.1357 alin. (1) C.civ. în sensul că sunt necesare: a) existența unei fapte ilicite; b)săvârșirea faptei cu vinovăție; c) producerea unui prejudiciu; d) existența unui raport de cauzalitate între fapta ilicită și prejudiciu.

S-a reținut, de asemenea, că potrivit art.1.351. Cod Civil, - (1) Dacă legea nu prevede altfel sau părțile nu convin contrariul, răspunderea este înlăturată atunci când prejudiciul este cauzat de forță majoră sau de caz fortuit. (2) Forța majoră este orice eveniment extern, imprevizibil, absolut invincibil și inevitabil. (3) Cazul fortuit este un eveniment care nu poate fi prevăzut și nici împiedicat de către cel care ar fi fost chemat să răspundă dacă evenimentul nu s-ar fi produs. (4)

Dacă, potrivit legii, debitorul este exonerat de răspundere contractuală pentru un caz fortuit, el este, de asemenea, exonerat și în caz de forță majoră.

Pe fondul cauzei s-a reținut că reclamantul invocă ca primă faptă ilicită nelegalitatea plasării sale în carantină instituționalizată, în ciuda lipsei unui test negativ privind prezența virusului SARS-CoV-2, doar în temeiul unei prezumții, fără a avea la dispoziție o cale de atac stabilită prin lege prin care să atace măsura instituită și fără să îi fi fost comunicat actul administrativ prin care măsura a fost dispusă, apreciind că a fost supus unei privări nelegale de libertate, lipsindu-i garanțiile constituționale necesare pentru protecția acestor drepturi esențiale într-o societate democratică.

Tribunalul, cu titlu prealabil, a notat o schimbare de optică din partea reclamantului care, deși în prezent apreciază că a fost suspus unei măsuri nelegale, unei „detenții” și unor „tratamente inumane și degradante”, la momentul în care s-a adresat prin Adresa nr. 4902 privind Condițiile locului de carantină Hotel Flora - stațiunea Lacu Sărat, jud. Brăila, instituțiilor la care s-a făcut referire mai sus, a arătat că „înțeleg toate restricțiile impuse de carantină,”(fila 36 verso vol. II)

În privința caracterului nelegal al aplicării măsurii carantinei instituționalizate în privința reclamantului, tribunalul a apreciat că acesta nu poate fi reținut.

Astfel cum s-a arătat mai sus, fiind vorba despre o pretinsă faptă delictuală, vor fi aplicabile dispozițiile legale în vigoare la momentul adoptării acestei măsuri, respectiv dispozițiile legale în vigoare la data de 19.03.2020.

Or, potrivit art. 1 din Ordinul 414/2020 1) În înțelesul prezentului ordin, prin carantină se înțelege atât instituirea măsurii de carantină instituționalizată (în spații special amenajate), cât și instituirea măsurii de izolare la domiciliu. 2) Se instituie măsura de carantină instituționalizată pentru persoanele asimptomatice care intră pe teritoriul României venind din zonele cu transmitere comunitară extinsă afectate de COVID-19 (zona roșie), pentru o perioadă de 14 zile, în spații special amenajate puse la dispoziție de către autoritățile locale.

Din interpretarea gramaticală a dispozițiilor menționate mai sus rezultă că în privința reclamantului, ce provenea dintr-o „zonă roșie” nu se putea dispune o altă măsură în afară de cea a carantinei instituționalizate, autoritățile, în cauză Direcția de Sănătate Publică, neavând nicio marjă de apreciere în acest sens, având doar obligația legală de a asigura aplicarea acestei măsuri.

Reclamantul arată că dispozițiile legale privind instituirea acestei măsuri sunt lacunare și lipsite de previzibilitate.

Contrar susținerilor reclamantului, tribunalul a notat că exigența previzibilității legii, în componenta sa referitoare la modul de receptare a conținutului a fost îndeplinită, Ordinul fiind publicat în Monitorul Oficial al României și adus la cunoștința publicului prin intermediul mass-mediei, obligația persoanelor ce intrau în țară dintr-un stat aflat în zona roșie, de a intra în carantină instituționalizată fiind notorie, cel puțin pentru cetățenii români.

În ce privește dezideratul de claritate a normei, în sensul că cei cărora li se adresează să fie informați în avans asupra consecințelor actelor și faptelor lor, și înțelegă consecințele legale ale acestora tribunalul apreciază de asemenea că acesta a fost îndeplinit, dispozițiile Ordinului 414/2020 fiind clare concise și nesusceptibile de interpretări multiple.

În acest sens, prevederile art. 8 din Legea 24/2000 statuează în sensul (1) Proiectele de legi, propunerile legislative și celelalte proiecte de acte normative se redactează în forma prescriptivă proprie normelor juridice. (2) Prin modul de exprimare actul normativ trebuie să asigure dispozițiilor sale un caracter obligatoriu. (3) Dispozițiile cuprinse în actul normativ pot fi, după caz, imperative, supletive, permissive, alternative, derogatorii, facultative, tranzitorii, temporare, de recomandare sau altele asemenea; aceste situații trebuie să rezulte expres din redactarea normelor. (4) Textul legislativ trebuie să fie formulat clar, fluent și inteligibil, fără dificultăți sintactice și pasaje obscure sau echivoce. Nu se folosesc termeni cu încărcătură afectivă. Forma și estetica exprimării nu trebuie să prejudicieze stilul juridic, precizia și claritatea dispozițiilor.

De asemenea, în ceea ce privește noțiunea a de previzibilitate în accepțiunea jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului „În ceea ce privește cerința previzibilității legii, Curtea reamintește că o normă este "previzibilă" numai atunci când este redactată cu suficientă precizie, în

asa fel încât să permită oricărei persoane - care, la nevoie, poate apela la consultantă de specialitate - să își corecteze conduita. Curtea a subliniat importanta acestui concept mai ales atunci când este vorba despre o supraveghere secretă (Hotărârea Malone împotriva Regatului Unit din 2 august 1984, reluată în Hotărârea Amann împotriva Elveției mai sus citată, alin. 56), (Hotărârea Rotaru c României, alin. 55)

Astfel că, așa cum în mod corect a reținut reclamantul, acesta avea, potrivit dispozițiilor legale în materie în vigoare la acel moment, obligația de a se supune acestei măsuri restrictive de liberate, în pofida faptului că la momentul plasării în carantină testul era unul negativ condiția unică și necesară fiind ca el să provină dintr-o zonă roșie, condiție ce era îndeplinită.

Rațiunile pe care emitentul actului normativ le-a avut în vedere la redactarea textelor sus redate, nu pot face, în mod evident, obiectul analizei instanțelor judecătorești fără ca acestea să-și depășească, cu această ocazie, puterea jurisdicțională.

Tot în acest context, al competenței puterii jurisdicționale, tribunalul a arătat că inexistența în cuprinsul Ordinului 414/2020 a unei căi de atac împotriva măsurii carantinei nu este un aspect imputabil pârâtelor ce ar putea face obiectul analizei în cadrul răspunderii civile delictuale.

În altă ordine de idei, tribunalul a constatat că reclamantul își întemeiază susținerile referitoare la caracterul nelegal al măsurii carantinei instituționalizate antamând ample discuții de constituționalitate susținând că, deși această măsură are o bază legală, aceasta are grave vicii de constituționalitate constatate prin Decizia CCR 458/2020.

Prin Decizia 458/2020 referitoare la admiterea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 25 alin. (2) din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății și ale art. 8 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 11/2020 privind stocurile de urgență medicală, precum și unele măsuri aferente instituirii carantinei Curtea Constituțională a României a admis excepția de neconstituționalitate formulată de Avocatul Poporului și constată că dispozițiile art. 25 alin. (2) teza a doua din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății și ale art. 8 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 11/2020 privind stocurile de urgență medicală, precum și unele măsuri aferente instituirii carantinei sunt neconstituționale.

Tribunalul a reamintit că potrivit art. 29 alin 3 din Legea 47/1992, Dispozițiile din legile și ordonanțele în vigoare constatate ca fiind neconstituționale își încetează efectele juridice la 45 de zile de la publicarea deciziei Curții Constituționale, dacă, în acest interval, Parlamentul sau Guvernul, după caz, nu pune de acord prevederile neconstituționale cu dispozițiile Constituției. Pe durata acestui termen, dispozițiile constatate ca fiind neconstituționale sunt suspendate de drept.

S-a mai reținut că principiul neretroactivității legii a fost ridicat la rang constituțional, fiind consacrat în art. 15 alin. (2) din Constituția României din 1991: „Legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile”.

Astfel, toate susținerile reclamantului referitoare la analiza caracterului neconform al Ordinului 414/2020 în raport de Constituția României excedează prezentei cauze, întrucât, instanțele judecătorești nu sunt în măsură a se pronunța asupra constituționalității unei dispoziții legale iar pe de altă parte, Decizia 458/2020 referitoare la admiterea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 25 alin. (2) din Legea nr. 95/2006 își produce efectele exclusiv de la publicarea sa, respectiv publicarea în Monitorul Oficial, Partea I nr. 581 din 02 iulie 2020

Ceea ce este relevant în cauză este că măsura carantinei instituționalizate ce a fost dispusă față de reclamant avea, cel puțin la momentul adoptării sale, un temei legal clar și previzibil pe care pârâtele erau obligate să îl aplice.

În continuare, se reține că, astfel cum în mod corect a arătat reclamantul prin cererea introductivă, prin notificarea României transmisă Consiliului Europei la data de 18.03.2020 publicată pe site-ul oficial al Consiliului Europei <https://rm.coe.int/09000016809cee30> s-a stipulat că nota verbală atașată să fie considerată notificare în temeiul art. 15 alin 3 din Convenția Europeană a drepturilor Omului. Prin această notificare a fost comunicat Decretul nr. 195/2020 privind instituirea stării de urgență pe teritoriul României.

Potrivit art. 15 alin 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale În caz de război sau de alt pericol public ce amenință viața națiunii, orice înaltă parte contractantă poate lua măsuri care derogă de la obligațiile prevăzute de prezenta convenție, în măsura strictă în care situația o cere și cu condiția ca aceste măsuri să nu fie în contradicție cu alte obligații care decurg din dreptul internațional. 2. Dispoziția precedentă nu îngăduie nici o derogare de la art. 2, cu excepția cazului de deces rezultând din acte licite de război, și nici de la art. 3, art. 4 paragraful 1 și art. 7. Orice înaltă parte contractantă ce exercită acest drept de derogare îl informează pe deplin pe secretarul general al Consiliului Europei cu privire la măsurile luate și la motivele care le-au determinat. Aceasta trebuie, de asemenea, să informeze pe secretarul general al Consiliului Europei și asupra datei la care aceste măsuri au încetat a fi în vigoare și de la care dispozițiile convenției devin din nou deplin aplicabile.

Potrivit art. 2 din Decretul 195/2020 Pentru prevenirea răspândirii COVID-19 și realizarea managementului consecințelor, raportat la evoluția situației epidemiologice, pe durata stării de urgență este restrâns exercițiul următoarelor drepturi, proporțional cu gradul de realizare al criteriilor prevăzute de art. 4 alin. (4): a) libera circulație; b) dreptul la viață intimă, familială și privată; c) inviolabilitatea domiciliului; d) dreptul la învățătură; e) libertatea întrunirilor; f) dreptul de proprietate privată; g) dreptul la grevă; h) libertatea economică. Iar potrivit art 48 lit b din aceleași Decret, b) va notifica Secretarului General al ONU și Secretarului General al Consiliului Europei măsurile adoptate prin decretul de instituire a stării de urgență care au ca efect limitarea exercițiului unor drepturi și libertăți fundamentale, în conformitate cu obligațiile internaționale ce revin României;

Față de cele de mai sus, respectiv art. 48 lit. b, s-a reținut că derogarea prevăzută de art. 15 CEDO se referă la drepturile indicate în art. 4 din Decretul 195/2020, drepturi ce nu cuprind libertatea individuală sau interzicerea torturii ori a tratamentelor inumane și degradante, invocate ca fiind încălcate de către reclamant.

Totuși în acest context, de vreme ce reclamantul a expus pe larg motive referitoare la oportunitatea activării art. 15 din Convenție, tribunalul a apreciat că este necesar a se sublinia că instanțele judecătorești naționale nu au nicio competență în a face aprecieri cu privire la oportunitatea unei astfel de măsuri, acesta fiind eminentement atributul statului semnatar.

Potrivit art. 20 din Constituție, 1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte. (2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte, și legile interne, au prioritate reglementările internaționale, cu excepția cazului în care Constituția sau legile interne conțin dispoziții mai favorabile.

Reclamantul invocă pe de o parte că măsura în sine a carantinei instituționale la care a fost suspus este contrară art. 5 din Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale iar pe de altă parte că modalitatea concretă de ducere la îndeplinire a acesteia a fost contrară art. 5 și art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Cu privire la măsura în sine, dar și la modalitatea executării sale, prin încuierea ușii, se reține că potrivit art.5 alin 1 lit. e Dreptul la libertate și la siguranță. Orice persoană are dreptul la libertate și la siguranță. Nimeni nu poate fi lipsit de libertatea sa, cu excepția următoarelor cazuri și potrivit căilor legale: e) dacă este vorba despre detenția legală a unei persoane susceptibile să transmită o boala contagioasă, a unui alienat, a unui alcoolic, a unui toxicoman sau a unui vagabond;

În acest sens tribunalul a avut în vedere jurisprudența recentă a Curții Europene a Drepturilor Omului, pronunțată în cauza Terhes . României, cauză ce are în vedere întreg contextul pandemic din România și dar și restricțiile instituite prin Decretul 195/2020

Principiile bine stabilite aplicabile în acest domeniu, în ceea ce privește distincția dintre privarea de libertate și restrângerea libertății de circulație, sunt prezentate în cauzele Austin și alții c. Regatul Unit ([GC], nr. 39692/09 și alți 2, § 57 și 59, CEDO 2012), și De Tommaso v. Italia

([GC], nr.43395 / 09, § 80-81, 23 februarie 2017). În special, pentru a stabili dacă o persoană este „privată de libertate” în sensul articolului 5 din Convenție, este necesar să se pornească de la situația sa concretă și să se țină seama de un set de criterii precum sexul, durata, efectele și modalități de executare a măsurii în cauză, ale căror efecte trebuie examinate în mod „cumulat și combinat” (De Tommaso, citată mai sus, § 80). În plus, contextul în care se desfășoară măsura este un factor important deoarece este obișnuit în societățile moderne să apară situații în care publicul poate fi chemat să suporte restricții ale libertății de circulație sau ale persoanelor în interesul binelui comun. (De Tommaso, citată mai sus, § 81).. Curtea reiterează că, deși Convenția este un instrument viu, ea nu poate totuși, pentru a răspunde nevoilor, condițiilor, punctelor de vedere sau standardelor actuale, să derive din acestea drepturi care nu au fost incluse în ea la început sau să creeze „excepții” sau „justificări” care nu sunt recunoscute în mod expres în acestea (a se vedea, mutatis mutandis, Austin și alții, citate mai sus, § 53, și referințele citate aici).

Cu titlu preliminar, Curtea observă că măsura atacată de reclamant se încadrează într-un context anume. În acest sens, Curtea reține că măsura în cauză a fost impusă în contextul stării de urgență instituită în România la 16 martie 2020 (a se vedea paragraful 5 de mai sus) din motive de sănătate. Starea de urgență, conform legislației române, este un regim juridic special care permite luarea unui set de măsuri excepționale care derogă de la ordinea constituțională stabilită. Prin urmare, intervine în cazul unui pericol iminent sau continuu, pentru o perioadă determinată, și permite statului să ia măsuri care au ca efect restrângerea exercițiului anumitor libertăți fundamentale (a se vedea paragraful 20 de mai sus). În opinia Curții, nu există nicio îndoială că pandemia de COVID-19 poate avea efecte foarte grave nu numai asupra sănătății, ci și asupra societății, asupra economiei, asupra funcționării statului și asupra vieții în general și că situația trebuie deci calificată drept „context excepțional și imprevizibil” (a se vedea în acest sens preambulul Decretului nr. 195/2020, reprodus la paragraful 23 de mai sus).

În continuare, Curtea observă că măsura atacată în prezenta cauză a fost impusă în scopul izolării și limitării întregii populații, din cauza unor condiții de sănătate pe care autoritățile naționale competente le-au considerat grave și urgente. După cum se subliniază în preambulul Decretului nr. 195/2020, Președintele României a decis instituirea stării de urgență după consultarea organelor abilitate, și din cauza unui context excepțional și imprevizibil din cauza evoluției situației epidemice internațională: SARS - Coronavirusul CoV-2 se răspândește în întreaga lume și Organizația Mondială a Sănătății a declarat că este o pandemie (a se vedea paragrafele 23 și 30 de mai sus). Decretul a mai precizat că dacă autoritățile nu ar lua măsuri excepționale de urgență pentru limitarea răspândirii virusului în cadrul populației, inacțiunea acestora ar avea un impact foarte grav, în principal asupra dreptului la viață, iar în al doilea rând asupra dreptului sănătății (v. paragraful 23 de mai sus). Astfel, pentru a atenua impactul economic și social al epidemiei și pentru a proteja dreptul la viață, statul român a pus treptat în aplicare măsuri de urgență, inclusiv de izolare (36; 39-40; Cauza Terhes c. României din data de 13.04.2021 varianta disponibilă în limba franceză).

Deși cauza vizează o pretinsă încălcare a libertății de mișcare, principiile conturate de Curte în privința anumitor drepturi fundamentale garantate de Convenție sunt în sensul că în cazul unui pericol iminent sau continuu, pentru o perioadă determinată, se permite statului să ia măsuri care au ca efect restrângerea exercițiului anumitor libertăți fundamentale.

Astfel, tribunalul a apreciat că măsura carantinei instituționalizate precum și modul în care pârâta a ales să ducă la îndeplinire acesta măsură sunt în concordanță cu art. 5, încadrându-se la excepția prevăzută de art.5 alin. 1 lit. e din Convenție față de principiile enunțate de Curte mai sus.

Cu privire la fapta ilicită invocată referitoare la modul în care măsura carantinei instituționalizate a fost aplicată în sensul că metodele folosite care s-au concretizat în tratamente degradante, tribunalul a apreciat că aceasta nu este întemeiată pentru cele ce vor urma.

Reclamantul a arătat faptul că a fost plasat într-o cameră single de aproximativ doar 10 m.p. din cadrul hotelului Flora, fiind închis din primul moment cu cheia pe dinafară precum și împrejurarea că hrana le-a fost adusă de 3 ori pe zi, procedura fiind următoarea: se bătea puternic în ușă pentru a veni în dreptul ei, li se ordona să nu atingă ușa nici măcar pe dinăuntru, era deschisă ușa cu cheia și apoi se apăsa pe clanță pentru a se deschide larg ușa tot de către cel care livra

mâncarea. Acesta se îndepărta pentru a se prelua mâncarea, apoi se îndepărtau de ușa și aceasta se încuia în urmă. În primele două zile mâncarea o luau de pe jos, de acolo unde toți au călcat cu încălțăminte potențial infectată. Ulterior, pentru că au explicat că nu este igienic și a solicitat în mod expres, singurul din hotel, i s-a adus o măsuță la ușa de pe care să își preiau mâncarea, pentru ceilalți procedura aplicată a fost în continuare cea descrisă mai sus.

Tribunalul a reținut că, astfel cum s-a arătat mai sus, măsura izolării acestuia de restul persoanelor plasate în carantină era o măsură necesară, pe care pârâtele au pus-o în aplicare în scopul general de a limita o posibilă infectare cu coronavirusul în rândul persoanelor din hotel, urmărind protejarea dreptului la viață și, în subsidiar, protejarea dreptului la sănătate al acestora.

În privința plasării hranei pe podea, se reține din susținerile pârâtelor dar și din declarația martorului Calu Nelu, existentă în dosar, că aceasta era depozitată într-o casoletă închisă dar și faptul că după momentul în care reclamantul a semnalat această problemă, hrana a fost așezată pe o masă.

În continuare, tribunalul a admis faptul că prin blocarea continuă, cu cheia, a ușii camerei de hotel și prin existența gândului că în orice moment ar putea izbucni un incendiu se poate naște o stare de temere și de surescitare nervoasă în conștiința persoanelor supuse măsurii carantinei ce trebuie luată în seamă. Această temere nu este însă suficientă pentru a se putea decela un prejudiciu actual în sarcina reclamantului, temerea fiind prin natura sa atașată de o situație ipotetică.

În acest sens, s-a reținut că deși modalitatea în care a fost servită masa în primele două zile nu este conformă regulilor comun acceptate referitoare la igienă și deși întregul context în care reclamantul s-a aflat implica în sine o stare de temere și de nesiguranță, trebuie să se aibă în vedere și contextul fără precedent în care evenimentele s-au produs, întreaga societate fiind supusă măsurilor restrictive, starea de temere/panică fiind specifică pentru o mare parte a populației în acest context pandemic mai ales la începutul pandemiei când nu se cunoștea absolut nicio dată referitoare modul de evoluție, contagiozitate, mortalitate etc.

În acest sens s-a reținut că pandemia reprezintă o cauză de forță majoră astfel cum este definită de 1351 alin 2 Cod civil, de natură a înlătura o eventuală răspundere civilă delictuală.

Referitor la noțiunea de tratament inuman și degradant, potrivit jurisprudenței Curții Europe a Drepturilor Omului, s-a reținut, în cauza Pantea c. României (2003), constatând violarea articolului 3 de către statul român, Curtea Europeană a subliniat obligația pozitivă a autorităților de a proteja integritatea fizică și psihică a persoanei, obligație ce are o rezonanță specială în cazul persoanelor deținute. Această obligație implică responsabilitatea statului chiar atunci când atingerile aduse integrității fizice și psihice a persoanei deținute au fost săvârșite de alți deținuți. În acest caz, se impune obligația gardienilor de a preveni riscurile violenței și de a asigura apărarea deținuților în cazul unor asemenea violențe. În plus, situația particulară a reclamantului în speța citată, respectiv fragilitatea sănătății sale, impuneau o grijă sporită a autorităților, iar lipsa de diligență a acestora pentru asigurarea îngrijirilor necesare a contribuit și ea la constatarea încălcării articolului 3. În cele ce urmează, vom urmări și comenta raționamentul Curții în această cauză. În ceea ce privește pretensele rele tratamente și gravitatea acestora, Curtea a început prin a reaminti că, pentru a fi incluse în sfera de aplicare a art. 3, relele tratamente trebuie să atingă un minimum de gravitate, minimum relativ, depinzând de ansamblul circumstanțelor cauzei, precum durata tratamentului și efectele psihice sau psihologice asupra victimei și, în anumite cazuri, sexul, vârsta, starea de sănătate a acesteia. Așa cum s-a arătat în cauza Tekin c. Turciei, atunci când o persoană este privată de libertate, folosirea împotriva sa a forței fizice, dacă aceasta nu este determinată de însuși comportamentul victimei, aduce atingere demnității umane și constituie, în principiu, o încălcare a dreptului garantat de art. 3. În aprecierea faptelor pretinse, Curtea a folosit criteriul probei apte să elimine „orice îndoială rezonabilă”; o astfel de probă poate rezulta dintr-un ansamblu de indicii sau de prezumții, suficient de grave, precise și concordante. În speță, Curtea a apreciat că, în absența oricărei probe care să susțină afirmațiile reclamantului (potrivit cărora acesta ar fi fost obligat, în timpul spitalizării la Jilava, să stea în același pat cu un deținut seropozitiv și i s-ar fi interzis, timp de mai multe luni, pe când se afla internat la infirmeria Penitenciarului Oradea, să-și exercite dreptul la plimbări zilnice în curtea unității, sau privind suferirea unor fracturi craniene sau a

pierderii unghiei unui deget 8, nu se poate dovedi că acesta a fost supus la astfel de tratamente. Curtea a considerat, însă, incontestabil faptul că, în perioada de arestare preventivă, reclamantul a suferit leziuni provocate prin lovire, după cum rezultă din rapoartele medicale întocmite. În opinia Curții, acestea au fost elemente de fapt stabilite în mod clar și care, prin ele însele, sunt suficient de serioase pentru a conferi faptelor caracterul unor tratamente inumane și degradante interzise de art. 3 din Convenție. De asemenea, Curtea a arătat că gravitatea tratamentelor în cauză a fost amplificată de faptul că reclamantul a fost imobilizat, prin încătușare, în aceeași celulă cu autorii agresiunii, a fost transportat într-un vagon la sute de kilometri distanță la doar zece zile de la suferirea unor traumatisme și nu a beneficiat de un examen chirurgical. Pentru aceste motive, Curtea a concluzionat că tratamentele la care a fost supus reclamantul în perioada de arestare preventivă, au fost contrare dispozițiilor art. 3 din Convenție.

Astfel, față de principiile clar stabilite de Curte se poate conchide în mod indubitabil că situația reclamantului nu poate fi de natură a fi considerată tratament inuman și/sau degradant.

Față de cele ce preced, apreciind ca niciuna dintre faptele expuse de către reclamant nu îmbracă forma unei fapte ilicite cauzatoare de prejudicii, fiind deci neîndeplinită prima condiție a răspunderii civile delictuale, tribunalul a reținut că prezenta cerere este neîntemeiată și a respins-o în consecință.

Împotriva sentinței primei instanțe a formulat **apel** reclamantul Rusinoiu Laurențiu Daniel, prin care a solicitat instanței admiterea apelului, schimbarea în tot a sentinței civile apelate și, pe cale de consecință, respingerea excepției lipsei calității procesuale active invocate de intimatele-pârâte Statul Român prin Ministerul Finanțelor Publice, Statul Român prin Ministerul Sănătății și Inspectoratul pentru Situații de Urgență „Dunărea” Brăila și admiterea cererii de chemare în judecată.

Apelantul – reclamant apreciază că sentința civilă apelată este nelegală și netemeinică pentru următoarele motive:

I. Calitatea procesuală pasivă

a. STATUL ROMÂN PRIN MINISTERUL SĂNĂTĂȚII ȘI DIRECȚIA DE SĂNĂTATE PUBLICĂ BRĂILA

Prin cererea introductivă apelantul - reclamant a invocat la secțiunea 2.1 încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale prin instituirea unei măsuri nelegale, privative de libertate-respectiv măsura carantinării instituționalizate. Astfel, conform art. 25 alin 2 din Legea nr. 95/2006 (declarat ulterior neconstituțional prin Decizia nr. 458/2020) măsurile privind prevenirea și gestionarea situațiilor de urgență generate de epidemii, precum și bolile transmisibile pentru care declararea, tratamentul sau internarea se stabilesc prin ordin al ministrului sănătății.

Prin OMS nr. 414/2020, act emis de către ministrul sănătății, a fost instituită față de apelantul o măsură nelegală.

Conform OMS nr. 414/2020 - unicul act normativ ce reglementa măsurile privind izolarea persoanelor în contextul prevenirii transmiterii noului coronavirus, Direcțiilor de sănătate publică le-au fost atribuite principalele obligații privind punerea în executare a acestor măsuri. La nivel local implicarea Direcției județene de sănătate publică a fost esențială pentru gestionarea crizei sanitare.

De asemenea, conform art. 3 din OMS nr. 414, în forma aflată în vigoare la momentul plasării în carantină a apelantului, Direcțiile de sănătate publică au gestionat atât triajul la punctele de intrare în țară, cât și transportul către centrele de carantinare. Conform art. 4 Direcțiile de sănătate publică județene și cea a municipiului București, în colaborare cu autoritățile publice locale, identifică și organizează spații de carantinare instituționalizată în fiecare județ. Atribuțiile Direcțiilor de sănătate publică au vizat atât testarea persoanelor aflate în carantină, cât și monitorizarea lor și eliberarea avizelor epidemiologice la momentul finalizării perioadei de carantinare.

Dar, conform art. 9 din conținutul OMS nr. 414/2020, nu doar Direcțiile de sănătate publică județene erau competente de a pune în aplicare dispozițiile privind măsura carantinei, ci și direcțiile

de specialitate din cadrul Ministerului Sănătății aveau obligația de a duce la îndeplinire prevederile respectivului ordin.

De asemenea, potrivit art. 12 din Legea 95/2006 Direcțiile de sănătate publică județene și a municipiului București sunt servicii publice deconcentrate ale Ministerului Sănătății, cu personalitate juridică, reprezentând direcția de sănătate publică la nivel local.

Prin urmare, nu doar DSP Brăila are calitate procesuală pasivă, așa cum greșit a reținut prima instanță, ci și Statul Român prin Ministerul Sănătății.

b. INSPECTORATUL PENTRU SITUAȚII DE URGENȚĂ DUNĂREA AL JUDEȚULUI BRĂILA

Fapta ilicită a pârâtului imputată prin cererea de chemare în judecată are în vedere atribuțiile sale privind punerea în executare a măsurii carantinei. Printre atribuțiile ce au revenit pârâtului pe durata carantinării, apelantul – reclamant amintește asigurarea spațiului unde a fost închis pe o perioadă de 14 zile, inclusiv din perspectiva securității la incendiu, cu privire la care ISU Dunărea exercită atribuții de avizare și autorizare. De asemenea, în cazul unor situații excepționale, așa cum a fost cea generată de declararea pandemiei de COVID-19, intervenția pârâtului este necesară pentru gestionarea unei situații de urgență.

Așa cum a precizat apelantul – reclamant și prin Notele scrise, pârâtul susține că i-a fost comunicat un răspuns privind situația avizării și autorizării pentru securitate la incendiu a spațiului de carantinare. În acest sens a fost depusă la dosarul cauzei Adresa nr. C/28083 din 23.03.2020, transmisă prin intermediul poștei electronice. Apelantul – reclamant nu a primit un astfel de răspuns. Adresa de e-mail folosită pentru comunicarea răspunsului (rusinoiu bogdan@vahoo.com), cât și numele destinatarului (Rusinoiu Bogdan) sunt eronate.

Apelantul – reclamant nu s-a adresat instanței pentru a se constata existența unei fapte ilicite sub forma lipsei răspunsului, ci chiar pentru modul în care s-a pus în executare măsura carantinei deoarece ISU Brăila avea atribuțiile de pază ale Hotelului Flora, printre altele, justificându-se astfel calitatea procesuală pasivă.

c. INSTITUȚIA PREFECTULUI - JUDEȚUL BRĂILA

Art. 14 din OUG 21/2004 privind Sistemul Național de Management al Situațiilor de Urgență constituie baza legală pentru constituirea serviciilor publice comunitare profesionale pentru situații de urgență, constituite ca servicii deconcentrate, care funcționează ca inspectorate județene și al municipiului București, asigură în zonele de competență coordonarea, îndrumarea și controlul activităților de prevenire și gestionare a situațiilor de urgență. Potrivit art. 2 din HG nr. 1492/2004 privind principiile de organizare, funcționarea și atribuțiile serviciilor de urgență profesionale, Serviciile de urgență profesionale care funcționează ca inspectorate, cu personalitate juridică se află în subordinea Inspectoratului General pentru Situații de Urgență. Alin. 4 al art. 2 din HG nr. 1492/2004 stabilește ca activitatea inspectoratelor, ca servicii publice deconcentrate ale Ministerului Administrației și Internelor în teritoriu, este coordonată de prefect.

Codul administrativ la art. 265 alin. 2 prevede că Instituția prefectului este o instituție publică cu personalitate juridică, cu buget propriu, aflată în subordinea Guvernului.

Conform Hotărârii nr. 1491 din 9 septembrie 2004 pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind structura organizatorică, atribuțiile, funcționarea și dotarea comitetelor și centrelor operative pentru situații de urgență și OUG nr. 21/2004 privind Sistemul Național de Management al Situațiilor de Urgență, la nivelul județelor și municipiului București se constituie, sub conducerea prefectilor, comitete pentru situații de urgență. Comitetul Județean pentru Situații de Urgență este constituit prin ordinul prefectului, iar prefectul are calitatea de președinte al acestuia.

Așa cum rezultă și din Hotărârea nr. 10 din 17.03.2020, Comitetul Județean pentru Situații de Urgență Brăila, pe durata stării de urgență, inclusiv în perioada de carantinare a apelantului – reclamant, a avut competența de a adopta principalele măsuri privind gestionarea pandemiei de COVID19. De asemenea, conform Hotărârii nr. 12 din 19.03.2020 Comitetul Județean a fost instituția care a declarat hotelul Flora drept centru de carantinare.

d. STATUL ROMÂN PRIN MINISTERUL FINANȚELOR PUBLICE

NCC prevede la art. 221 că persoanele juridice de drept public sunt obligate pentru faptele ilicite ale organelor lor, în aceleași condiții ca persoanele juridice de drept privat. Art. 224 NCC stabilește că statul răspunde în mod subsidiar pentru obligațiile autorităților și instituțiilor publice care sunt persoane juridice, iar în raporturile civile în care statul se prezintă nemijlocit, în nume propriu, ca titular de drepturi și obligații, acesta participă prin Ministerul Finanțelor Publice.

Conform art. 1382 Cod civil, cei care răspund pentru o faptă prejudiciabilă sunt ținuti solidar la reparație față de cel prejudiciat. Așa cum rezultă din actele normative în vigoare, dar și din probatoriul administrat, pârâții prin reprezentanți au acționat coordonat în realizarea faptelor ilicite reiterate la punctul nr. III. De asemenea, apelantul – reclamant reiterează faptul că pentru obligațiile generate de art. 3 și 5 din CEDO avem o răspundere obiectivă întemeiată pe ideea de garanție, iar atât luarea măsurii de carantinare instituționalizată, cât și punerea în executare a acesteia a avut loc cu concursul tuturor instituțiilor chemate în judecată. Inclusiv sesizările formulate imediat după plasarea în carantină au fost transmise către toți pârâții pentru remedierea situației abuzive în care s-a aflat apelantul – reclamant.

II. Îndeplinirea condițiilor răspunderii civile delictuale

Rezultă că prevederile OMS nr. 414/2020, singurul act normativ care reglementa în mod succint și insuficient măsura carantinei, fără ca o legislație primară să fi fost elaborată la momentul carantinării apelantului – reclamant și fără a exista o metodologie în acest sens, sunt vădit neconstituționale și contravin inclusiv art. 5 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Ulterior plasării în carantină nu i-a fost comunicat apelantului – reclamant niciun fel de înscris oficial prin care să fie informat cu privire la măsurile privative de libertate dispuse. De asemenea, rezultatul testării nu i-a fost comunicat, fiind supus în continuare supus unei măsuri extrem de restrictive pentru o perioadă de 14 zile.

Faptul ca apelantul – reclamant a continuat să fie plasat sub efectul măsurii carantinării instituționalizate, fără un mijloc efectiv de a se adresa unei instanțe de judecată, constituie o formă de detenție arbitrară și nejustificată, lucru învederat și de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 458/2020.

Prin urmare, apărarea pârâtelor în sensul că doar au pus în aplicare ordinele nu poate reprezenta o apărare eficientă, care să conducă la nereținerea unei culpe a acestora.

Nu în ultimul rând, apelantul – reclamant învederează instanței Declarația de principii cu privire la tratamentul persoanelor private de libertate în contextul pandemiei de coronavirus (COVID-19) făcută la 20.03.2020 în cadrul Consiliului Europei - Comitetul European pentru Prevenirea Torturii și Tratamentelor sau Pedepselor Inumane sau Degradante (CPT) „Măsurile de protecție nu trebuie să conducă niciodată la tratament inuman sau degradant al persoanelor private de libertate. În opinia CPT, următoarele principii trebuie urmate de către toate autoritățile relevante responsabile de persoanele private de libertate în spațiul Consiliului Europei.”

„4) Orice măsură restrictivă luată față de persoane private de libertate, cu scopul de a preveni răspândirea COVID-19 trebuie să aibă o bază legală și să fie necesară, proporțională, să respecte demnitatea umană și să fie limitată în timp. Persoanele private de libertate trebuie să primească informații cuprinzătoare despre astfel de măsuri, într-o limbă pe care să o înțeleagă.”

„8) În caz de izolare sau de plasare în carantină a unei persoane private de libertate care este infectată sau suspectă de a fi infectată cu virusul SARS-CoV-2, persoana respectivă trebuie să poată avea zilnic contact semnificativ cu alte persoane. ”

„10) Monitorizarea de către organisme independente, inclusiv Mecanismele Naționale de Prevenire (MNP) și CPT, rămâne o garanție fundamentală împotriva relelor tratamente. Statele trebuie să continue să garanteze accesul organismelor de monitorizare în toate locurile de privare de libertate, inclusiv locurile unde persoanele sunt ținute în carantină. Fiecare organism de monitorizare trebuie, însă, să ia toate precauțiile necesare pentru a respecta principiul de "a nu face rău», în special față de persoanele vârstnice sau persoanele cu boli preexistente.”

B. Fapta ilicită

În prezenta speță avem o încălcare a unor drepturi și libertăți fundamentale dintr-o dublă perspectivă.

B.1. Fapta ilicită reprezentată de instituirea unei măsuri nelegale de privare de libertate

Aceasta s-a realizat:

În principal, prin plasarea în carantină instituționalizată, în lipsa unui test negativ comunicat apelantului – reclamant privind prezența virusului SARS-CoV-2, doar în temeiul unei prezumții, și, în subsidiar, chiar și după un rezultat negativ realizat la câteva zile după intrarea în țară (conform înscrisurilor depuse de DSP, la data de 21.03.2020 s-a realizat testarea apelantului – reclamant, iar după ce rezultatul a fost negativ, trebuia să fie eliberat, orice zi în plus reprezentând privare de libertate în mod nelegal, măsura nefiind proporțională prin raportare la standardele CEDO)

- prin privarea acestuia de libertate, fiind reținut o zi în plus până și față de termenul de 14 zile prevăzut de OMS nr. 414/2020,

- fără a avea la dispoziție o cale de atac stabilită prin lege prin care să atace măsura instituită și

- fără să îi fi fost comunicat actul administrativ prin care măsura a fost dispusă,

- fără ca măsurile de restrângere a exercițiului drepturilor apelantului – reclamant să fie instituite prin lege

astfel, apelantul – reclamant a fost supus unei privări nelegale de libertate, lipsindu-i garanțiile constituționale necesare pentru protecția acestor drepturi esențiale într-o societate democratică.

i) Însăși măsura carantinei instituționalizate, care este asimilată, conform configurației juridice ce rezultă din Ordinul Ministrului Sănătății nr. 414/2020, unei măsuri privative de libertate, reprezintă o atingere adusă dreptului la libertate individuală și siguranță.

Drepturile și libertățile fundamentale, prevăzute atât de legislația națională, cât și de tratate și convenții internaționale, încălcate flagrant de reprezentanții instituțiilor publice competente, dar și acțiunile și inacțiunile prin care aceste încălcări au fost săvârșite, (respectiv - instituirea carantinei instituționalizate, necomunicarea actului administrativ de instituire a măsurii, menținerea măsurii carantinei și pasivitatea privind instituirea unei măsuri mai puțin intruzive) sunt următoarele:

a) Art. 23 din Constituția României

Art. 23 (1) din Constituție prevede expres ca libertatea individuală și siguranța persoanei sunt inviolabile. Prin libertate individuală vom înțelege libertatea fizică a persoanei, dreptul său de a se mișca liber, de a avea conduita dorită și, totodată, de a nu fi lipsit de libertate decât în cazurile și condițiile prevăzute de lege.

În sensul constituțional, siguranța persoanei constituie o garanție a libertății individuale, în sensul dispunerii măsurilor care aduc atingere acestui drept numai în cazurile și în condițiile prevăzute de lege. Dispozițiile art. 23 obligă legiuitorul, conform doctrinei, să prevadă cazurile și procedurile prin care libertatea individului este grevată. Curtea Europeană a Drepturilor Omului opinează că libertatea persoanei și siguranța sunt noțiuni interdependente. Protecția siguranței persoanei are în vedere orice ingerință a puterii publice în libertatea individuală, care dacă se realizează trebuie să respecte condițiile legale

Apelantul – reclamant arată că nu poate trece peste viciile de legalitate ale Ordinului nr. 414/2020 determinate tocmai de neconstituționalitatea legii de abilitare, având în vedere faptul că exercițiul unor drepturi fundamentale este îngreunat printr-un act administrativ normativ. Articolul 53 raportat la art. 23 din Constituție prevede în mod expres necesitatea adoptării unei legi, ca act normativ al Parlamentului, pentru a asigura legalitatea unei astfel de măsuri.

Perioada de 14 zile prevăzută pentru carantina instituționalizată este obligatorie, inclusiv în cazul în care testul realizat anterior aplicării măsurii este unul negativ. Prin urmare, privarea de libertate se face în baza unei simple prezumții că as fi putut fi purtător al virusului. Neefectuarea testului obligatoriu, anterior carantinării, și prin urmare lipsa unei certitudini privind prezența virusului, apelantul – reclamant consideră că era un argument extrem de solid pentru ca o altă măsură, mai puțin intruzivă, să fie aplicată.

Lipsa de previzibilitate a normelor incidente nu justifică abuzul săvârșit de reprezentanții statului față de persoanele cazate în Hotelul Flora din stațiunea Lacu Sărat, jud. Brăila. Ba mai mult,

în exercitarea rolului activ, autoritățile statului aveau obligația de a se raporta la prevederile legale și constituționale în vigoare, la principiile generale de drept, dar și la prevederile Convenției Europene a Drepturilor Omului la momentul punerii în aplicare a măsurilor prevăzute de Ordinul nr. 414/2020 și să ia măsuri în consecință, astfel încât ingerința adusă dreptului la libertate și siguranță să fie cât mai redusă.

b) Art. 5 din CEDO raportat la art. 15 din CEDO

Convenția europeană a drepturilor omului, ratificată prin Legea nr. 30/1994, stabilește, la art. 5 „că orice persoană are dreptul la libertate și la siguranță. Nimeni nu poate fi lipsit de libertatea sa, cu excepția următoarelor cazuri și potrivit căilor legale:

e. dacă este vorba despre detenția legală a unei persoane susceptibile să transmită o boală contagioasă, (...)”

Potrivit art. 15 CEDO, un stat poate, în cazul unei situații de urgență, să deroge de la anumite obligații ce îi revin în temeiul Convenției.

Astfel, în caz de război sau de alt pericol public ce amenință viața națiunii, orice parte contractantă poate lua măsuri care derogă de la obligațiile prevăzute de Convenție, în măsura strictă în care situația o impune și cu condiția ca aceste măsuri să nu fie în contradicție cu alte obligații ce decurg din dreptul internațional.

Procedural, pentru a putea opera o astfel de derogare, statul contractant este obligat să informeze Secretarul General al Consiliului Europei cu privire la măsurile luate și la motivele care le-au determinat. De asemenea, conform paragrafului 3 al art. 15, statul are obligația să informeze Secretarul General de îndată ce măsurile derogatorii încetează a mai produce efecte. Printre statele membre ale Consiliului Europei care au activat art. 15 din Convenție, alături de România, se află: Letonia, Albania, Georgia, San Marino, Serbia, Estonia, Macedonia, Armenia, Republica Moldova.

Informarea prealabilă din partea României a avut loc la 18.03.2020, fiind vorba de o notă verbală prin care statul român, prin reprezentanții săi, a informat Consiliului că anumite măsuri luate prin și în temeiul Decretului prezidențial nr. 195/2020 de instituire a stării de urgență pot deroga de la prevederile Convenției.

România a transmis o notificare privind încetarea respectivelor măsuri abia la 15 mai 2020, concomitent cu ieșirea din starea de urgență, astfel încât ne-am aflat sub efectele derogatorii obținute prin notificarea verbală din 18 martie pentru o durată considerabilă de timp.

Apelantul – reclamant observă că statul român nu și-a îndeplinit obligațiile impuse de art. 15 din CEDO, respectiv nu există o informare cu privire la ce măsuri au fost luate în concret (nu poate considera referirea făcută la anumite măsuri drept potrivită și conformă, ea fiind mult prea generală pentru standardele Curtii) și nici nu au fost prezentate explicații privind motivele ce au determinat respectiva derogare.

Autoritățile au motivat derogarea prin faptul că prin Decretul de instituire a stării de urgență au fost introduse anumite măsuri care restrâng exercițiul unor drepturi și libertăți, astfel încât informarea Consiliului Europei și activarea art. 15 sunt considerate efecte automate, ulterioare Decretului, pentru ca derogarea să devină opozabilă.

De asemenea, tocmai pentru a evita situații ce contravin principiilor promovate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în condițiile extraordinare din lunile martie și aprilie, Comitetul European pentru Prevenirea Torturii și a Tratatelor sau Pedepselor Inumane sau Degradante (“CPT”) din cadrul Consiliului Europei a enunțat, în data de 20 martie, imediat după punerea mea în carantină, o serie de linii directoare privind tratamentul persoanelor private de libertate. Astfel, dintre principiile promovate de CPT, apelantul – reclamant amintește:

Punctul nr. 4 afirmă că orice măsură restrictivă luată cu privire la o persoană privată de libertate în contextul împiedicării răspândirii virusului, trebuie să aibă o bază legală, să fie necesară, proporțională, să nu aducă atingere demnității umane și să fie temporară. Persoanele private de libertate, în acest context, trebuie să primească toate informațiile necesare cu privire la măsurile luate.

Observă apelantul – reclamant că măsura carantinei, deși are o bază legală (Ordinul nr. 414/2020, (cu grave vicii de legalitate, constatate indirect prin Decizia COR nr. 458/2020

pronunțată în dosarul nr. 639D/2020), nu respectă cerința proporționalității, așa cum rezultă din cuprinsul prezentei cereri. De asemenea, neexistând nicio informare, care să îndeplinească un standard acceptabil, privind măsura luată (durata i-a fost confirmată oral, nu există un act de instituire a măsurii, rezultatul testului nu i-a fost comunicat în mod oficial) suntem clar în prezența unui abuz realizat la umbra derogării de la art. 15 din CEDO. În ceea ce privește punerea în executare a măsurii privative de libertate, respectiv a carantinei, situația de fapt contravine în mod flagrant celor enunțate de CPT și a prevederilor Convenției. Amintește apelantul – reclamant că derogarea de la art. 15 din CEDO nu se extinde asupra art. 3 și art. 7 din Convenție. Astfel, nu există o bază legală pentru încuierea ușii cu cheia sau a servirii hranei de pe jos, măsura aduce clar atingere demnității umane și nu este nici proporțională, nici necesară cu scopul urmărit. Nu în ultimul rând, "detenția" la care a fost supus apelantul – reclamant a depășit chiar și termenul de 14 zile.

Punctul nr. 8 prevede faptul că, în cazul persoanelor aflate sub efectul unor măsuri privative de libertate, cum este carantina, importanța și necesitatea interacțiunii umane, zilnice, ar trebuie să fie realizată în mod consecvent.

Faptul că agenții statului român au înțeles necesitatea interacțiunii solicitate de CPT în mod total eronat, este demonstrată de măsura încuierii ușii de hotel cu cheia, în mod continuu, deși în hotelul respectiv nu exista personal cu care apelantul – reclamant putea lua contact sau alte persoane ce ar fi putut fi considerate a fi în pericol.

În consecință, excepția prevăzută de litera e) a art. 5 CEDO, chiar corelată cu derogarea în caz de urgență (derogare care nu instituie o prezumție de legalitate a măsurilor luate), posibilă în temeiul art. 15 CEDO, nu este una absolută, ea trebuie să fie proporțională și necesară și să nu contravină altor prevederi ale dreptului internațional. Excepția trebuie interpretată prin intermediul jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului și a Convenției de la New York privind prevenirea torturii.

Prima instanță nu a analizat criteriul proporționalității prin prisma celor invocate de către apelantul – reclamant.

Dacă în luna martie, situația epidemiologică existentă a justificat introducerea carantinei instituționalizate pentru a preveni răspândirea rapidă a virusului și a bolii generate de acesta, situația nu a justificat și lipsa unei legislații primare de adoptare, deficiențele de aplicare a măsurii și nici neadaptarea măsurii luate în funcție de situația de fapt.

În speța, testul de proporționalitate, dar și elementele reținute de Curte în cauza *Enhorn v. Suedia*, trebuie aplicate și la situația de fapt prezentată la secțiunea A a prezentei cereri. Prin urmare, se observă că, deși scopul urmărit prin instituirea măsurii carantinei instituționalizate a fost limitarea răspândirii noului coronavirus și protejarea sănătății populației, astfel încât ea apare că necesară în contextul existent la momentul emiterii Ordinului, anumite precizări se impun: la momentul plasării în carantină instituționalizată, nu a fost testat, a existat o singură recoltare în vederea testării, însă am aflat rezultatul testului abia cu ocazia depunerii înscrisurilor în primă instanță de către pârâte.

Prin urmare, rămânerea sub efectul măsurii doar în temeiul unei prezumții de infectare cu noul coronavirus, apare ca excesivă. Cu toate acestea, apelantul – reclamant s-a supus prevederilor în vigoare și a respectat în continuare restricțiile impuse. În ciuda lipsei rezultatului testării și cu luarea în considerare a conduitei avute pe durata întregii proceduri, reprezentanții statului au considerat proporțional cu scopul urmărit încuierea ușii din exterior și izolarea apelantului – reclamant față de puținii oameni existenți în hotel. Or, dacă pentru persoanele care au fost testate pozitiv, deși boala nu s-a manifestat, o astfel de măsură (carantina instituționalizată) poate fi admisă că fiind necesară, pentru persoanele testate negativ sau a căror situație nu a fost clarificată, nefiind realizată o testare, ea apare ca fiind disproporțională. Este clar că o altă măsură, cu un grad de intruziune mai scăzut pentru libertățile fundamentale ale persoanei se impunea a fi luată. Faptul că acest lucru nu a fost realizat, din contră, am fost supus unor tratamente degradante prin sechestrarea în camera de hotel și servirea meselor de pe mochetă din fața ușii, demonstrează abuzul autorităților în implementarea măsurilor în contextul COVID-19, în acest caz, revine în sarcina autorităților să

demonstreze faptul că luarea unei măsuri mai puțin drastice nu putea fi realizată, în caz contrar, conform celor statuate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, condițiile care legitimează o măsură privativă de libertate nu sunt îndeplinite, iar măsura devine nelegală.

De asemenea, în cauza *Kuimov v. Rusia*, (cererea nr. 32147/04), Curtea a reținut că în cazul unor restricții privind drepturi fundamentale, standardul ce trebuie atins este ca aceste măsuri să fie necesare într-o societate democratică și proporționale cu scopul legitim urmărit prin implementarea lor. Curtea ține cont de marja de apreciere pe care statul o deține în astfel de cazuri, cu toate acestea, o privare de libertate (carantină) trebuie să fie o măsură temporară și întreruptă imediat ce circumstanțele permit. Orice restricții de lungă durată cu un grad de severitate ridicat sunt, în funcție de particularități, văzute ca fiind disproporționate față de scopul legitim urmărit.

Prima instanță face trimitere în motivarea sentinței la cauza *Terheș v. România*, dar aceea se referă la situația cetățenilor care s-au aflat în lockdown la propriile lor domiciliu în perioada 15.03-15.05.2020, iar nu la situația apelantului, care am fost plasat în carantină instituționalizată și supus unor tratamente degradante de către autorități. De aceea, în cauza *Terheș v. România* CEDO a dat o decizie de inadmisibilitate, iar nu de respingere ca nefiind întemeiată. În această cauză, Curtea a acordat importanță faptului că reclamantul nu a explicat în mod concret efectele pe care măsura contestată le-a avut asupra stării sale. Astfel, nu a pretins că a trebuit să rămână închis constant la domiciliu pe întreaga durată a stării de urgență. Într-un mod mai general, Curtea a constatat că persoana în cauză nu a prezentat nicio probă concretă pentru a descrie în ce mod au afectat-o restricțiile de deplasare.

c) Art. 21 din Constituție prevede următoarele:

"(1) Orice persoană se poate adresa justiției pentru apărarea drepturilor, a libertăților și a intereselor sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna exercitarea acestui drept."

Ordinul nr. 414//2020 eșuează în a oferi o metodologie privind instituirea unor astfel de măsuri privative de libertate, ceea ce contravine cerințelor de previzibilitate și claritate legislativă, mai ales când măsurile afectează drepturi și libertăți fundamentale (libertate individuală, libera circulație). Un element esențial care nu a fost prevăzut prin Ordin și nici printr-un act normativ ulterior este calea de atac pe care persoanele supuse măsurilor de carantină și/sau izolare la domiciliu o pot exercita.

În acest sens, s-a pronunțat și Judecătoria Baia Mare, în dosarul 5354/182/2020, prin care a admis ordonanța președințială formulată de către o persoană supusă în mod nelegal măsurii carantinei. Astfel, în lipsa unei căi de atac prevăzute de lege, reclamantul a invocat prevederile Codului de procedură civilă pentru a putea beneficia de o măsură prin care să îi fie protejat dreptul la libertate și siguranță.

Conform Sentinței civile nr. 3787/18.06.2020 pronunțată de Judecătoria Baia Mare în dosarul nr. 5354/182/2020, cererea formulată apare ca fiind admisibilă [...] cu atât mai mult cu cât, măsura supusă analizei instanței nu a fost dispusă printr-un act de procedură care să prevadă o altă posibilitate de a fi cenzurat de către instanța de judecată. Din analiza actelor depuse la dosarul cauzei tocmai de către pârâți, rezultă că măsura carantinării instituționalizate luată față de reclamant nu a fost dispusă în mod efectiv prin niciun înscris sau act [...], în care să se prevadă temeiul de drept în baza căruia a fost luată măsura, momentul la care a fost luată măsura, termenul pentru care a fost luată măsura și în mod obligatoriu calea de atac pe care cel împotriva căruia a fost luată măsura o poate exercita împotriva măsurii luate [...], fiind imposibil de acceptat ca o măsură restrictivă de drepturi și privativă de libertate să poată fi luată împotriva unui cetățean în lipsa unui act de procedură și pe care act acesta să nu-l poată contesta în fața instanței, în condițiile în care dispozițiile art. 23 alin. 1 din Constituția României prevăd în mod expres că „Libertatea individuală și siguranța persoanei sunt inviolabile.”

Apelantul – reclamant confirmă faptul că situația reținută în sentința mai sus menționată este asemănătoare cu situația de fapt supusă atenției instanței prin prezenta cerere. La momentul carantinării, respectiv la 20.03.2020, apelantului – reclamant nu i-a fost comunicat niciun act prin

care să fie prevăzută modalitatea de cenzurare a unei astfel de măsuri. De asemenea, termenul de 14 zile i-a fost confirmat doar în mod oral de către reprezentanții DSP Brăila.

De asemenea, instituirea măsurii carantinei în condițiile anterior descrise contravine și art. 9 din Declarația Universală a Drepturilor Omului care prevede faptul că „nimeni nu trebuie să fie arestat, deținut sau exilat în mod arbitrar”, dar și art. 9 parag. 1-5 din Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice care stabilește la paragraful 1 următoarele: „orice individ are dreptul la libertate și la securitatea persoanei sale. Nimeni nu poate fi arestat sau deținut în mod arbitrar. Nimeni nu poate fi privat de libertatea sa decât pentru motivele legale și în conformitate cu procedura prevăzută de lege”, iar paragraful 5 prevede în mod expres faptul că „orice individ care a fost victima unei arestări sau detențiuni ilegale are drept la o despăgubire.”

De asemenea, prima instanță nu a reținut nici faptul că apelantul – reclamant a fost ținut cu o zi în plus față de cele 14 zile prevăzute în OMS 414/2020.

ii) Chiar și în situația în care admitem că măsura carantinei instituționalizată în general este permisă, ea nu era permisă în cazul particular al apelantului – reclamant

Conform art. 1 alin. 1 din cuprinsul OMS nr. 414/2020 (forma aplicabilă la 19.03.2020), se instituie măsura de carantină instituționalizată pentru persoanele asimptomatice care intră pe teritoriul României venind din zonele cu transmitere comunitară extinsă afectate de COVID-19 (zona roșie).

Prin apărările formulate, DSP Brăila reiterează aceste prevederi normative, pe care le consideră excesive și nelegale, ca fiind acelea în baza cărora a acționat. De asemenea, Instituția Prefectului susține la pagina 4 din întâmpinare că luarea măsurii de carantină instituționalizată era necesară, având în vedere zona de proveniență și actele normative în vigoare.

Apelantul – reclamant observă că la momentul plasării sale în carantină se impuneau a fi analizate de către autorități (persoanele abilitate din cadrul DSP și de direcțiile specializate din cadrul Ministerului Sănătății, conform art. 9 din OMS nr. 414), două condiții esențiale:

1. Dacă țara din care repatrierea a avut loc este clasificată drept zonă cu transmitere comunitară extinsă;

2. Dacă persoana plasată în carantină este o persoană asimptomatică.

Principala problemă privind legalitatea măsurii impuse este chiar determinarea statutului de persoană asimptomatică pentru apelantul – reclamant. De asemenea, art. 6 alin 1 și 2 din OMS nr. 414/2020 prevedeau în mod expres o acțiune suplimentară pentru confirmarea condiției nr. 2. Astfel, la intrarea în carantină urma a se efectua un test pentru COVID-19 persoanelor asimptomatice venite din zonele afectate (zonele roșii).

Din interpretarea textelor normative menționate reiese că o persoană va fi considerată asimptomatică, chiar înainte de efectuarea unui test, doar în temeiul criteriului zonei de proveniență, aspect ce a generat o privare nelegală de libertate prin concursul instituțiilor abilitate.

Conform Definiției de caz pentru Sindromul respirator acut cu noul coronavirus (COVID-19) elaborată la 16.03.2020, prin caz suspect se înțelege cazul unei persoane simptomatice, dar care încă nu a fost testată. Apelantul – reclamant precizează că nu a declarat niciun simptom care să se încadreze în definiția de caz.

Astfel un caz suspect îl reprezintă un pacient cu infecție respiratorie acută (debut brusc al cel puțin unuia din următoarele: tuse, febră, durere în gat, scurtarea respirației (creșterea frecvenței respiratorii) care necesită sau nu spitalizare și care în perioada de 14 zile anterioare debutului simptomelor a întrunit cel puțin unul din următoarele criterii epidemiologice: (1) a avut contact apropiat cu un caz confirmat de COVID-19 sau (2) a avut istoric de călătorie internațională. Apelantul – reclamant a îndeplinit doar o primă condiție - istoricul de călătorie internațională, neputând fi considerat un caz suspect.

Cazul confirmat, conform Metodologiei existente la momentul intrării în carantină a apelantului – reclamant este reprezentat de o persoană cu confirmare în laborator a infecției cu SARS-CoV-2, indiferent de semnele și simptomele clinice.

Pentru cazul probabil - așa cum poate fi calificată situația apelantului – reclamant - conform clasificării și metodologiei elaborate de Institutul Național de Sănătate Publică, la momentul plasării

apelantului – reclamant în carantină, nu exista o definiție sau alte criterii pentru determinarea persoanelor ce pot fi încadrate astfel și a măsurilor care se impun a fi luate față de acestea.

Prin urmare, criteriul zonei de proveniență (condiția istoricului de călătorie internațională) nu este prin el însuși suficient să justifice un caz probabil de infectare cu noul coronavirus și, cu atât mai mult, în lipsa unor rezultate de laborator, că persoana ce provine dintr-o zonă roșie este asimptomatică. De asemenea, pentru clasificarea drept caz suspect, conform definiției de caz, prezența unei infecții respiratorii acute era obligatorie. Cu toate acestea, ministrul sănătății, printr-o formă de delegare legislativă care oricum excede cadrului constituțional – sancționată de altfel de Curtea Constituțională, instituie o prezumție legală (în baza unicului temei al zonei de proveniență) privind starea de pacient asimptomatic.

În baza acestui unic temei, înainte de efectuarea oricărui test au fost instituite măsuri restrictive de libertate - plasarea în carantină instituționalizată. Mult mai grav, așa cum a fost situația apelantului – reclamant este lipsa testării, care face ca măsura carantinării să subziste în baza prezumției anterior menționate. În acest caz, având în vedere lipsa de proporționalitate și gradul de îngrădire al libertății persoanei, apelantul – reclamant consideră că s-a aflat sub efectul unei măsuri privative de libertate.

Prin apărările formulate, DSP Brăila susține că testarea apelantului – reclamant a fost realizată la 21.03.2020, rezultatul fiind negativ. Mai departe, prin întâmpinarea formulată, pârâta susține că rezultatul testului a fost negativ, astfel încât prin raportare la procedurile stabilite de Institutul Național de Sănătate Publică, nu a fost comunicat rezultatul către persoana în cauză (pg. 5 din întâmpinare).

Cu toate acestea, prin răspunsul oferit la întrebarea nr. 6 din Interogatoriul propus, pârâta susține contrariul, anume ca rezultatul negativ al testului a fost comunicat telefonic apelantului – reclamant.

Contradicția clară între cele susținute de pârâta și lipsa unui înscris oficial din care să rezulte cu claritatea că apelantul – reclamant a fost testat și rezultatul a fost negativ reprezintă temei suficient pentru a reține ipoteza suspiciunii unei lipse a testării efective a apelantului – reclamant.

De asemenea, coroborat cu declarația martorului Nelu Calu, care afirmă că rezultatul testului l-a aflat „pe vorbe” la sfârșitul perioadei de carantină, denotă cele susținute de apelantul – reclamant, că nu li s-au comunicat rezultatele la timp și nici printr-un act oficial.

În încheiere, apelantul – reclamant subliniază încă o dată că a fost ținut în carantina instituționalizată cu o zi în plus față de termenul de 14 zile prevăzut de OMS 414/2020, lucru pe care prima instanță nu îl retine deloc în cuprinsul sentinței civile apelate.

B.2. Fapta ilicită reprezentată de modalitatea de punere în executare a măsurii de carantinare - tratamente degradante

În al doilea rând, prin blocarea continuă, cu cheia, a ușii camerei de hotel pe perioada carantinei, dar și a modului în care hrana a fost servită în această perioadă, apelantul – reclamant consideră că i-a fost încălcat dreptul la demnitate, dreptul de a nu fi supus unor tratamente degradante și i-a fost periclitată chiar integritatea fizică și psihică, după cum urmează:

Conform art. 72 NCC, „orice persoană are dreptul la respectarea demnității sale, fiind interzisă orice atingere adusă onoarei și reputației unei persoane, fără consimțământul acesteia ori fără respectarea limitelor prevăzute de art. 75 Cod civil”

Observă apelantul – reclamant că demnitatea cuprinde atât onoarea, cât și reputația unei persoane. În doctrina de specialitate a fost reținut faptul că onoarea este un sentiment complex, determinat de percepția pe care fiecare persoană o are despre demnitatea sa, dar și de modul în care ceilalți o percep sub acest aspect. Onoarea are, astfel, un caracter social, iar nu unul individual.

Având în vedere că apelantul – reclamant a înțeles foarte bine contextul epidemiologie și importanța aplicării anumitor măsuri pentru a limita răspândirea virusului SARS-CoV-2, dar și a faptului că a cooperat cu autoritățile astfel încât a respectat cu strictețe cerințele impuse (pe parcursul transferului către centrul de carantină, dar și în perioada petrecută acolo), modul în care reprezentanții autorităților publice române au înțeles să se comporte în fapt este fără echivoc contrar

legilor și bunelor moravuri. Nu a existat în niciun moment vreo intenție de a părăsi centrul de carantină sau de a încălca în alt mod restricțiile impuse.

Apelantul – reclamant a acceptat respectarea acestor restricții în ciuda faptului că nu am fost testat la intrarea în carantină și în ciuda faptului că le-a transmis că poate să se izoleze în alt loc pe care îl deține. Prin urmare, cele 14 zile petrecute în centrul de carantină, deși apelantul – reclamant le-a considerat disproporționale în raport cu situația de fapt (în ciuda lipsei rezultatului testării), a continuat să fie considerat asimptomatic), au trecut fără vreun incident pe care să îl inițieze. Încuierea ușii de la hotel cu cheia, în mod continuu, este în mod vădit o încălcarea flagrantă a legilor și convențiilor în vigoare și a metodologiei de aplicare a măsurilor de prevenție în contextul COVID-19, dar și o modalitate de umilire. În niciun act normativ nu este prevăzută posibilitatea de a sechestra persoana plasată în carantină instituționalizată și de a o supune astfel unui tratament înjositor și extrem de împovăraător. Abuzul comis de autorități a fost completat de modul degradant în care i-a fost servită hrana, remedierea situației fiind posibilă doar după luarea unei poziții oficiale.

Conform probelor administrate, hotelul unde apelantul – reclamant a fost carantinat a fost desemnat spațiu suplimentar pentru carantinare prin Hotărârea nr. 12 din 19.03.2020 a Comitetului Județean pentru Situații de Urgență Brăila. Prin Răspunsurile formulate la Interogatoriul propus, reprezentanții Instituției Prefectului au declarat (Răspunsul la întrebarea nr. 7) că, deși hotelul Flora a fost declarat centru de carantină printr-o hotărâre a Comitetului aflat sub conducerea Prefectului, criteriile pentru alegerea locației au fost stabilite de DSP Brăila. Cu toate acestea, DSP Brăila prin răspunsul la întrebarea nr. 10 din cuprinsul Interogatorului consideră că nu avea o astfel de obligație.

Având în vedere că ISU Dunărea nu a putut pune la dispoziție avizul privind securitatea la incendiu și nici dovada că o altă instituție abilitată (în speță, reprezentați DSP, ai direcțiilor specializate din Ministerul Sănătății sau din cadrul Prefecturii) a solicitat astfel de documente sau un control suplimentar cu privire la spațiul de carantinare, este evident pericolul la care, cu bună știință, apelantul – reclamant a fost expus de către reprezentanții statului român.

În ceea ce privește blocarea ușilor de hotel, astfel încât apelantul – reclamant a fost în fapt supus unui tratament asemănător celui din penitenciar, învederează instanței că din probatoriul administrat rezultă că DSP Brăila a fost instituția care a solicitat o astfel de măsură.

Astfel, prin întrebarea nr. 12 din Interogatoriul comunicat pârâtei DSP Brăila, apelantul – reclamant a solicitat clarificări privind situația închiderii ușilor cu cheia pe durata carantinării. Prin răspunsul oferit, pârâta DSP Brăila precizează că nu a emis niciun act în acest sens și nici nu a avut competență în asigurarea pazei și integrității persoanelor (aceasta fiind asigurată de ISU Brăila prin jandarmii săi). De asemenea, la termenul din 18.02.2021 a solicitat pârâta emiterea unei Adrese către conducerea hotelului Flora utilizat ca centru de carantinare pentru furnizarea de informații suplimentare privind cele înverdate de apelantul – reclamant.

Prin Răspunsul formulat de reprezentanții Unita Turism, înregistrat la 07.04.2021 la dosarul cauzei, cele declarate de pârâtă prin interogatoriu apar ca fiind nesincere.

Extras Răspuns Unita Turism:

“Urmare a dispozițiilor primite din partea funcționarilor din cadrul Direcției de Sănătate Publică - delegați în unitatea noastră, referitoare la modalitatea de a împiedica pe cât posibil contactul dintre diverse grupuri de persoane, pentru o perioadă camerele de hotel au fost încuiate, deschiderea acestora făcându-se cu ocazia furnizării hranei.”

Pericolul în care apelantul – reclamant s-a aflat în perioada în care ușa a fost încuiată din exterior este evident, mai ales dacă avem în vedere că în camerele de hotel exista posibilitatea de a se fuma, nu erau instalați senzori de fum și existau și alte cauze care puteau determina un incendiu în interior sau exterior (un scurtcircuit). De asemenea, din considerente psihologice, o astfel de măsură contravine oricărui standarde privind protecția drepturilor omului. O astfel de izolare, fără o justificare legală, care echivalează cu privarea de libertate realizată prin intermediul penitenciarelor pentru persoanele condamnate penal, a avut repercusiuni asupra stării mentale a apelantului – reclamant.

De asemenea, apelantul – reclamant reiterează cele declarate de martorul propus - domnul Nelu Calu:

> acestuia nu i-a fost comunicat rezultatul testului PCR, ci a aflat „pe vorbe” la finalul perioadei de carantina despre rezultatul negativ al testului;

> în ceea ce privește modul de servire a hranei, acesta a declarat că era lăsată pe jos, în holul hotelului, aspect pe care l-a perceput ca extrem de degradant;

> deși acesta a fost carantinat singur într-una dintre camerele de hotel, conform celor observate la momentul plasării în carantină, consideră că au fost aproximativ 110-120 persoane cazate în aproximativ 50 de camere;

> a fost încuiat în camera de hotel fără a fi anunțat în prealabil și fără a primi instrucțiuni pentru a acționa în caz de incendiu/urgență, considerând ca cei aproximativ 5 angajați ai hotelului nu ar fi putut acționa în timp util în cazul unui incendiu;

> a observat în primele 3 zile din perioada de carantinare un echipaj al Jandarmeriei care păzea hotelul; ulterior nu a mai putut observa un astfel de echipaj, fiind posibil ca aceștia să fi staționat într-o altă zonă a hotelului;

> a fost șocat de reacția unei persoane îmbrăcată în costum alb care la momentul la care ușa era descuiată pentru a prelua hrana, fugea de teama să nu se infecteze.

Declarația dată de acesta în fața instanței este în concordanță cu cele afirmate de apelantul – reclamant prin cererea de chemare în judecată.

De asemenea, din considerente psihologice, o astfel de măsură contravine oricăror standarde privind protecția drepturilor omului. O astfel de izolare, fără o justificare legală, care echivalează cu privarea de libertate realizată prin intermediul penitenciarelor pentru persoanele condamnate penal, a avut repercusiuni asupra stării sale mentale.

• Art. 3 din CEDO

„Nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante”.

Tratamentele inumane sau degradante sunt rezultatul unor situații de fapt, concretizate în producerea unor traume psihice și/sau fizice de un anumit nivel, de către agenți/reprezentanți ai statului.

În prezenta speță, așa cum rezultă și din aspectele expuse anterior, chiar de la momentul carantinării la hotelul Flora din stațiunea Lacul Sărat, apelantul – reclamant a fost încuiat cu cheia în camera de hotel. În incinta hotelului, în afara altor persoane supuse măsurii de carantină nu exista personal, astfel încât sechestrarea în camerele de hotel apare ca disproporțională, cu atât mai mult cu cât afară existau jandarmi care păzeau hotelul.

În acele 14 zile apelantul – reclamant s-a simțit încarcerat, în postura unui deținut, dar fără a fi comis o faptă penală și fără să existe o hotărâre de condamnare. Încuierea ușii a persistat pe toată durata carantinei, chiar dacă se cunoștea faptul că testul efectuat pentru virusului SARS-COV-2 a fost unul negativ.

Modul de servire al hranei a fost și el similar celui folosit în penitenciare. Așa cum rezultă din descrierea situației de fapt, apelantul – reclamant a fost nevoit să ridice mâncarea lăsată pe mocheta din fața camerei, chiar dacă într-o caserolă, un spațiu neigienizat și care cu siguranță era un factor de risc. E adevărat că, după sesizarea scrisă a apelantului – reclamant, la două zile, i-au pus mâncarea pe un suport în fața ușii, dar acest lucru nu scuză comportamentul anterior.

Prin modalitatea de servire a hranei, fiind încuiat în camera de hotel, dar și prin abordarea globală a celor desemnați cu implementarea măsurilor, apelantul – reclamant s-a simțit denigrat, înjosit și devalorizat ca ființă umană. Simplă prezumție că apelantul – reclamant ar putea fi infectat cu SARS-CoV-2, menținută deși un teste nu a fost realizat, a dat naștere unei atitudini neconforme cu standardele privind protecția drepturilor omului.

În virtutea art. 3 din CEDO, autoritățile statale au de îndeplinit anumite obligații. O primă obligație este una negativă, respectiv abținerea reprezentanților statului de la aplicarea de tratamente degradante persoanelor aflate sub jurisdicția lor. Curtea a reținut existența unei responsabilități obiective a statului în această situație. De asemenea, o altă obligație a statului este aceea de a lua

toate măsurile necesare de natură să împiedice supunerea persoanelor la tratamente inumane sau degradante, obligație ce trebuie corelată cu obligația pozitivă de ordin procedural de a identifica și pedepsi persoanele responsabile de aplicarea unor rele tratamente.

Astfel, în data de 24.03.2020 apelantul – reclamant a formulat o sesizare către Instituția Prefectului - Județul Brăila, Inspectoratul de Jandarmi - județul Brăila, Departamentul pentru Situații de Urgență și către Direcția de Sănătate Publică Brăila. În cuprinsul Adresei a precizat situația de fapt, a descris condițiile de carantinare de la locul indicat și a solicitat să fie luate măsuri pentru a nu mai fi încuiat în camera de hotel.

În urma sesizării transmise, apelantul – reclamant a primit o notificare de la reprezentanții Instituției Prefectului - județul Brăila, la 31.03.2020 prin care i-a fost adus la cunoștință faptul că aspectele sesizate vor fi cercetate și va primi un răspuns în termen legal. Menționează apelantul – reclamant că intrarea în carantină a fost realizată pe 20.03.2020, situația descrisă prin Adresa înaintată era una urgentă care ar fi trebuit să determine măsuri urgente și verificări, cu celeritate, imediat de la înregistrarea sesizării. Cu toate acestea, răspunsul scris, fără ca în concret să fie luate măsuri, i-a fost comunicat apelantului – reclamant în luna aprilie.

Prin urmare, statul român prin reprezentanții săi a încălcat în mod flagrant obligațiile ce îi revin în temeiul art. 3 din CEDO. Atitudinea pasivă a statului prin reprezentanții săi contravine conduitei cerute de Curte. Astfel, era nevoie de luarea unor măsuri urgente pentru încetarea sechestrării în camera de hotel, declanșarea unei anchete, identificarea persoanelor care au aplicat în mod excesiv și fără temei legal astfel de tratamente. Cu toate acestea, chiar prin răspunsul recepționat în luna aprilie, reprezentanții statului își recunosc vina și atitudinea pasivă avută, asigurându-l pe apelantul – reclamant că totul s-a desfășurat legal, fără a prezenta dovezi în acest sens.

În concluzie, încuierea ușii de la hotel cu cheia, în mod continuu, este în mod vădit o încălcarea flagrantă a legilor și convențiilor în vigoare și a metodologiei de aplicare a măsurilor de prevenție în contextul COVID-19, dar și o modalitate de umilire. În niciun act normativ nu este prevăzută posibilitatea de a sechestra persoana plasată în carantină instituționalizată și de a o supune astfel unul tratament înjositor și extrem de periculos. Arată apelantul – reclamant că abuzul comis de autorități a fost completat de modul degradant în care i-a fost servită hrana, remediarea situației fiind posibilă doar după luarea unei poziții oficiale.

C. Prejudiciul

Prejudiciul reprezintă expresia patrimonială a daunei pe care a înregistrat-o victima. Prin urmare, prejudiciul reprezintă o categorie juridică, care permite patrimonializarea daunei în scopul de a o face aptă de a fi reparată civil, astfel prejudiciul ni se înfățișează ca o despăgubire datorată.

În temeiul art. 253 alin. 4 Cod civil, deși în prezența unor daune morale, apelantul – reclamant solicită repararea prejudiciului prin mijloace patrimoniale. Reparația patrimonială are ca finalitate compensarea și atenuarea suferințelor psihice generate de măsurile luate în perioada 20.03 - 03.04.2020.

În temeiul art. 1385 alin. 1 Cod civil, apelantul – reclamant consideră că este incident și principiul reparării integrale a prejudiciului. Astfel, despăgubirea trebuie să cuprindă pierderea efectiv suferită (*damnum emergens*), cât și câștigul pe care, în condiții obișnuite, apelantul – reclamant l-ar fi putut realiza și de care a fost lipsit, precum și cheltuielile pe care le-a făcut pentru limitarea prejudiciului (*lucrum cessans*).

Având în vedere elementele de fapt și vătămarea adusă drepturilor și intereselor legitime în perioada 20 martie - 3 aprilie 2020, suntem în prezența unor daune morale. Conform doctrinei, daunele morale constau în dureri psihice aduse personalității afective sau sociale, cum sunt: atentatele la onoarea și demnitatea victimei.

Conform art. 253 alin. 4 NCC raportat la art. 221 NCC, persoana prejudiciată poate cere despăgubiri sau, după caz, o reparație patrimonială pentru prejudiciul, chiar nepatrimonial, ce i-a fost cauzat. De asemenea, potrivit art. 1349 alin. (1) orice persoană are obligația să respecte regulile de conduită pe care legea sau obiceiul locului le impune și să nu aducă atingere, prin acțiunile sale,

drepturilor sau intereselor legitime ale altor persoane. Potrivit alin. 2 de la același articol, cel care acționează cu discernământ răspunde de toate prejudiciile cauzate, fiind obligat să le repare integral.

D. Vinovăția

Conform art. 1357 (2) Cod Civil autorul prejudiciului răspunde pentru cea mai ușoară culpă. Prin urmare, dacă fapta ilicită care a generat prejudiciul este imputabilă autorului, atunci obligația de reparare va exista indiferent de formă de vinovăție.

De asemenea, pentru obligațiile generate de art. 3 și 5 din CEDO avem o răspundere obiectivă întemeiată pe ideea de garanție.

În drept:

- art. 72, art. 221, art. 253 alin. 4, art. 1349, art. 1357 și următoarele, art. 1381 și următoarele din NCC;

- art. 23, art. 21, art. 53 din Constituția României;
- art. 3 și art. 5 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului;
- art. 9 din Declarația Universală a Drepturilor Omului;
- art. 9 din Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice;
- Convenția împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, adoptată la New York;
- Ordinul Ministrului Sănătății nr. 414/2020.

Intimatul – pârât MINISTERUL SĂNĂTĂȚII a formulat **întâmpinare**, prin care a solicitat respingerea apelului și menținerea Sentinței civile nr. 901/04.06.2021 pronunțată în ședința publică din 04.06.2021 de Tribunalul București, Secția a III-a civilă ca temeinică și legală.

Intimata – pârâtă INSTITUȚIA PREFECTULUI - JUDEȚUL BRĂILA, prin prefect, formulat **întâmpinare**, solicitând respingerea apelului și menținerea hotărârii pronunțate de instanța de fond ca legală și temeinică.

Intimatul – pârât Inspectoratul pentru Situații de Urgență "Dunărea" al județului Brăila a formulat **întâmpinare**, prin care a solicitat respingerea apelului ca nefondat.

Intimata – pârâtă DIRECȚIA DE SĂNĂTATE PUBLICĂ A JUDEȚULUI BRĂILA a formulat **întâmpinare** la cererea de apel înregistrată de RUSINOIU LAURENTIU DANIEL, prin care a solicitat respingerea apelului declarat de apelantul - reclamant Rusinoiu Laurențiu Daniel împotriva Sentinței Civile nr. 901/04.06.2021 pronunțată de Tribunalul București, Secția a III-a Civilă .

Precizează intimata – pârâtă DIRECȚIA DE SĂNĂTATE PUBLICĂ BRĂILA că a acționat în deplină legalitate și în conformitate cu normele și procedurile care erau aplicabile tuturor persoanelor care se aflau într-o situație identică cu cea a apelantului în perioada stării de urgență, astfel încât nu poate fi reținută niciun fel de vinovăție în sarcina DSP Brăila care să ducă la îndeplinirea cumulativă a condițiilor pentru atragerea răspunderii civile delictuale.

Intimata – pârâtă subliniază faptul că DSP Brăila a aplicat normele în vigoare raportat la perioada în care apelantul a fost supus măsurii carantinării instituționalizate; deși actele normative au suferit ulterior modificări sau completări, instanța de judecată trebuie să se raporteze exclusiv la forma și conținutul textelor de lege în vigoare în acea perioadă.

Susține în continuare intimata - pârâtă, așa cum a susținut de la început, că măsura carantinării instituționalizate a fost stabilită printr-un act juridic, respectiv OMS nr. 414/2020, reglementarea legislativă a normelor juridice adoptate începând cu instituirea stării de urgență la 16 martie 2020 cu referire la măsuri pentru împiedicarea răspândirii virusului SARS COV-2 nefăcând parte din competențele DSP Brăila.

În aceste condiții, DSP avea ca sarcină punerea în aplicare, nu emiterea de norme juridice sau interpretarea lor.

În mod corect instanța de fond a apreciat că actul normativ care a constituit temei al aplicării măsurii carantinării instituționalizate, respectiv OMS nr. 414/2020 avea caracter previzibil, care deriva din îndeplinirea modului de receptare a conținutului acestuia, prin publicarea în Monitorul Oficial al României, dar și prin faptul că a fost adusa la cunoștința publicului prin intermediul mass-

media obligația persoanelor ce intrau în țară dintr-un stat aflat în zona roșie, de a intra în carantină instituționalizată fiind de notorietate, cel puțin pentru cetățenii români.

De asemenea, în mod corect, magistratul fondului a reținut că norma legală are caracter de claritate, în sensul că cei cărora li s-a adresat au fost informați în avans asupra consecințelor actelor și faptelor lor, înțelegând consecințele legale ale acestora, ceea ce duce la aprecierea că dispozițiile din OMS nr. 414/2020 au fost clare, concise și nu au fost susceptibile de interpretări multiple.

DSP Brăila nu putea, conform legii, să nu ducă la îndeplinire dispozițiile legale adoptate într-o perioadă cu totul excepțională nu doar la nivelul României, ci pe plan global.

Trebuie precizat că pandemia generată de virusul COVID-19 a afectat toate țările lumii care au acționat în mod similar României, adoptând măsuri în consens pentru limitarea răspândirii virusului.

Astfel cum reiese din art. 5 din Regulamentul din 27.07.2010 de organizare și funcționare a direcțiilor de sănătate publică județene și a municipiului București, adoptat prin OMS nr. 1078/2010, "Direcțiile de sănătate publică județene și a municipiului București coordonează serviciile de asistență medicală din teritoriu, organizează, coordonează și participă la asistența medicală în caz de calamități, epidemii, catastrofe și alte situații deosebite, organizează, coordonează și răspund de pregătirea rețelei sanitare pentru apărare, sub coordonarea Ministerului Sănătății".

În aceste condiții, susținerile și solicitările apelantului trebuie analizate din perspectiva respectării competențelor / atribuțiilor fiecăruia dintre părți.

Așa cum apelantul a arătat în fața instanței de fond, dar și prin cererea de apel, nemulțumirea sa principală a fost legată de faptul că nu i s-a permis izolarea la o locuință pe care acesta o deținea și unde ar fi putut să stea singur timp de 14 zile, aducând și critici legate de modalitatea de adoptare a actelor normative din perioada stării de urgență.

Apreciază intimata - pârâtă ca această critică nu poate fi imputată DSP Brăila în condițiile în care normele legale în vigoare la data de 19 martie 2020 (data intrării apelantului în țară) instituiau în mod obligatoriu măsura carantinării instituționalizate pentru o perioadă de 14 zile, în spații special amenajate puse la dispoziție de către autoritățile locale, pentru persoanele care veneau în România din "zone roșii", deci inclusiv din Italia, în conformitate cu prevederile art. 1, alin. 2 din OMS nr. 414/2020.

Având în vedere numărul ridicat de cazuri de COVID-19 din Italia, această țară a fost inclusă pe lista zonelor roșii, iar pentru încercarea diminuării cazurilor de COVID-19 pe teritoriul României, normele legale române au instituit obligativitatea măsurii carantinării instituționalizate și nu prevedeau posibilitatea instituirii ca măsura alternativă a izolării la domiciliu pentru persoanele care aveau ca punct de plecare Italia.

Apelantul, raportat la situația de fapt pe care însuși acesta o recunoaște (aspect consemnat și în sentința civilă atacată) și de care a avut cunoștință la momentul părăsirii teritoriului Italiei, nu putea beneficia de prevederile art. 1, alin. 3 din OMS nr. 414/2020 pentru a i se institui măsura izolării la domiciliu întrucât:

- nu provenea dintr-una din țările cu "zona galbenă";
- nu intrase în contact cu persoane cu simptome care călătoriseră în zone cu transmitere comunitară extinsă, ci el însuși venea dintr-o "zona roșie", unde lucrase o perioadă mai lungă de timp, inclusiv de la debutul cazurilor de COVID-19 în Italia și în perioada în care aceasta țară avea cel mai mare număr de infectări din Europa;
- nu intrase în contact direct cu persoanele care au fost confirmate cu coronavirus ;
- nu se încadra la categoria membrilor de familie ai persoanelor prezentate în ipotezele anterioare.

În aceste condiții, în mod corect, cu respectarea dispozițiilor legale în vigoare la data de 19 martie 2020, la intrarea în țară, apelantul a fost plasat sub măsura carantinării instituționalizate alături toți ceilalți angajați ai societății VARD care au fost în charterul Tarom.

Aspectele precizate de către apelant referitoare la posibilitatea acestuia de a se auto-izola separat de familie sau de alte persoane, într-o locuință proprie din Brăila nu avea cum să constituie

temei pentru plasarea acestuia de măsura izolării la domiciliu întrucât, după cum, apelantul cunoștea foarte bine, nu erau criteriile în funcție de care sa se stabilească măsură la care acesta urma să fie supus, dispozițiile legale fiind imperative.

Mai mult decât atât, după cum însăși instanța de fond a menționat în sentință, măsura carantinei instituționalizate, dar și modul de punere în aplicare al acesteia sunt în concordanță cu art. 5 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

După cum reține instanța de fond, rațiunile pe care emitentul actului normative le-a avut în vedere la redactarea textului de lege constituit de OUG nr. 414/2020 referitoare la măsurile aplicabile nu pot face obiectul analizei instanțelor de judecată fără ca acestea din urmă să își depășească puterea jurisdicțională, inexistența unei căi de atac împotriva măsurii carantinării instituționalizate nefiind un aspect ce poate fi imputat DSP Brăila.

În plus, analiza eventualului caracter neconform al OMS nr. 414/2020 în raport cu dispozițiile din Constituția României nu pot fi discutate în prezentul cadrul procesual, instanțele de judecată nefiind în măsură să se pronunțe asupra constituționalității unei norme legale.

Tocmai din considerente legate de protecția vieții și sănătății cetățenilor români, compania pentru care se prestau serviciile în Italia a decis repatrierea tuturor angajaților Șantierului Naval Vard Tulcea / Brăila și au închiriat un charter pentru aducerea lor în țară.

Având în vedere numărul mare de persoane care urma să intre pe teritoriul României, ținându-se cont și de faptul că România se afla doar de 3 zile în stare de urgență și situația era dificil de anticipat, iar autoritățile statului erau implicate în gestionarea cât mai eficientă a pandemiei în scopul prevenirii răspândirii virusului, societatea angajatoare a apelantului a făcut demersuri la autoritățile locale pentru includerea Hotelului Flora pe lista locațiilor pentru carantină instituționalizată de pe raza județului Brăila.

La acel moment, disponibilitățile de cazare ale persoanelor pentru care urma să se instituie măsura carantinării instituționalizate pe raza județului Brăila nu permiteau cazarea unui număr atât de mare de persoane, respectiv 117 persoane din charter, de aceea societatea VARO a identificat această locație și a făcut demersuri la autoritățile locale pentru emiterea Hotărârii nr. 12/19 martie 2020 a Comitetului Județean pentru Situații de Urgență Brăila prin care Hotelul Flora din stațiunea Lacu Sărat, comuna Chiscani a fost stabilit ca spațiu suplimentar de carantinare pentru persoanele, angajați ai societății VARD, care veneau în România din zonă roșie .

Tot prin acea hotărâre s-a instituit la art. 2 obligația în sarcina Inspectoratului de Jandarmi Județean Brăila de a asigura ordinea publică în zona acestui obiectiv.

În conformitate cu Metodologia de supraveghere a sindromului respirator acut cu noul Coronavirus (COVID-19) emisă de Institutul Național de Sănătate Publică România actualizată la data de 16.03.2020, în vigoare la momentul intrării în țară a apelantului, la Capitolul XI - Măsuri de control, punctul 4) prevedea că în situația persoanelor care vin din zonele roșii se aplică măsura carantinării imediat după sosirea în România, timp de 14 zile în spațiile special destinate în acest scop, recoltându-se probe respiratorii în ziua 1, respectiv 12 și 13 de carantinare, iar scoaterea din carantină se făcea după 2 rezultate teste negative pentru probele din zilele 12 și 13.

Cu respectarea acestor dispozițiilor, apelantului i s-a recoltat proba în ziua nr. 1 de carantinare (20 martie 2020), iar rezultatul primit în ziua următoare a fost negativ, conform tabelului cu persoane carantinate deplasate alăturat întâmpinării.

Această metodologie nu prevedea că în situația unui rezultat negativ la testul din ziua nr. 1 de carantinare măsura să fie ridicată, în condițiile în care cele 14 zile au fost apreciate de OMS ca fiind perioada în care pot apărea simptome specifice COVID-19, de aceea rezultatul negativ al testării din ziua nr. 1 nu era o dovadă certă a faptului că persoana nu putea să dezvolte pe parcursul celorlalte zile simptome specifice.

În plus, metodologia nu prevedea o anumă procedură de comunicare a rezultatului testului către persoana carantinată și nu impunea în sarcina DSP obligația de comunicare în scris a rezultatului testului.

În aceste condiții, reprezentanții DSP Brăila au comunicat telefonic persoanelor carantinate rezultatul negativ al testului, neexistând nicio contradicție între aspectele menționate în

întâmpinarea depusă la instanța de fond și răspunsul la întrebarea nr. 6 din interogatoriu atât timp cât nu exista o normă legală prin care să se stabilească o procedură de aducere la cunoștință în formă scrisă a rezultatului testelor efectuate.

Testarea apelantului este un fapt cert, care rezultă din înscrisurile depuse în fața instanței de fond, neexistând nicio suspiciune asupra acestui aspect ce a fost dovedit.

Oricum, este de menționat că în situația unui rezultat pozitiv, procedura impunea transferul imediat către o unitate sanitară.

În data de 23 martie 2020 a intrat în vigoare o nouă Metodologie de supraveghere a sindromului respirator acut cu noul Coronavirus (COVID- 19).

Aceste metodologii conțineau reguli procedurale aplicabile în situația pandemiei COVID-19, fiind de imediată aplicare.

Astfel, aceasta a fost aplicată începând cu data de 23 martie 2020 și persoanelor pentru care era instituită anterior măsura carantinării instituționalizate și care erau în perioada celor 14 zile.

Conform Capitolului XI- Măsuri control, punctul 4, noua metodologie prevedea ca în situația persoanelor care soseau din zone roșii să fie instituită măsura carantinării imediat cum sosesc în România, timp de 14 zile în spații special destinate în acest scop, probele respiratorii urmând a fi recoltate doar la apariția simptomatologiei în decurs de 14 zile de la data intrării în România, cei pozitivi urmând a fi de urgență transportați către cel mai apropiat spital/ secție de boli infecțioase.

Cum noua procedură nu mai prevedea testările obligatorii în zilele 1,12 și 13 de carantinare, apelantului nu i s-au mai preluat probe nazofaringiene și orofaringiene pentru efectuarea testului COVID - 19 în zilele 12 și 13.

În legătură cu împrejurarea referitoare la lipsa unui cadru normativ complex pentru instituirea și aplicarea măsurii carantinării instituționalizate, intimata - pârâtă precizează încă o dată că acest aspect nu are legătură cu competențele DSP Brăila care nu are în atribuții emiterea actelor normative, nefiind organ de legiferare.

După cum însuși apelantul recunoaște prin cererea de apel, după apariția virusului SARS COV-2, s-au luat la nivel mondial măsuri specifice pentru prevenirea și stoparea răspândirii virusului, în condițiile în care, astfel cum se precizează în Metodologia de supraveghere a sindromului respirator acut cu noul Coronavirus (COVID-19) actualizată la data de 16.03.2020, la acel moment situația genera îngrijorare, în special din cauza faptului că existau puține cunoștințe despre caracteristicile virusului, despre cum se transmite inter-uman, despre cât de sever este și despre modul de tratare.

De aceea, recomandările generale la nivel mondial au fost în sensul limitării contactului între persoane sau grupuri de persoane pentru limitarea răspândirii virusului.

Recomandările constante ale autorităților române au fost în același sens, iar măsurile implementate au fost adoptate de către statul român tocmai în acest scop, fiind “înțelese foarte bine” de către apelant atât cu privire la contextual epidemiologic, la importanța respectării măsurilor pentru limitarea răspândirii virusului SARS-CoV-2, dar și a respectării acestor restricții, după cum se menționează în cererea de apel.

Inclusiv în expunerea de motive care a stat la baza adoptării Decretului nr. 195/16 martie 2020 privind instituirea stării de urgență pe teritoriul României publicat în Monitorul Oficial nr. 212/16 martie 2020 se face trimitere la îngrădirea exercitării unor drepturi și libertăți fundamentale în acest context cu totul special, fiind considerat că fără aceste măsuri, celelalte acțiuni desfășurate nu ar avea efectul scontat, al reducerii numărului cazurilor de COVID-19, ceea ce ar avea un impact deosebit de grav în special asupra dreptului la viață și, în subsidiar, asupra dreptului la sănătate al persoanelor.

Astfel, pandemia COVID-19 a fost apreciată ca o situație cu totul excepțională care, pentru protejarea interesului public general, impunea restrângerea unor drepturi, urmărindu-se un scop legitim, necesar într-o societate democratică, măsuri care să fie proporționale cu scopul urmărit.

De aceea, raportat la starea de urgență, la data de 18 martie 2020 Statul Român prin Ministerul Afacerilor Externe a trimis o notificare în baza art. 15 al Convenția Europeană a

Drepturilor Omului de derogare de la prevederile Convenției, ținându-se cont de măsurile care fuseseră adoptate în mod excepțional de autoritățile române care restrângeau exercițiul unor drepturi și libertăți.

Analizând din perspectiva temeiului de drept al răspunderii civile delictuale, pentru a atrage răspunderea DSP Brăila este necesară întrunirea cumulativă a 4 condiții: săvârșirea unei fapte ilicite, vinovăția în comiterea faptei, crearea unui prejudiciu și legătura de cauzalitate între faptă și prejudiciu.

Aceste condiții trebuie raportate la atribuțiile legale ale DSP, dar și la activitatea concretă.

Astfel, în ceea ce privește condiția faptei ilicite, doctrina de specialitate a apreciat că săvârșirea unei fapte în îndeplinirea unei prevederi legale ori cu permisiunea legii nu poate fi considerată faptă ilicită.

Raportat la situația concretă, DSP Brăila a acționat cu bună-credință, în limitele competențelor legale, cu respectarea formalităților legale, acțiunile întreprinse fiind pe deplin justificate de contextul epidemiologie internațional, care, după cum se menționează și de către instanța de fond, era unul fără precedent, fiind specifică pentru o mare parte din populație, mai ales că la începutul pandemiei nu se cunoștea absolut nicio data referitoare la modul de evoluție, contagiozitate, mortalitate etc.

Prin activitatea sa, DSP Brăila nu a avut o atitudine contrară legii și nu a acționat excesiv sau nerezonabil.

În plus, aceasta instituție nu a avut voința prin reprezentanții săi de săvârșire a Unor fapte din sfera ilicitului, ci a aplicat întocmai dispozițiile legale în vigoare în perioada 19 martie 2020-02 aprilie 2020; în situația în care reprezentanții DSP Brăila nu ar fi făcut aplicarea întocmai a regulilor speciale și a procedurilor specifice, extraordinare adoptate în starea de urgență ar fi comis ei înșiși o faptă de natură penală.

În ceea ce privește susținerile legate de prezentarea și servirea mesei în spațiul de carantinare Hotel Flora din stațiunea Lacu Sărat, intimata - pârâtă arată că reprezentanții DSP Brăila au fost de bună credință în raport cu petiția apelantului din data de 25 martie 2020, iar inspectorii sanitari ai DSP Brăila s-au deplasat personal la această locație pentru verificarea aspectelor sesizate, ocazie cu care s-a constatat ca meniul care era servit persoanelor carantinate era preparat în blocul alimentar aferent hotelului, alimentele / meniul erau porționate în recipiente de unică utilizare, însoțite de declarații de conformitate, apoi erau introduse într-o pungă care era așezată pe etajerele amplasate lângă fiecare ușă, tacâmurile utilizate erau de unică folosință și existau materiale pentru efectuarea activităților de curățenie și dezinfecție.

Răspunsul la această petiție a fost comunicat către reprezentantul convențional al apelantului și anexat de către DSP Brăila întâmpinării depusă la instanța de fond.

Trebuie menționat ca activitatea inspectorilor sanitari se impune a fi raportată la competențele lor legale.

În ceea ce privește susținerile legate de aplicarea măsurii încuierii camerei în care s-a aflat reclamantul, intimata - pârâtă arată că reprezentanții DSP Brăila nu au dat o dispoziție în acest sens.

Pentru dovedirea unui astfel de ordin, se impunea a se face dovezi certe și fără putință de tăgadă în acest sens de către apelantul-reclamant și de reprezentanții unității hoteliere, impunându-se punerea la dispoziție a înscrisurilor prin care DSP Brăila a impus o astfel de măsură.

Reprezentanții DSP Brăila au făcut recomandări cu privire la limitarea contactului dintre grupurile de persoane, recomandări emise în spiritul și în conformitate cu măsurile luate de către statul român în acea perioadă, tocmai acesta fiind și sensul pentru care s-a impus instituirea măsurii carantinării instituționalizate.

Acest aspect este reținut și de către instanța de fond în sentință, precizându-se că măsura izolării persoanei de restul persoanelor plasate în carantină era o măsură necesară, care a fost pusă în aplicare în scopul general de a limita o posibilă infectare cu coronavirus în rândul persoanelor din hotel, urmărind, în principal, protejarea dreptului la viață al acestora, iar, în subsidiar, al dreptului la sănătate.

Limitarea contactului era benefică inclusiv pentru cei 117 angajați ai societății VARD față de care se instituisse măsura carantinării instituționalizate în acea locație pentru a proteja sănătatea acestora având în vedere posibilitatea răspândirii rapide a virusului în ipoteza în care unul din aceștia a fi fost pozitiv la virusul SARS COV-2.

Paza locației de carantinare era în sarcina reprezentanților Jandarmeriei, măsurile efective de menținere a limitării contactului între persoane fiind atributul exclusiv al acestei entități care, conform dispozițiilor legale, era obligată în permanență să aibă reprezentanți în respectiva unitate hotelieră.

DSP Brăila nu a avut persoane delegate la Hotelul Flora, normele în vigoare neimpunând aceasta obligație.

Pe parcursul celor 14 zile de carantină instituționalizată, DSP Brăila a menținut în permanență legătura cu persoanele care se aflau în acea locație, în ciuda numărului redus de personal din acea perioadă, dar și a afluxului mare de apeluri telefonice.

Este de remarcat că apelantul-reclamant sesizează fapte din primele zile ale stării de urgență când atribuțiile DSP-urilor au fost sporite considerabil, fără însă a se asigura o suplimentare a numărului angajaților față de personalul de bază din cadrul Direcției.

După cum însuși martorul audiat în fața instanței de fond a precizat, li s-au furnizat informații de către reprezentanții DSP pe perioada carantinei instituționalizate, deși în anumite momente aceștia erau angajați în alte apeluri telefonice și nu puteau susține conversații concomitent cu zeci de persoane, unele dintre acestea sunând de 5-6 ori pe zi.

Trebuie remarcat că reprezentanții DSP Brăila nu răspundeau doar la apelurile telefonice efectuate de persoanele carantinate instituționalizate în Hotelul Flora, ci și la toți ceilalți aflați în carantină instituționalizată în alte unități hoteliere, dar și la cei izolați la domiciliu și la orice alte persoane care cereau informații în contextul situației de excepție.

În ceea ce privește avizarea spațiilor de carantinare, intimata - pârâtă precizează că DSP Brăila nu avea la data intrării în țară a apelantului-reclamant această obligație.

Art. 4 alin. 2 din OMS nr. 414/2020 în forma inițială publicată în Monitorul Oficial al României din data de 12 martie 2020 nu impunea în sarcina DSP-urilor obligația de avizare a spațiilor de carantinare.

Această formă a legii era în vigoare la momentul desemnării Hotelului Flora ca spațiu de cazare prin Hotărârea nr. 12/19 martie 2020 a Comitetului Județean pentru Situații de Urgență Brăila.

Modificarea legislativă în sensul introducerii obligației de avizare în sarcina DSP a spațiilor pentru carantină instituționalizată s-a făcut prin modificarea adusă la OMS nr. 414/2020 prin OMS nr. 622/2020 intrat în vigoare la data de 15.04.2020.

În ceea ce privește vinovăția, intimata - pârâtă apreciază că nu există nicio probă din care se rezulte că această condiție este îndeplinită în speță raportat la activitatea DSP Brăila.

Reprezentanții acestei entități au acționat în conformitate cu dispozițiile legale în perioada 19 martie-02 aprilie 2020, neavând nici intenția directă, nici indirectă de a acționa în afara normelor legale.

Trebuie menționat că răspunderea civilă delictuală este subiectivă în această situație, ceea ce impune dovedirea condiției vinovăției, aceasta nefiind prezumată.

În cadrul atragerii răspunderii civile delictuale, este absolut necesar ca autorul faptei să aibă reprezentarea că săvârșește o faptă ilicită, să delibereze asupra acestui aspect și să pună în aplicare decizia sa, luarea acestei hotărâri să se facă în deplină cunoștință de cauză și să aibă ca urmare conștientizată comiterea unei fapte ilicite.

Prin niciuna din activitățile DSP Brăila aceasta nu a avut intenția de săvârșire a unei fapte ilicite, ci doar a făcut aplicarea reglementărilor în vigoare și a recomandărilor date de autoritățile statului român, dar și de organizațiile internaționale, pentru limitarea răspândirii virusului SARS COV- 2.

În ceea ce privește prejudiciul moral invocat de către reclamant, intimata - pârâtă apreciază că nu există dovezi din care să rezulte că acesta a fost creat prin acțiunile DSP Brăila, urmare neaplicării dispozițiilor legale sau cu încălcarea acestora.

Apelantul-reclamant s-a arătat prejudiciat, în principal, de plasarea sub măsura carantinei instituționalizate, fără ca legislația să îi dea posibilitatea de opțiune pentru o altă măsură, aceste aspecte neputând fi imputate DSP Brăila, ci având legătură cu politica normativă a statului român de la acel moment.

Legat de condițiile de carantinare, intimata - pârâtă arată că reprezentanții DSP Brăila au efectuat demersuri legale pentru verificarea sesizării formulate de către apelant, aspecte care nu s-au confirmat, iar constatările inspectorilor sanitari se bucură de prezumțiile de legalitate, obiectivitate și temeinicie.

Cu referire la modalitățile de punere în aplicare a recomandărilor de limitare a contactului dintre persoanele aflate în spațiul de carantinare Hotelul Flora, DSP Brăila nu poate fi atrasă la răspundere în condițiile în care paza unității hoteliere era în atribuția Jandarmeriei, legea neprevăzând obligația detașării unor reprezentanți ai DSP Brăila la acea unitate, nefiind făcută dovada unui ordin prin care încuiera în camere a fost impusă de către DSP.

În ceea ce privește legătura de cauzalitate între faptă și prejudiciu, în condițiile în care nu s-au făcut probe din care să rezulte că DSP Brăila ar fi comis o faptă ilicită care să genereze un prejudiciu, este evident că nici această condiție nu poate fi reținută fără îndeplinirea celorlalte două.

Această condiție trebuie analizată prin raportare la dispozițiile legale în materie în perioada de referință din cauza și la activitățile concrete derulate de DSP Brăila pentru punerea în aplicare a normelor legale de la acel moment, fără luarea în considerare a unor împrejurări extrinseci, care nu au legătură cu DSP Brăila sau care țin de modalități de gestionare a spațiului locativ respectiv, atribuții care erau date în sarcina unor alte instituții ale Statului Român în colaborare cu entitatea privată față de care DSP nu avea niciun tip de relație contractuală (în condițiile în care costurile cazării au fost plătite direct de VARD), dar nici de subordonare.

Având în vedere aspectele prezentate, în mod corect instanța fondului a reținut că niciuna dintre faptele expuse de către apelantul-reclamant nu îmbracă forma unei fapte ilicite cauzatoare de prejudicii, nefiind îndeplinită condiția răspunderii civile delictuale.

Astfel, în concluzie, intimata - pârâtă apreciază că nu s-a făcut dovada întrunirii cumulative a condițiilor răspunderii civile delictuale în sarcina DSP Brăila, această instituție a acționat în deplină legalitate și în conformitate cu normele și procedurile care erau aplicabile tuturor persoanelor care se aflau într-o situație identică cu cea a apelantului în perioada stării de urgență, motiv pentru care solicită respingerea apelului formulat împotriva Sentinței Civile nr. 901/04.06.2021 pronunțată de Tribunalul București Secția a III-a Civilă și menținerea ca legală și temeinică a hotărârii atacate.

În drept: art. 471 Cod de Procedură Civilă, OMS nr. 313/2020 și Metodologia de supraveghere a sindromului respirator acut cu noul coronavirus (COVID-19) a Institutului National de Sănătate Publică în România din care reiese că există obligativitatea comunicării rezultatului testului COVID numai în situația în care acesta era pozitiv.

Analizând actele și lucrările dosarului prin raportare la motivele de apel formulate, Tribunalul reține următoarele:

Formulând prezenta cale de atac, apelantul a înțeles să critice sentința apelată atât cu privire la soluțiile pronunțate asupra excepției lipsei calității procesuale pasive, cât și asupra fondului cererii de chemare în judecată.

Procedând la analiza sentinței apelate sub aspectul admiterii **excepției lipsei calității procesuale pasive** a pârâților Statul Român prin Ministerul Finanțelor Publice, Statul Român prin Ministerul Sănătății și Inspectoratul pentru Situații de Urgență Dunărea al Județului Brăila, Curtea va reține caracterul fondat al apelului.

Astfel, Curtea va reține că excepția lipsei calității procesuale pasive a pârâților se impune a fi respinsă, ca neîntemeiată.

Potrivit art. 36 teza I C.proc.civ. calitatea procesuală rezultă din identitatea dintre părțile din proces și subiectele raportului juridic litigios, astfel cum acesta a fost dedus judecății. Calitatea procesuală pasivă presupune existența unei identități între persoana chemată în judecată în calitate de pârât și cel care este subiect pasiv în raportul juridic dedus judecății.

Tribunalul reține că prin calitate procesuală pasivă se înțelege existența unei identități între persoana pârâtului și cel obligat în raportul juridic dedus judecății. Întrucât reclamantul este cel care declanșează procedura judiciară, acestuia îi revine obligația de a justifica atât calitatea sa procesuală, cât și calitatea procesuală a pârâtului. Această obligație își are temeiul în dispozițiile art. 194 lit.c și d C.proc.civ., care prevede că cererea de chemare în judecată trebuie să cuprindă, printre alte elemente, obiectul, precum și motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază cererea reclamantului. Prin indicarea pretenției sale, precum și a împrejurărilor de fapt și de drept pe care se bazează aceasta, reclamantul justifică îndreptățirea de a introduce cererea împotriva unui anumit pârât.

În speță, având în vedere că reclamantul și-a întemeiat cererea de chemare în judecată pe dispozițiile legale referitoare la răspunderea civilă delictuală, Curtea apreciază că în cadrul unei astfel de acțiuni calitatea procesuală pasivă aparține persoanei în privința căreia reclamantul pretinde săvârșirea unei fapte ilicite prin care s-a produs un prejudiciu a cărui reparare se solicită. Aspectele vizând întrunirea condițiilor prevăzute în mod cumulativ de art. 1349 și următoarele C.civ., respectiv săvârșirea vreunei fapte ilicite de către pârât vizează fondul litigiului dedus judecății, neputând fi valorificate la momentul verificării cadrului procesual.

În plus, Curtea reține în ceea ce îl privește pe pârâtul Statul Român prin Ministerul Finanțelor Publice, acesta justifică legitimare procesuală pasivă în litigiul dedus judecății, având în vedere că acestuia i se invocă, în condițiile răspunderii civile delictuale, fapta ilicită constând în adoptarea unui act normativ prin care au fost restrânse drepturile persoanelor, ce nu respectă condițiile de claritate și previzibilitate necesare pentru a se putea aprecia că măsura restrângerii drepturilor să fie una legală.

Or, răspunderea statului nu poate fi exclusă pe considerentul că acesta răspunde patrimonial, obiectiv sau subiectiv, exclusiv după reguli derogatorii de la regimul ce guvernează răspunderea particularilor, nefiindu-i aplicabile, în acest caz, dispozițiile C. civ. Textele de lege invocate de intimatul-pârât în fața primei instanțe nu sunt în măsură să justifice incapacitatea de drept civil a acestuia de a răspunde într-un raport juridic întemeiat pe principiile răspunderii civile delictuale.

Dimpotrivă, chiar prin dispozițiile invocate, respectiv art. 221 - 224 C. civ., este reglementată răspunderea civilă atât a persoanelor juridice de drept public, dar și a statului, fie în raporturile juridice în care este titular de drepturi și obligații, fie în subsidiar pentru obligațiile autorităților publice.

Astfel, potrivit art. 223 alin. 1 C.civ., *În raporturile civile în care se prezintă nemijlocit, în nume propriu, ca titular drepturi și obligații, statul participă prin Ministerul Finanțelor Publice, afară de cazul în care legea stabilește un alt organ în acest sens.*, iar potrivit art. art. 224 alin. 1 C.civ., *Dacă prin lege nu se dispune altfel, statul nu răspunde decât în mod subsidiar pentru obligațiile organelor, autorităților și instituțiilor publice care sunt persoane juridice și niciuna dintre aceste persoane juridice nu răspunde pentru obligațiile statului.*

Pe cale de consecință, Curtea reține că în speță se impunea respingerea excepției lipsei calității procesuale pasive, sens în care urmează a se admite apelul și schimba corespunzător sentința apelată.

Curtea, în opinie majoritară, urmează a reține, de asemenea, caracterul întemeiat al criticilor formulate pe fondul cauzei, sens în care în temeiul art. 480 alin. 2 C.proc.civ., va admite apelul, cu consecința schimbării sentinței apelate și aditerii în parte a cererii.

În acest sens, Curtea va avea în vedere că, deși a reținut în mod corect situația de fapt din speță, prima instanță a concluzionat că pârâților chemați în judecată nu li se poate imputa săvârșirea unor fapte ilicite cauzatoare de prejudicii prin raportare la două principale argumente:

- restrângerea libertății reclamantului prin măsura carantinei în perioada 20.03.2020 – 03.04.2020 s-a făcut cu respectarea dispozițiilor legale în vigoare, declararea neconstituționalității

dispozițiilor art. 25 alin. (2) teza a doua din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății și ale art. 8 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 11/2020 privind stocurile de urgență medicală prin Decizia Curții Constituționale a României nr. 458/2020 fiind ulterioară și neputând fi aplicată retroactiv, și

- modalitatea de punere în executare a măsurii carantinei în perioada 20.03.2020 – 03.04.2020 ce au presupus închiderea cu cheia pe dinafară pe toata perioada și servirea alimentelor prin așezarea recipientelor pe jos, pentru câteva zile, nu au depășit o anumită intensitate pentru a fi încadrate ca fiind tratamente degradante.

De asemenea, prima instanță a oferit drept justificare a soluției pronunțate argumentul potrivit căruia pandemia de COVID 19 ar reprezenta un caz de forță majoră, astfel încât înlătură eventuala răspundere a părților chemați în judecată.

Curtea apreciază că argumentele folosite de prima instanță nu sunt corecte.

În acest sens, sub aspectul **situației de fapt**, din probele administrate rezultă că, ulterior instituirii stării de urgență pe teritoriul României prin Decretul Prezidențial nr. 195/2020, reclamantul a revenit în țară, din Italia, în seara zilei de 19.03.2020, și a fost plasat în carantină instituționalizată, în cadrul Hotelului Flora din stațiunea Lacu Sărat, jud. Brăila, începând cu data de 20.03.2020 (după ora 12 în noaptea dintre 19 și 20.03.2020) până la data de 03.04.2020.

Plasarea în carantină s-a făcut în temeiul Ordinului Ministrului Sănătății nr. 414/2020, în vigoare la data respectivă, dat fiind faptul că Italia, țara din care venea reclamantul era înscrisă pe lista roșie a țărilor cu un număr foarte mare de cazuri de persoane infectate cu Covid -19.

Nu a fost emis niciun act administrativ cu caracter individual care să ateste plasarea în carantină a reclamantului, perioada în care acesta este supus acestei măsuri, drepturile și obligațiile acestuia sau posibila procedură de contestare a măsurii plasării în carantină.

Reclamantul nu a fost testat pentru identificarea unei posibile infecții cu Covid 19 la momentul plasării în carantină, fiindu-i recoltate probe biologice ulterior, la data de 23.03.2020, fără ca rezultatul testului să i se fi comunicat reclamantului pe perioada carantinei sau ulterior.

Așa cum a reținut prima instanță, pe parcursul carantinei, reclamantul a fost cazat într-o cameră single, de aproximativ doar 10 m.p. din cadrul hotelului Flora, fiindu-i restricționată posibilitatea de a părăsi camera prin încuierea ușii „pe dinafara” aspect susținut de reclamant, necontestat de niciuna dintre părți și dovedit și prin declarația martorului audiat în fața primei instanțe.

Cu privire la situația închiderii ușilor cu cheia pe durata carantinării, în fața primei instanțe s-au solicitat clarificări conducerii hotelului Flora, utilizat ca centru de carantinare, iar potrivit răspunsului furnizat de reprezentantul Unita Turism Holding S.A., “Urmare a dispozițiilor primite din partea funcționarilor din cadrul Direcției de Sănătate Publică - delegați în unitatea noastră, referitoare la modalitatea de a împiedica pe cât posibil contactul dintre diverse grupuri de persoane, pentru o perioadă camerele de hotel au fost încuiate, deschiderea acestora făcându-se cu ocazia furnizării hranei.” (f. 51-52 vol II dos TB). Cu privire la acest aspect, Direcția de Sănătate Publică Brăila s-a mulțumit să susțină că nu s-a făcut dovada unui ordin scris prin care încuierea în camere ar fi fost impusă de către aceasta, arătând că paza unității hoteliere era în atribuția Jandarmeriei.

În privința hranei, aceasta era adusă în mod individual, de 3 ori pe zi, iar în primele două zile recipientele în care aceasta era amplasată erau lăsate pe jos, în fața ușii, iar ulterior aspectul a fost remediat după ce reclamantul a semnalat aceasta problemă.

La data de 24.03.2020, reclamantul a formulat și transmis, prin avocat, Adresa nr. 4902 privind Condițiile locului de carantină Hotel Flora - stațiunea Lacu Sărat, jud. Brăila către Instituția Prefectului - Județul Brăila, Inspectoratul de Jandarmi - județul Brăila, Departamentul pentru Situații de Urgență și către Direcția de Sănătate Publică Brăila solicitând prin aceasta, în principal, să se renunțe la încuierea ușii pe dinafară sugerând totodată plasarea unui jandarm pe culoar sau amplasarea camerelor de supraveghere pentru a se asigura că nu sunt părăsite camerele de carantină. Acesta și-a motivat solicitarea pe considerente de siguranță fizică, de natura psihologică, dar și pe considerente legale, respectiv ordinul 414/2020, ce nu prevede închiderea spațiului de carantină.

Prin adresa 4902 din data de 31.03.2020, a fost comunicat un răspuns din partea Instituției Prefectului - Județul Brăila în sensul că urmează a fi verificate aspectele semnalate și ca va primi un răspuns în termenul legal (fila 38).

De asemenea, prin adresa 4902 din data de 16.04.2020, emisă ulterior expirării perioadei de carantină instituționalizată, a fost comunicat un nou răspuns din parte Instituției Prefectului - Județul Brăila în sensul că s-au luat măsuri urgente pentru remedierea celor semnalate, fără a se specifica măsurile efectiv luate (fila 38 verso), iar prin adresa 6867 din data de 21.05.2020 a aceleiași instituții i s-a comunicat reclamantului că li s-a pus în vedere reprezentanților hotelului să se asigure că la livrarea hranei către toate persoanele aflate în carantină se respectă condițiile de igienă și de servire.

În drept, potrivit art. 1349 C.civ., orice persoană are îndatorirea să respecte regulile de conduită pe care legea sau obiceiul locului le impune și să nu aducă atingere, prin acțiunile sau inacțiunile sale, drepturilor sau intereselor legitime ale altor persoane.

Art. 1357 alin. 1 C.civ. stabilește că acela care cauzează altuia un prejudiciu printr-o faptă ilicită, săvârșită cu vinovăție, este obligat să îl repare, iar alin. 2 prevede că autorul prejudiciului răspunde pentru cea mai ușoară culpă.

Din interpretarea acestor dispoziții legale, rezultă că pentru angajarea răspunderii civile delictuale trebuie îndeplinite cumulativ următoarele condiții: existența unei fapte ilicite, existența unui prejudiciu, legătura de cauzalitate între fapta ilicită și prejudiciu precum și vinovăția autorului faptei ilicite.

Analizând prima condiție necesară pentru antrenarea răspunderii delictuale, Curtea reține că prin faptă ilicită se înțelege orice acțiune sau inacțiune, prin care încălcându-se normele dreptului obiectiv sunt cauzate prejudicii dreptului subiectiv sau chiar interesului aparținând unei persoane.

Astfel cum rezultă din cererea de chemare în judecată faptele ilicite care se impută părților constau în restrângerea drepturilor și libertăților în mod nelegal prin măsura carantinei instituționalizate, pe de o parte, iar, pe de altă parte, supunerea la tratamente degradante pe perioada carantinei instituționalizate.

Contrar celor reținute de prima instanță, Curtea reține că din actele dosarului rezultă săvârșirea faptelor ilicite imputate prin cererea de chemare în judecată.

Astfel, sub un prim aspect, Curtea reține că reclamantului i s-a restrâns libertatea în mod nelegal prin măsura carantinei în perioada 20.03.2020 – 03.04.2020, iar culpa pentru această faptă ilicită revine Statul Român prin Ministerul Finanțelor Publice, nu și celorlalți părți.

Pentru a concluziona în acest sens, Curtea va avea în vedere că măsura carantinei instituționalizate la care a fost supus reclamantul era reglementată la data instituirii carantinei prin Ordinul Ministrului Sănătății nr. 414/2020, emis în temeiul art. 25 alin. (2) din Legea nr. 95/2006, potrivit cu care: "*Măsurile privind prevenirea și gestionarea situațiilor de urgență generate de epidemii, precum și bolile transmisibile pentru care declararea, tratamentul sau internarea sunt obligatorii se stabilesc prin ordin al ministrului sănătății.*" și art. 8 alin. (1) din OUG nr. 11/2020: "*În cazul epidemiilor/pandemiilor sau situațiilor de urgență de sănătate publică internaționale declarate de Organizația Mondială a Sănătății, dacă există un risc iminent pentru sănătatea publică, cu respectarea Regulamentului sanitar internațional (2005), la propunerea Grupului tehnic de experți ai Ministerului Sănătății, ministrul sănătății instituie carantina pentru persoanele care intră pe teritoriul României din zonele afectate, ca măsură de prevenire și limitare a îmbolnăvirilor.*"

Conform art. 1 din OMS nr. 414/2020:

(1) *În înțelesul prezentului ordin, prin carantină se înțelege atât instituirea măsurii de carantină instituționalizată (în spații special amenajate), cât și instituirea măsurii de izolare la domiciliu.*

(2) *Se instituie măsura de carantină instituționalizată pentru persoanele asimptomatice care intră pe teritoriul României venind din zonele cu transmitere comunitară extinsă afectate de COVID-19 (zona roșie), pentru o perioadă de 14 zile, în spații special amenajate puse la dispoziție de către autoritățile locale.*

La 26.06.2020, prin Decizia Curții Constituționale a României nr. 458/2020, s-a constatat neconstituționalitatea dispozițiilor art. 25 alin. (2) teza a doua din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății și ale art. 8 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 11/2020 privind stocurile de urgență medicală.

Prima instanță a reținut faptul că măsura carantinei a fost instituită în cazul reclamantului printr-un act administrativ normativ în vigoare la data respectivă (OMS nr. 414/2020), care cuprindea prevederi clare și previzibile, iar pronunțarea Deciziei Curții Constituționale a României nr. 458/2020, fiind ulterioară, nu poate fi aplicată retroactiv.

Curtea reține că în susținerea tezei caracterului nelegal al măsurii instituite împotriva acestuia, reclamantul a invocat faptul că prin măsura carantinei i-au fost restrânse drepturi și libertăți în condițiile în care OMS nr. 414/2020 cuprinde norme lipsite de caracter clar și previzibil, ce nu respectă condițiile pentru a reprezenta un cadru legal prin care se pot restrânge drepturi și libertăți, aspecte analizate în cuprinsul Deciziei Curții Constituționale a României nr. 458/2020.

Potrivit art. 147 alin. 4 din Constituție, *Deciziile Curții Constituționale se publică în Monitorul Oficial al României. De la data publicării, deciziile sunt general obligatorii și au putere numai pentru viitor.*

Curtea constată că, potrivit Deciziei Plenului Curții Constituționale nr. 1/1995 privind obligativitatea deciziilor sale pronunțate în cadrul controlului de constituționalitate, puterea de lucru judecat ce însoțește actele jurisdicționale, deci și deciziile Curții Constituționale, se atașează nu numai dispozitivului, ci și considerentelor pe care se sprijină acesta. Astfel, Curtea reține că atât considerentele, cât și dispozitivul deciziilor sale sunt general obligatorii, potrivit dispozițiilor art. 147 alin. (4) din Constituție, și se impun cu aceeași forță tuturor subiecților de drept.

În atare condiții, Curtea reține că atât dispozitivul, cât și considerentele Deciziei Curții Constituționale a României nr. 458/2020 de la data publicării în Monitorul Oficial al României sunt obligatorii și se impun tuturor subiecților de drept, inclusiv prezentei instanțe de judecată, fără ca aplicarea puterii de lucru judecat ce o însoțește să echivaleze cu o aplicare retroactivă a legii, așa cum a reținut prima instanță.

Având în vedere aceste argumente, Curtea reține că în prezenta cauză se impun cu forță obligatorie considerentele reținute în cuprinsul Deciziei Curții Constituționale a României nr. 458/2020, potrivit cărora:

„43. Curtea amintește însă că, așa cum a subliniat în jurisprudența sa, de principiu, orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, printre acestea numărându-se previzibilitatea, ceea ce presupune că acesta trebuie să fie suficient de clar și precis pentru a putea fi aplicat; astfel, formularea cu o precizie suficientă a actului normativ permite persoanelor interesate - care pot apela, la nevoie, la sfatul unui specialist - să prevadă într-o măsură rezonabilă, în circumstanțele speței, consecințele care pot rezulta dintr-un act determinat. Curtea a admis că poate fi dificil să se redacteze legi de o precizie totală și o anumită suplețe poate chiar să se dovedească de dorit, dar aceasta nu trebuie să afecteze previzibilitatea. (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 903 din 6 iulie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 584 din 17 august 2010, Decizia nr. 743 din 2 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 579 din 16 august 2011, Decizia nr. 1 din 11 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 53 din 23 ianuarie 2012, sau Decizia nr. 447 din 29 ianuarie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 674 din 1 noiembrie 2013.)

44. Or, dând în sarcina ministrului de resort completarea reglementării referitoare la condițiile în care persoanele cu boli transmisibile sunt obligate să declare, să urmeze tratament sau să fie internate, precum și libertatea de a modifica oricând și fără a respecta anumite limite aceste reglementări, dispozițiile art. 25 alin. (2) teza a doua din Legea nr. 95/2006 dobândesc un caracter imprevizibil, incert și dificil de anticipat.

45. Desigur, preluând, *mutatis mutandis*, raționamentul expus de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 152 din 6 mai 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 387 din 13 mai 2020, paragraful 90, Curtea reține că o reglementare care se referă la o situație excepțională, așa cum este cea generată de răspândirea iminentă a unei boli transmisibile, trebuie să se bucure de

un grad mai sporit de generalitate, întrucât este dificil de anticipat evoluția concretă a acesteia. Cu toate acestea, generalitatea normei primare nu poate fi atenuată prin acte infralegale care să completeze cadrul normativ existent. De aceea, ordinul ministrului sănătății, în cazul de față, trebuie să cuprindă doar măsurile care organizează executarea dispozițiilor legale și particularizează și adaptează respectivele dispoziții la situația de fapt existentă, fără a se abate (prin modificări sau completări) de la cadrul circumscris prin normele cu putere de lege.

46. Pentru cele mai sus reținute, Curtea apreciază că dispozițiile art. 25 alin. (2) teza a doua din Legea nr. 95/2006 sunt contrare prevederilor art. 1 alin. (5) din Constituție, din care derivă condițiile privind calitatea normei juridice.

47. Efectele viciului de neconstituționalitate constatat apar însă și mai pregnante dacă se are în vedere că materia reglementată de art. 25 alin. (2) teza a doua din Legea nr. 95/2006 privește măsuri care aduc atingere drepturilor și libertăților fundamentale, așa cum este internarea obligatorie a persoanelor cu boli transmisibile.

48. Curtea amintește că prevederile art. 23 alin. (1) din Constituție consacra înviolabilitatea libertății individuale și a siguranței persoanei. Cât privește libertatea individuală, prevederile constituționale au în vedere libertatea fizică a persoanei, dreptul său de a se putea mișca liber, de a avea conduita dorită și, totodată, de a nu fi lipsită de libertate decât în cazurile și condițiile prevăzute de lege. Prin urmare, întrucât libertatea individuală nu are un caracter absolut, textul constituțional consacra siguranța persoanei, noțiune ce exprimă ansamblul garanțiilor care protejează persoana aflată în situațiile în care autoritățile statului dispun măsuri privative de libertate, astfel încât limitarea acestei libertăți să se facă numai atunci când este necesar, cu respectarea strictă a condițiilor prevăzute de lege.

49. La nivel internațional, libertatea individuală este consacrată prin art. 3 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, care prevede că "orice ființă umană are dreptul la viață, la libertate și la securitatea persoanei". De asemenea, potrivit art. 9 paragraful 1 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, "Orice individ are dreptul la libertate și la securitatea persoanei sale. Nimeni nu poate fi arestat sau deținut în mod arbitrar. Nimeni nu poate fi privat de libertatea sa decât pentru motivele legale și în conformitate cu procedura prevăzută de lege." Totodată, Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale consacra, în mod expres, în art. 5 dreptul la libertate și siguranță, prevăzând că "Orice persoană are dreptul la libertate și la siguranță. Nimeni nu poate fi lipsit de libertatea sa, cu excepția următoarelor cazuri și potrivit căilor legale", și stabilește o listă cu un număr limitat de cazuri când libertatea persoanei poate fi restrânsă. Între aceste cazuri, se menționează detenția legală a unei persoane susceptibile să transmită o boală contagioasă, a unui alienat, a unui alcoolic, a unui toxicoman sau a unui vagabond. [art. 5 paragraful 1 lit. e)] Paragraful 4 al aceluiași articol convențional prevede că "orice persoană lipsită de libertatea sa prin arestare sau detenție are dreptul să introducă recurs în fața unui tribunal, pentru ca acesta să statueze într-un termen scurt asupra legalității detenției sale și să dispună eliberarea sa dacă detenția este ilegală", iar paragraful 5 dispune că "orice persoană, victimă a unei arestări sau dețineri în condiții contrare dispozițiilor acestui articol, are dreptul la reparații".

50. Prin urmare, Curtea reține că, în lumina dispozițiilor art. 5 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, detenția legală a unei persoane susceptibile să transmită o boală contagioasă reprezintă o privare de libertate ce poate fi acceptată în cadrul unei societăți în vederea asigurării sănătății și securității publice, dar care este permisă doar cu îndeplinirea condițiilor și a procedurii stabilite prin lege, fiind exclus arbitrarul. De asemenea, orice persoană trebuie să se bucure de posibilitatea contestării în justiție a măsurii detenției de ordin medical social într-un termen scurt, astfel încât, în cazul constatării nelegalității măsurii dispuse, să poată fi eliberată. Altfel spus, persoana căreia i se aplică măsura detenției de ordin social medical trebuie să beneficieze de un drept de acces la justiție efectiv, care să asigure judecarea într-un termen rapid a acțiunii și să dispună eliberarea persoanei deținute nelegal.

51. În jurisprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat standardele ce trebuie să fie avute în vedere atunci când se dispune o măsură privativă de libertate în vederea

protejării sănătății publice. Astfel, în Hotărârea din 25 ianuarie 2005, pronunțată în Cauza Enhorn împotriva Suediei, Curtea de la Strasbourg a reținut că este necesar să se demonstreze că răspândirea unei boli infecțioase este periculoasă pentru siguranța și sănătatea publică și că detenția persoanei infectate este ultima soluție la care se putea recurge pentru a preveni răspândirea bolii, întrucât alte măsuri mai puțin severe au fost avute în vedere și au fost constatate ca fiind insuficiente pentru a proteja interesul public. Mai mult, Curtea a precizat că atunci când aceste criterii nu mai sunt întrunite, temeiurile detenției încetează să mai existe. Cu același prilej, Curtea a apreciat că durata lungă a izolării nu a creat un echilibru corect între nevoia de a preveni răspândirea unei boli și dreptul la libertate al petentului.

52. Astfel, Curtea de la Strasbourg a subliniat necesitatea unei aplicări graduale a măsurilor necesare pentru protejarea siguranței și a sănătății publice, astfel încât privarea de libertate a persoanei să reprezinte ultima soluție la care se poate recurge, după ce alte măsuri, mai puțin severe, au fost luate în considerare, dar s-a constatat că sunt ineficiente. Totodată, a precizat necesitatea ca aceste măsuri să fie dispuse pentru o perioadă care să nu determine un dezechilibru între nevoia de protejare a sănătății publice și imperativul respectării libertății persoanei. Această din urmă cerință a fost subliniată și în Hotărârea din 8 ianuarie 2009, pronunțată în Cauza Kuimov împotriva Rusiei, paragraful 96, în care a arătat că o măsură restrictivă trebuie să fie temporară și trebuie să fie întreruptă imediat ce circumstanțele o permit, iar restricțiile severe și de durată sunt susceptibile să fie disproporționate în raport cu scopul urmărit.

53. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a recunoscut că, în instituirea unor restricții aduse drepturilor prevăzute de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, statele se bucură de o marjă de apreciere, în funcție de situația concretă avută în vedere, iar pentru a răspunde existenței unei "crize excepționale fără precedent" o ingerință extinsă asupra drepturilor poate fi acceptată. Deși Decizia din 7 mai 2013, pronunțată în Cauza Koufaki și Adedy împotriva Greciei, se referea la o criză financiară care punea în pericol economia națională a unui stat, aceste considerente pot fi cu ușurință invocate și atunci când se pune în discuție apărarea sănătății publice față de pericolul prezentat de răspândirea unei boli grave.

54. Cu toate acestea, Curtea de la Strasbourg a subliniat în Hotărârea din 20 martie 2018, pronunțată în Cauza Mehmet Hasan Altan împotriva Turciei, paragrafele 137-139, că restricțiile aduse libertății persoanei trebuie să aibă un temei legal și aceasta include conformarea față de garanțiile și cerințele constituționale.

55. Cât privește măsura internării nevoluntare în legislația română, Curtea Constituțională amintește că această măsură este reglementată în mod detaliat atât în materia penală, cât și în Legea sănătății mintale și a protecției persoanelor cu tulburări psihice nr. 487/2002, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 652 din 13 septembrie 2012. Astfel, în materie penală, art. 108 lit. b), art. 109 alin. (2) și art. 110 din Codul penal reglementează măsura de siguranță a internării. Prevederile art. 184 alin. (5) din Codul de procedură penală se referă la internarea nevoluntară necesară în scop probatoriu, respectiv pentru efectuarea unei examinări complete pentru stabilirea stării de sănătate psihică a suspectului sau a inculpatului, în timp ce dispozițiile art. 247 și 248 din Codul de procedură penală vizează internarea medicală provizorie care poate fi dispusă cu privire la suspectul sau inculpatul care este bolnav mintal ori consumator de substanțe psihoactive și prezintă pericol concret și actual pentru siguranța publică. În ambele cazuri, reglementările procedurale sunt detaliate în a stabili condițiile în care internarea se poate dispune, dovezile, procedura exactă, garanții pentru respectarea dreptului la apărare și contradictorialitate, inclusiv măsuri de ocrotire pentru persoanele care se află în grija sau întreținerea persoanei internate nevoluntar. De asemenea, Curtea observă că internarea nevoluntară, precum și internarea medicală provizorie sunt dispuse de către judecători și sunt supuse contestării într-un termen scurt [de exemplu, 3 zile, potrivit art. 184 alin. (15) din Codul de procedură penală].

56. Independent de componenta penală, art. 59-68 din Legea nr. 487/2002 prevăd, la rândul lor, posibilitatea internării nevoluntare atunci când un medic psihiatru abilitat hotărăște că persoana suferă de o tulburare psihică și consideră că din cauza acestei tulburări psihice există pericolul iminent de vătămare pentru sine sau pentru alte persoane sau că, în cazul unei persoane suferind de

o tulburare psihică gravă, neinternarea ar putea antrena o gravă deteriorare a stării sale sau ar împiedica să i se acorde tratamentul adecvat. Această măsură se aplică numai după ce toate încercările de internare voluntară au fost epuizate și este supusă în mod obligatoriu cenzurii instanței de judecată, împreună cu dovezile pe care se întemeiază.

Termenele sunt scurte, judecarea se realizează "în regim de urgență" [art. 62 alin. (1)], iar dreptul la apărare al persoanei este asigurat. De asemenea, se prevăd măsuri de protecție a persoanelor aflate în grija sau întreținerea persoanei internate nevoluntar.

57. Toate aceste garanții sunt necesare, întrucât, așa cum s-a reținut și mai sus, privarea de libertate este o măsură gravă care nu se justifică decât dacă alte măsuri mai puțin severe au fost considerate ca insuficiente pentru a garanta interesul public sau exigențele publice ale detenției. Astfel, privarea de libertate trebuie să apară ca o măsură indispensabilă în circumstanțele date.

58. Cât privește dispozițiile art. 25 alin. (2) teza a doua din Legea nr. 95/2006, Curtea constată că acestea se referă la o ipoteză pe care textele legale mai sus amintite nu o acoperă, respectiv cea în care internarea se poate dispune împotriva voinței persoanei pentru a preveni răspândirea unei boli transmisibile. Cu toate acestea, prevederile Legii nr. 95/2006 nu sunt însoțite de aceleași garanții și, prin această omisiune legislativă, Curtea apreciază că sunt încălcate prevederile constituționale ale art. 23 alin. (1), art. 53 și art. 20, prin raportare la prevederile art. 5 paragraful 1 lit. e) și paragrafele 4 și 5 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și ale art. 9 paragraful 1 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice.

59. Astfel, Curtea amintește că atât din prevederile art. 53 alin. (1) din Constituție, cât și din dispozițiile art. 5 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și ale art. 9 paragraful 1 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice reiese imperativul ca o măsură privativă de libertate să fie reglementată prin lege. Desigur, așa cum Curtea a precizat prin Decizia nr. 80 din 16 februarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 246 din 7 aprilie 2014, paragraful 249, art. 53 din Constituție are în vedere legea stricto sensu, ca act juridic adoptat de Parlament, fiind excluse ordonanțele de urgență, așa cum de altfel prevăd și art. 115 alin. (6) din Constituție și legislația infralegală.

60. Simpla menționare a unei măsuri privative de libertate, așa cum este internarea obligatorie pentru prevenirea răspândirii unor boli transmisibile, nu poate fi considerată însă ca fiind suficientă pentru a întruni condiția legalității. Așa cum reiese din prevederile constituționale și internaționale invocate, tot la nivelul legii, și nu prin acte normative subordonate acestora, trebuie stabilite motivele și condițiile în care o astfel de măsură se poate dispune, procedura aplicabilă, dreptul persoanei de a ataca în justiție actul în temeiul căruia s-a dispus internarea sa obligatorie și asigurarea garanțiilor pentru un acces la justiție efectiv. În acest sens, se impune amintit că art. 5 paragraful 4 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale prevede că "Orice persoană lipsită de libertatea sa prin arestare sau detenție are dreptul să introducă recurs în fața unui tribunal, pentru ca acesta să statueze într-un termen scurt asupra legalității detenției sale și să dispună eliberarea sa dacă detenția este ilegală". De altfel, și Curtea Constituțională, în jurisprudența sa, a subliniat că un drept de acces la justiție efectiv "nu se caracterizează doar prin posibilitatea instanței de judecată de a examina ansamblul mijloacelor, argumentelor și probelor prezentate și de a pronunța o soluție, ci și prin faptul că soluția pronunțată determină înlăturarea încălcării denunțate și a consecințelor sale pentru titularul dreptului încălcat." [Decizia nr. 17 din 17 ianuarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 261 din 13 aprilie 2017, paragraful 42].

61. De asemenea, legiuitorul trebuie să aibă în vedere că dispozițiile referitoare la internarea obligatorie reprezintă ultima opțiune la care autoritățile pot recurge pentru a realiza obiectivul de prevenire a răspândirii unei boli transmisibile, astfel că este necesar să fie reglementate și alte măsuri de o severitate mai scăzută, care să fie aplicate, dacă sunt eficiente, așa cum a precizat Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența anterioară.

62. În sfârșit, Curtea consideră că, în reglementarea măsurii internării obligatorii, legiuitorul nu trebuie să omită efectele pe care internarea obligatorie le poate avea asupra persoanelor aflate în ocrotirea sau în îngrijirea persoanei internate.

63. Tot în legătură cu dispozițiile art. 25 alin. (2) din Legea nr. 95/2006, Curtea observă că **internarea obligatorie în vederea prevenirii răspândirii unor boli transmisibile implică, în mod subsecvent, și restrângerea exercițiului altor drepturi fundamentale, așa cum este dreptul la liberă circulație și, în anumite situații, dreptul la viață intimă, familială și privată, consacrate de art. 25 și 26 din Constituție. În acest sens, Curtea amintește că libertatea persoanei, așa cum este aceasta consacrată în prevederile constituționale și internaționale la care s-a făcut referire mai sus, se referă la libertatea fizică a persoanei și, așa cum preciza și Curtea Europeană a Drepturilor Omului în Hotărârea din 15 decembrie 2016, pronunțată în Cauza Khlaifia și alții împotriva Italiei, paragraful 64, diferența dintre privarea de libertate și restrângerea libertății de circulație este doar una de grad sau intensitate, și nu una de natură sau substanță. Prin urmare, Curtea subliniază necesitatea respectării cerințelor constituționale ale art. 53 referitoare la restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți.**

64. Analizând, în continuare, dispozițiile art. 8 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 11/2020, Curtea constată că acestea reglementează competența ministrului sănătății de a institui carantina pentru persoanele care intră pe teritoriul României din zonele afectate în cazul epidemiilor/pandemiilor sau situațiilor de urgență de sănătate publică internaționale declarate de Organizația Mondială a Sănătății, dacă există un risc iminent pentru sănătatea publică, cu respectarea Regulamentului sanitar internațional (2005), la propunerea Grupului tehnic de experți ai Ministerului Sănătății. Prin urmare, reglementarea privește, în esență, instituirea carantinei și competența ministrului sănătății cu privire la această măsură.

65. Curtea observă că, în mod asemănător reglementării referitoare la internarea obligatorie în scopul prevenirii răspândirii unor boli transmisibile, dispozițiile art. 8 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 11/2020 reprezintă unica reglementare la nivelul legislației primare referitoare la măsura instituirii carantinei. La nivelul legislației infralegale, Curtea amintește Hotărârea Guvernului nr. 758/2009 pentru punerea în aplicare a Regulamentului sanitar internațional 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 599 din 31 august 2009. Această hotărâre reglementează modul de implementare a Regulamentului sanitar internațional 2005, adoptat de Adunarea Generală a Organizației Mondiale a Sănătății (OMS), la 23 mai 2005, prin Rezoluția WHA 58.3. Acest act internațional este încorporat în anexa 2 la Hotărârea Guvernului nr. 758/2009 și are scopul "de a preveni, a proteja, a controla și a acționa printr-un răspuns de sănătate publică împotriva răspândirii internaționale a bolii, în funcție de și în limitele riscului pentru sănătatea publică și să evite interferențe inutile cu traficul și comerțul internațional". În acest sens, prevede modul în care statele semnatare vor acționa în vederea realizării scopului propus.

66. În aplicarea dispozițiilor art. 8 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 11/2020, dar și ale art. 25 alin. (2) din Legea nr. 95/2006, ministrul sănătății a emis **Ordinul nr. 414 din 11 martie 2020 privind instituirea măsurii de carantină pentru persoanele aflate în situația de urgență de sănătate publică internațională determinată de infecția cu COVID-19 și stabilirea unor măsuri în vederea prevenirii și limitării efectelor epidemiei, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 201 din 12 martie 2020.** Acest ordin a fost modificat prin mai multe ordine ulterioare ale ministrului sănătății, din care Curtea reține ca fiind relevante în contextul analizat Ordinul nr. 497 din 25 martie 2020, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 248 din 25 martie 2020, Ordinul nr. 622 din 14 aprilie 2020, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 315 din 15 aprilie 2020, Ordinul nr. 847 din 20 mai 2020, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 422 din 20 mai 2020, Ordinul nr. 1.069 din 11 iunie 2020, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 497 din 11 iunie 2020, și Ordinul nr. 1.080 din 12 iunie 2020, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 508 din 15 iunie 2020.

67. Curtea observă că, exceptând condițiile care justifică intervenția ministrului sănătății în vederea instituirii carantinei, stabilite în chiar cuprinsul art. 8 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 11/2020, legiuitorul a lăsat în sarcina acestei autorități administrative stabilirea tipurilor de carantină, a condițiilor de instituire și de încetare a măsurii, ignorând necesitatea reglementării unor garanții pentru respectarea drepturilor fundamentale ale persoanelor cărora li s-a aplicat această măsură. Reglementarea este, prin urmare, lipsită de claritate și previzibilitate, astfel că, în mod rezonabil, o persoană nu poate anticipa modalitatea concretă și gradul de extindere a măsurilor restrictive de drepturi. Prin urmare, Curtea constată că dispozițiile art. 8 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 11/2020 nu întrunesc condițiile referitoare la calitatea actelor normative ce derivă din prevederile constituționale ale art. 1 alin. (5).

68. Caracterul neconstituțional al normei apare cu atât mai evident cu cât, asemănător internării obligatorii pentru prevenirea răspândirii unei boli transmisibile, carantina pune în discuție, în funcție de forma pe care o îmbracă măsura, restrângerea, dacă nu chiar privarea de libertate a persoanei. În acest context, sunt relevante cele reținute de Curtea Europeană a Drepturilor Omului prin Hotărârea din 23 februarie 2017, pronunțată în Cauza De Tommaso împotriva Italiei, paragraful 80, în care a reținut că pentru a aprecia dacă cineva a fost privat de libertate, în sensul prevăzut de art. 5 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, punctul de pornire trebuie să fie situația sa specifică și trebuie să fie avută în vedere o întreagă serie de factori precum tipul, durata, efectele și maniera de implementare a măsurii respective. Diferența între privare și restrângere este una de grad sau intensitate, și nu una de natură ori substanță.

69. Întrucât, așa cum s-a reținut și mai sus, legislația primară din România nu definește carantina, Curtea amintește definiția stabilită prin Regulamentul sanitar internațional 2005, potrivit căreia carantina reprezintă "restricția activităților și/sau separarea de alte persoane a acelor persoane suspecte care nu sunt bolnave sau a bagajelor, containerelor, mijloacelor de transport sau bunurilor suspecte într-o manieră care să prevină posibila răspândire a infecției sau contaminării".

70. Examinând dispozițiile Ordinului ministrului sănătății nr. 414/2020, se constată că, în prezent, carantina poate dobândi următoarele forme: a) carantină instituționalizată în spații special amenajate; b) carantină la domiciliu; c) izolare la domiciliu; d) carantinarea unei comunități, care reprezintă carantină la o locație declarată, ca urmare a instituirii măsurii de carantină a unor clădiri, localități sau zone geografice, conform legii. Măsura, constând în interdicția persoanei de a părăsi zona de carantină, se dispune pentru 14 zile și se extinde și asupra colocatarilor, membrilor familiei sau aparținătorilor, atunci când aceștia locuiesc cu persoana pentru care instituie carantina. Nerespectarea măsurii carantinei constituie contravenție și se sancționează cu amendă în conformitate cu prevederile art. 30 lit. h) din Hotărârea Guvernului nr. 857/2011 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor la normele din domeniul sănătății publice, cu modificările și completările ulterioare.

71. Deși examinarea dispozițiilor ordinelor emise de ministrul sănătății nu revine competenței Curții Constituționale, reglementările Ordinului ministrului sănătății nr. 414/2020 sunt relevante pentru a constata că măsura carantinei dispusă în România în contextul epidemiei determinată de infecția cu COVID-19 a putut fi calificată, în anumite situații, ca o veritabilă privare de libertate, precum și ca o restrângere, implicită, a exercițiului drepturilor fundamentale prevăzute de art. 25 și art. 26 din Constituție, astfel că este imperativă reglementarea acesteia la nivelul legislației primare, cu respectarea tuturor condițiilor constituționale și internaționale în materie, pe care Curtea le-a reținut și în ceea ce privește internarea obligatorie. Prin urmare, se impune stabilirea printr-o lege, în sensul art. 53 din Constituție, a condițiilor de instituire a carantinei, a formelor pe care această măsură le poate lua, în funcție de necesități, și a unei proceduri, chiar dacă aceasta este mai generală, astfel încât să reprezinte un cadru flexibil pentru o intervenție adecvată a autorităților administrative. De asemenea, Curtea consideră că este imperativă asigurarea unui drept de acces efectiv la justiție, mai ales atunci când carantina dobândește toate caracteristicile unei

privări de libertate. În acest sens, Curtea amintește că măsura carantinei poate fi dispusă în mai multe forme, implicând grade diferite de restrângere a exercițiului drepturilor persoanelor cărora li s-a aplicat această măsură, iar controlul judecătoresc trebuie să asigure nu doar posibilitatea verificării conformității actului administrativ cu dispozițiile legale și constituționale, dar și analizarea proporționalității măsurii dispuse, în raport cu situația concretă avută în vedere.”

Or, câtă vreme apelantul-reclamant se plânge de faptul că dispozițiile ce constituiau cadrul legal în temeiul căruia s-a luat măsura carantinei instituționalizate împotriva acestuia, aveau numeroase vicii atât de natură procedurală, cât și substanțială, vicii recunoscute ca atare printr-o Decizie a Curții Constituționale a României prin care s-a reținut: pe de o parte, lipsa unui caracter clar și previzibil, astfel că, în mod rezonabil, o persoană nu putea anticipa modalitatea concretă și gradul de extindere a măsurilor restrictive de drepturi, pe de altă parte, lipsa reglementării la nivelul legislației primare, dar și lipsa unui drept de acces efectiv la justiție, în lipsa cărora măsura carantinei apare a fi o veritabilă privare de libertate dublată de o restrângere a exercițiului drepturilor fundamentale prevăzute de art. 25 și art. 26 din Constituție, Curtea este ținută a recunoaște aceste aspecte ce se impun cu forță obligatorie, aspect ce atrage constatarea săvârșirii primei fapte ilicite invocate de către apelantul-reclamant.

De asemenea, Curtea apreciază că nici argumentul reținut de prima instanță al înlăturării răspunderii autorizațiilor statului dată fiind situația de forță majoră reprezentată de pandemia Covid - 19, nu este unul pertinent, câtă vreme și cu privire la acest aspect Curtea Constituțională a României a expus argumente în Decizia nr. 458/2020:

„73. Curtea recunoaște că, în situații excepționale, așa cum este cea determinată de răspândirea infecției cu virusul COVID-19, instituirea unor măsuri energice, prompte și adecvate gravității situației reprezintă, în realitate, un răspuns al autorităților la obligația prevăzută în art. 34 alin. (2) din Constituție, potrivit căreia "Statul este obligat să ia măsuri pentru asigurarea igienei și a sănătății publice". De asemenea, Curtea reține că atât internarea obligatorie în vederea prevenirii răspândirii unor boli transmisibile, cât și măsura carantinei sunt restrângeri aduse exercițiului unor drepturi și libertăți fundamentale ce pot fi justificate în condițiile în care rațiuni ce țin de necesitatea asigurării siguranței și sănătății publice le impun. Cu toate acestea, Curtea observă că măsurile amintite au efecte severe asupra drepturilor și libertăților persoanei și de aceea reglementările în materie trebuie să îndeplinească, în mod strict, toate condițiile constituționale. **Caracterul excepțional, imprevizibil al unei situații nu poate constitui o justificare pentru a încălca ordinea de drept, prevederile legale și constituționale referitoare la competența autorităților publice ori cele privind condițiile în care se pot aduce restrângeri exercițiului drepturilor și libertăților fundamentale.** Autoritățile naționale - în mod special administrația centrală și locală - sunt cele mai în măsură să identifice și să stabilească acel set de acțiuni necesare intervenției adecvate fiecărei etape de evoluție a pandemiei, însă măsurile dispuse nu se pot întemeia decât pe un cadru legal primar, care se subordonează prevederilor constituționale și internaționale referitoare la restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți. Având în vedere că situația de criză generată de o pandemie reprezintă premisa inevitabilă a unor astfel de restrângeri, legislația națională trebuie însoțită de garanții clare și eficiente împotriva oricăror abuzuri sau acțiuni discreționare ori ilegale.”

Autorul faptei ilicite constând în nerespectarea unei obligații pozitive de a crea un cadru legal clar și previzibil pentru situația restrângerii unor drepturi fundamentale în ipoteza aplicării carantinei instituționalizate este Statul Român prin reprezentantul acestuia Ministerul Finanțelor Publice în temeiul art. 223 alin. 1 C. civ. și art. 5 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, potrivit cu care „Orice persoană are dreptul la libertate și la siguranță. Nimeni nu poate fi lipsit de libertatea sa, cu excepția următoarelor cazuri și potrivit căilor legale: (...)”

Astfel, prima teză a articolului 5 § 1 din Convenție obligă statul nu numai să se abțină de la o acțiune ce ar aduce atingere dreptului la libertate, dar și să ia măsuri corespunzătoare pentru a proteja toate persoanele aflate sub jurisdicția sa împotriva oricărei ingerințe ilegale în exercițiul acestui drept. Astfel, statul este obligat să ofere o protecție eficientă persoanelor vulnerabile și să

adopte măsuri, în special de prevenire a unei privări de libertate, despre care autoritățile au cunoscut sau ar fi trebuit să cunoască (Storck c. Germaniei, § 102).

Cu privire la existența unui prejudiciu, acesta reprezintă consecința negativă suferită de o persoană ca urmare a unei fapte ilicite săvârșite de către o altă persoană și poate fi material sau moral. În vederea angajării răspunderii delictuale a unei persoane este necesar ca prejudiciul să fie cert adică sigur atât sub aspectul existenței cât și al întinderii sale.

Prejudiciul moral constă în atingerea adusă valorilor morale care definesc personalitatea umană, referitoare la existența fizică a omului, sănătatea și integritatea corporală, la cinste, demnitate, onoare, prestigiu profesional și alte valori similare. Este îndeobște cunoscut faptul că daunele morale sunt generate de suferințele de natură psihică, ce au fost cauzate unei persoane, care astfel a fost nevoită să suporte un prejudiciu moral totodată nefiind posibil să se realizeze o evaluare strictă din punct de vedere pecuniar a acestor daune, ele având o natură nepatrimonială întrucât suferința umană, sufletească nu poate fi măsurată din punct de vedere bănesc.

Chiar dacă valorile morale nu pot fi evaluate în bani, atingerile aduse acestora îmbracă forme concrete de manifestare, iar instanța de judecată are posibilitatea să aprecieze intensitatea și gravitatea lor și să dispună repararea prejudiciului moral produs.

În prezenta cauză, prejudiciul încercat de reclamant derivă din faptul că acestuia i-au fost restrânse în mod nelegal drepturi fundamentale fără a putea anticipa modalitatea concretă și gradul de extindere a măsurii, fără a avea la îndemână o procedură de contestare a măsurii sub aspectul verificării oportunității aplicării carantinei instituționalizate în condițiile în care acesta ar fi avut la îndemână posibilitatea autoizolării, sau garanții clare și eficiente împotriva unor acțiuni apreciate de acesta ca fiind discreționare ori ilegale (ex. închiderea camerei cu cheia pe dinafară, servirea alimentelor prin amplasarea pe jos a recipientelor, neclaritatea derivând din includerea/neincluderea duratei transportului la locul de carantinare în durata efectivă a carantinei, neefectuarea unui test la intrarea în carantină și necomunicarea rezultatului la unicul test efectuat).

Acordarea despăgubirilor morale semnifică o reparație morală de principiu, iar în lipsa unor criterii legale de determinare a cuantumului unor astfel de despăgubiri, practica judiciară a stabilit că despăgubirile morale nu trebuie să constituie un motiv de îmbogățire fără justă cauză.

În prezent, la nivel legislativ și de principiu, nu există criterii obiective, abstracte, cuantificabile, de stabilire a despăgubirilor bănești pentru repararea daunelor morale astfel încât instanțele trebuie să se raporteze la criterii subiective, variabile, de la caz la caz cum ar fi: consecințele negative suferite de cel în cauză pe plan fizic și psihic, importanța valorilor morale lezate, măsura în care ele au fost vătămate și intensitatea percepției consecințelor.

Neputând fi aplicabil principiul reparării integrale și reținând importanța valorilor lezate și situația reclamantului de persoană vulnerabilă aflată în custodia statului, care nu și-a îndeplinit obligația de a-i crea un cadru clar și previzibil pentru a-l pune pe reclamant la adăpost de măsuri arbitrare, Tribunalul va aplica principiul satisfacției echitabile consacrat de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa, motiv pentru care va constata că suma de 10.000 lei stabilită cu titlul de daune morale reprezintă o satisfacție echitabilă.

Pe de altă parte, Curtea va reține că din actele dosarului rezultă și săvârșirea celei de-a doua categorii de fapte ilicite reclamate de reclamant, înglobate în fapta de supunere la tratamente degradante pe perioada carantinei instituționalizate, niciuna dintre fapte neîncadrându-se în categoria tratamentelor inumane, ultim aspect reținut corect de prima instanță.

Conform art. 72 C.civ., „orice persoană are dreptul la respectarea demnității sale, fiind interzisă orice atingere adusă onoarei și reputației unei persoane, fără consimțământul acesteia ori fără respectarea limitelor prevăzute de art. 75 Cod civil”, iar conform art. 3 CEDO, „Nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante.”

În această categorie de fapte, reclamantul a invocat mai multe chestiuni. Astfel, s-a invocat servirea alimentelor prin amplasarea recipientelor pe jos, însă, asemenea primei instanțe, Curtea apreciază că acest aspect a fost rezolvat după 2 zile și nu atinge un grad suficient de gravitate pentru a se încadra în categoria tratamentelor degradante. Pe de altă parte, s-a invocat o interacțiune foarte limitată cu alți oameni, exclusiv la momentul servirii mesei precum și modalitatea efectivă de

servire a mesei, prin bătăi în ușă și instrucțiuni de îndepărtare din ușă, asemănător deținuților, însă Curtea apreciază că acestea se datorează situației excepționale create de pandemia Covid-19, faptului că nu existau decât foarte puține informații despre modalitatea de transmitere a virusului și dorinței de a proteja sănătatea tuturor persoanelor implicate.

Cu toate acestea, Curtea va avea în vedere că se încadrează în categoria supunerii la tratamente degradante, cel puțin fapta de închidere cu cheia pe dinafară, ce transformă carantina într-o veritabilă lipsire de libertate, ce putea fi în mod clar evitată de către autorități, cu atât mai mult cu cât din actele dosarului nu rezultă dacă clădirea în care a fost carantinat reclamantul avea autorizație la incendiu.

Deși tribunalul a admis faptul că prin blocarea continuă, cu cheia, a ușii camerei de hotel și prin existența gândului că în orice moment ar putea izbucni un incendiu se poate naște o stare de temere și de surescitare nervoasă în conștiința persoanelor supuse măsurii carantinei ce trebuie luată în seamă, a reținut că această temere nu este însă suficientă pentru a se putea decela un prejudiciu actual în sarcina reclamantului, temerea fiind prin natura sa atașată de o situație ipotetică.

Or, Curtea nu poate fi de acord cu concluzia primei instanțe că vremea temerea, prin esența sa este atașată de o situație ipotetică, iar reclamantul se plânge tocmai de inducere a unei stări de teamă ce nu ar trebui să fie inerentă carantinei instituționalizate în cadrul căreia persoanele vulnerabile ar trebui să se simtă protejate de autoritățile însărcinate cu gestionarea măsurii.

În aceste condiții, Curtea reține că închiderea cu cheia pe dinafară a reclamantului într-o cameră în condițiile în care acesta se simțea în stare de pericol derivând din izbucnirea unui potențial incendiu, dublată de neluarea niciunei măsuri cu privire la acest aspect, deși reclamantul a trimis autorităților competente o solicitare expresă de remediere a acestei situații, întrunește condițiile unui tratament contrar art. 3 CEDO.

Curtea reține că pârâtei Direcția de Sănătate Publică Brăila îi revine culpa pentru fapta ilicită reținută dat fiind faptul că din ansamblul OMS 414/2020 care reglementa la respectiva dată procedura carantinei rezultă faptul că Direcțiile de sănătate publică județene și cea a municipiului București erau autoritățile responsabile cu coordonarea întregii măsuri de carantină instituționalizată (în spații special amenajate).

Astfel, potrivit art. 3 „Transportul persoanelor care urmează să intre în carantină instituționalizată de la punctul de trecere a frontierei către zona de carantină instituționalizată se va face cu un mijloc de transport special dedicat, stabilit de către direcția de sănătate publică împreună cu autoritatea publică locală de pe teritoriul căreia se află punctul vamal.” Potrivit art. 4 din „(1) Direcțiile de sănătate publică județene și cea a municipiului București, în colaborare cu autoritățile publice locale, identifică și organizează spații de carantinare instituționalizată în fiecare județ. (2) În scopul asigurării asistenței medicale a persoanelor carantinate, direcțiile de sănătate publică județene și cea a municipiului București nominalizează unitățile sanitare responsabile de acordarea asistenței medicale de pe raza județului, respectiv a municipiului București.”, iar potrivit art. 6 din același ordin „(4) Direcția de sănătate publică județeană și cea a municipiului București comunică responsabilului centrului de carantină încheierea perioadei de carantinare și se deplasează pentru eliberarea avizelor epidemiologice. (5) Dezinfecția spațiilor de carantinare se efectuează de către responsabilul centrului sub îndrumarea direcției de sănătate publică, după ce persoana/persoanele va/vor părăsi spațiul.”

Pe de altă parte, chiar intimata-pârâtă DSP Brăila a menționat în întâmpinările formulate că reprezentanții acesteia au fost de bună credință în raport cu petiția apelantului din data de 25 martie 2020, iar inspectorii sanitari ai DSP Brăila s-au deplasat personal la această locație pentru verificarea aspectelor sesizate, ocazie cu care s-a constatat că meniul care era servit persoanelor carantinate era preparat în blocul alimentar aferent hotelului, alimentele / meniul erau porționate în recipiente de unică utilizare, însoțite de declarații de conformitate, apoi erau introduse într-o pungă care era așezată pe etajerele amplasate lângă fiecare ușă, tacâmurile utilizate erau de unică folosință și existau materiale pentru efectuarea activităților de curățenie și dezinfecție.

Or, câtă vreme reprezentanții DSP Brăila au înțeles să se implice în rezolvarea chestiunii servicii mesei, rezultă că au procedat astfel tocmai având în vedere competența DSP de coordonator

al procesului de carantinare, calitate în care ar fi trebuit să ia măsuri și sub aspectul închiderii ușii cu cheia pe dinafară.

În plus, Curtea reține că referitor la situația închiderii ușilor cu cheia pe durata carantinării, în fața primei instanțe s-au solicitat clarificări conducerii hotelului Flora, utilizat ca centru de carantinare, iar potrivit răspunsului furnizat de reprezentantul Unita Turism Holding S.A., "Urmare a dispozițiilor primite din partea funcționarilor din cadrul Direcției de Sănătate Publică - delegați în unitatea noastră, referitoare la modalitatea de a împiedica pe cât posibil contactul dintre diverse grupuri de persoane, pentru o perioadă camerele de hotel au fost încuiate, deschiderea acestora făcându-se cu ocazia furnizării hranei." (f. 51-52 vol II dos TB). Cu privire la acest aspect, Direcția de Sănătate Publică Brăila s-a mulțumit să susțină că nu s-a făcut dovada unui ordin scris prin care încuierea în camere ar fi fost impusă de către aceasta, aspect ce nu este de natură să înlăture elementul probatoriu reprezentat de răspunsului furnizat de reprezentantul Unita Turism Holding S.A. În plus, Curtea nu va reține nici culpa Jandarmeriei, invocată de pârâta DSP Brăila, dat fiind faptul că în speță nu se pune problema pazei unității hoteliere în care era organizat centrul de carantinare, ci se pune problema gestionării persoanelor carantinate, aspect față de care intimata-pârâtă nu a indicat niciun act normativ sau de putere inferioară care să ateste competențele Inspectoratului pentru Situații de Urgență sau al Instituției Prefectului.

În ceea ce privește prejudiciul suferit de către reclamant, este imposibilă cuantificarea acestuia sau înlăturarea tuturor consecințelor produse asupra persoanei vătămate, însă, având în vedere drepturile încălcate, precum și durata încălcării acestor drepturi, ținând cont și de circumstanțele excepționale în care s-au petrecut faptele, Curtea apreciază că suma de 5000 lei stabilită cu titlul de daune morale reprezintă o satisfacție echitabilă pentru această a doua faptă ilicită.

De asemenea, în vederea reparării integrale a prejudiciului suferit de reclamant, în temeiul dispozițiilor art. 1385 Cod civil, pârâții obligați la plata daunelor morale vor fi obligată la plata dobânzii legale penalizatoare, calculată conform prevederilor art. 3 alin. 3 din OG nr. 13/2000, calculate de la data rămânerii definitive a prezentei hotărâri și până la plata efectivă.

Pe cale de consecință, în temeiul art. 480 alin. 2 C.proc.civ., Curtea, în opinie majoritară, va admite apelul, va schimba în tot sentința civilă apelată, în sensul că va respinge excepțiile lipsei calității procesuale pasive, ca neîntemeiate, va admite în parte cererea, obligând pârâtul Statul Român prin Ministerul Finanțelor Publice la plata către reclamant a sumei de 10.000 lei cu titlu de daune pentru restrângerea libertății în mod nelegal prin măsura carantinei în perioada 20.03.2020 – 03.04.2020 și la plata dobânzii legale aferente calculate de la data rămânerii definitive a prezentei hotărâri și până la plata efectivă și pârâta Direcția de Sănătate Publică Brăila la plata către reclamant a sumei de 5000 lei cu titlu de daune pentru modalitatea de punere în executare a măsurii carantinei în perioada 20.03.2020 – 03.04.2020 și la plata dobânzii legale aferente calculate de la data rămânerii definitive a prezentei hotărâri și până la plata efectivă și respingând în rest cererea, ca neîntemeiată.

Având în vedere admiterea în parte a cererii de chemare în judecată, sentința primei instanțe va fi schimbată și în sensul obligării pârâtului Statul Român prin Ministerul Finanțelor Publice la plata către reclamant a sumei de 2050 lei reprezentând onorariu de avocat și taxă judiciară de timbru, și a pârâtei Direcția de Sănătate Publică Brăila la plata către reclamant a sumei de 1050 lei reprezentând onorariu de avocat și taxă judiciară de timbru, în temeiul art. 453 alin. 2 C.proc.civ.

Având în vedere soluția pronunțată în apel, în temeiul art. 453 alin. 1 C.proc.civ., Curtea va obliga intimată-pârâți Statul Român prin Ministerul Finanțelor Publice și Direcția de Sănătate Publică Brăila la plata a câte 50 lei către apelantul-pârât reprezentând cheltuieli de judecată în apel reprezentând taxa de timbru.

PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
DECIDE:

În complet de divergență, în majoritate:

Admite apelul formulat de apelantul - reclamant RUSINOIU LAURENȚIU DANIEL, CNP [REDACTED] cu domiciliul ales la av. Silvia Uscoy, în București, str. Titus nr. 23, sector 4, împotriva sentinței civile nr.901/04.06.2021, pronunțată de Tribunalul București - Secția a III-a Civilă, în contradictoriu cu intimații – pârâți STATUL ROMÂN PRIN MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE, cu sediul în București, Bulevardul Libertății, nr.16, sector 4, STATUL ROMÂN PRIN MINISTERUL SĂNĂTĂȚII, cu sediul în București, strada Cristian Popișteanu, nr.1-3, sector 1, DIRECȚIA DE SĂNĂTATE PUBLICĂ BRĂILA, cu sediul în Brăila, strada Constantin Dobrogeanu Gherea, nr. 2 bis, jud. Brăila, INSTITUȚIA PREFECTULUI - JUDEȚUL BRĂILA, prin prefect, cu sediul în Brăila, Piața Independenței nr.1, jud. Brăila și INSPECTORATUL PENTRU SITUAȚII DE URGENȚĂ "DUNAREA" AL JUDEȚULUI BRĂILA, cu sediul în Brăila, Bulevardul Dorobanți nr 468, jud. Brăila.

Schimbă în tot sentința civilă apelată, în sensul că:

Respinge excepțiile lipsei calității procesuale pasive, ca neîntemeiate.

Admite în parte cererea.

Obligă pârâtul Statul Român prin Ministerul Finanțelor Publice la plata către reclamant a sumei de 10.000 lei cu titlu de daune pentru restrângerea libertății în mod nelegal prin măsura carantinei în perioada 20.03.2020 – 03.04.2020 și la plata dobânzii legale aferente calculate de la data rămânerii definitive a prezentei hotărâri și până la plata efectivă.

Obligă pârâta Direcția de Sănătate Publică Brăila la plata către reclamant a sumei de 5000 lei cu titlu de daune pentru modalitatea de punere în executare a măsurii carantinei în perioada 20.03.2020 – 03.04.2020 și la plata dobânzii legale aferente calculate de la data rămânerii definitive a prezentei hotărâri și până la plata efectivă.

Respinge în rest cererea, ca neîntemeiată.

Obligă pârâtul Statul Român prin Ministerul Finanțelor Publice la plata către reclamant a sumei de 2050 lei reprezentând onorariu de avocat și taxă judiciară de timbru.

Obligă pârâta Direcția de Sănătate Publică Brăila la plata către reclamant a sumei de 1050 lei reprezentând onorariu de avocat și taxă judiciară de timbru.

Obligă intimații-pârâți Statul Român prin Ministerul Finanțelor Publice și Direcția de Sănătate Publică Brăila la plata a câte 50 lei către apelantul-pârât reprezentând cheltuieli de judecată în apel reprezentând taxa de timbru.

Cu drept de recurs în 30 de zile de la comunicare.

Pronunțarea deciziei se face prin punerea soluției la dispoziția părților prin intermediul grefei instanței, azi, 13.12.2022.

PREȘEDINTE
ELENA AVRIGEANU

JUDECĂTOR
LILIANA ION-CHIRIȚĂ

GREFIER
ADELINA LUIZA ALEXE

Red.E.A., 25.08.2023

Tehdact.R.L./E.A.

8 ex.

TB-S.3 – C.Mocanu

Cu opinia separată a doamnei judecător Mădălina Gabriela Rădulescu:

În privința soluției pronunțate de prima instanță asupra fondului cererii de chemare în judecată consider că sunt nefondate criticile de apel, pentru motivele ce vor fi expuse în continuare.

Apelantul - reclamant a investit instanța cu o cerere în despăgubiri pentru repararea prejudiciului moral pe care l-a suferit cu ocazia punerii în aplicare a măsurii carantinei dispuse în

privința sa în perioada 20.03.2020 – 03.04.2020, susținând, în esență, că prejudiciul a fost produs prin fapta pârâților de a dispune în mod nelegal și arbitrar o măsură ce a încălcat drepturi fundamentale garantate și protejate de Constituția României și de Convenția Europeană a Drepturilor Omului (și anume dreptul la libertate și dreptul de a nu fi supus la tratamente inumane ori degradante), atât prin modul în care a fost reglementată (instituirea printr-un act administrativ normativ, în baza unei prezumții, fără posibilitatea contestării, fără comunicarea actului administrativ de instituire a carantinei, cu neluarea în considerare a unei măsuri mai puțin intruzive), cât și prin punerea în mod concret în aplicare în ceea ce îl privește pe reclamant (încuierea ușii și servirea mesei pe jos).

Prin criticile formulate împotriva soluției de respingere a pretențiilor sale, au fost reluate de către apelantul-reclamant argumentele ce justificau constatarea caracterului ilicit al fetei pârâților, atât din perspectiva atingerii nelegale a dreptului la libertate individuală pe care a reprezentat-o în sine măsura carantinării instituționalizate, dar și prin modul concret în care a fost pusă în aplicare în privința sa, ce ar fi îmbrăcat forma unor pretinse tratamente inumane și degradante. S-a susținut, de asemenea, că prima instanță nu analizat criteriul proporționalității măsurii carantinei în raport de situația concretă a apelantului (inexistența unui test pozitiv) pentru a stabili dacă se încadrează în excepția prevăzută de art. 5 lit. e din Convenția europeană a drepturilor omului, chiar corelată cu derogarea permisă de art. 15 din Convenție.

În ceea ce privește atingerea adusă dreptului la libertate individuală, drept garantat și protejat prin art. 23 din Constituția României și prin art. 5 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, caracterul său pretins nelegal nu poate fi reținut pe baza elementelor enunțate de apelant, având în vedere chiar contextul special în care au avut loc pretinsele fapte ilicite deduse judecătii, al măsurilor luate de stat ca răspuns la situația de criză excepțională determinată de pandemia de Covid 19, sub acest aspect concluzia primei instanțe fiind corectă.

Potrivit art. 23 (1) din Constituția României, libertatea individuală și siguranța persoanei sunt inviolabile, restrângerea exercițiului acestora fiind permis numai prin lege și numai pentru scopurile prevăzute de art. 53 alin. 1 din Constituție, iar această restrângere trebuie să fie necesară și proporțională cu situația care a determinat-o. Convenția europeană a drepturilor omului protejează, la rândul său, prin art. 5 alin. 1, dreptul la libertate și la siguranță, stabilind și cazurile de excepție în care o persoană poate fi lipsită de acest drept.

În cauză, măsura dispusă în privința apelantului, a carantinării în perioada 20.03.2020 – 03.04.2020, în incinta unei camere de hotel, fără posibilitatea părăsirii acesteia, poate fi considerată a fi îmbrăcat forma privării de libertate. Prin urmare, era necesar ca restrângerea exercițiului dreptului apelantului la libertate individuală să respecte cerințele legalității și proporționalității.

În ce privește proporționalitatea, concluzia potrivit cu care măsura la care a fost supus apelantul nu a fost una disproporționată se impune raportat pe de o parte la scopul pentru care aceasta a fost instituită de stat, al protejării vieții și sănătății cetățenilor săi în condițiile excepționale determinate de pandemia Covid-19 (fiind important de observat că măsura s-a instituit în perioada de început al acesteia, caracterizată prin precaritatea informațiilor științifice privind declanșarea, răspândirea și metodele eficiente de diagnosticare și tratament), iar pe de altă parte la efectele acesteia din perspectiva condițiilor concrete în care măsura a fost executată. Privitor la acestea din urmă, este de notat că apelantul s-a aflat într-o cameră de hotel în regim single și că a avut acces la telefon (contactând la scurt timp, prin intermediul avocatului său, autoritățile implicate în stabilirea și executarea măsurii, cărora le-a reclamat încuierea camerei și așezarea alimentelor direct pe mochetă), că durata nu a fost excesivă și i-a fost comunicată verbal apelantului la momentul instituirii carantinei. Totodată, se poate prezuma cu suficient temei că acesta avea cunoștință de împrejurarea că la sosirea în România va fi supus carantinei instituționalizate pe o durată de 14 zile, având în vedere nu numai faptul că această măsură alături de celelalte reglementate prin Ordinul ministrului sănătății nr. 141/2020 au fost aduse la cunoștința publicului prin mediatizare intensă în perioada de referință, dar și condițiile concrete ale revenirii în țară (prin intermediul unei aeronave închiriate de angajatorul apelantului de la compania națională de transport aerian chiar în scopul repatrierii din Italia a angajaților săi). Mai mult, așa cum a remarcat și prima instanță, singurele

aspecte ce au făcut obiectul reclamațiilor formulate de apelant către autorități la scurt timp după instituirea carantinei au fost cele vizând încuierea camerei și așezarea alimentelor direct pe mocheta, apelantul declarând că înțelege motivele legale și sanitare ce au justificat instituirea carantinei.

Referitor la cerința legalității, se observă că măsura ce a produs urmările de care se plânge apelantul-reclamant a fost reglementată prin Ordinul ministrului sănătății nr. 141/2020 emis în baza [art. 8 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 11/2020](#) privind stocurile de urgență medicală, precum și unele măsuri aferente instituirii carantinei și în baza art. 25 alin. 2 din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății. Potrivit dispozițiilor art. 25 alin. 2 din Legea nr. 95/2006, măsurile privind prevenirea și gestionarea situațiilor de urgență generate de epidemii, precum și bolile transmisibile pentru care declararea, tratamentul sau internarea sunt obligatorii se stabilesc prin ordin al ministrului sănătății. Prin urmare, măsura dispusă în ceea ce îl privește pe apelant nu era lipsită de temei legal, existând la data instituirii sale norme legale ce reglementau posibilitatea luării de măsuri privind prevenirea și gestionarea situațiilor de urgență de natura celei existente în cauză și stabileau în competența autorității administrative instituirea acestor măsuri. De asemenea, susținerea apelantului privind neîndeplinirea cerinței de legalitate ca urmare a lipsei reglementării unei căi de atac împotriva măsurii carantinei este contrazisă chiar de referirea acestuia la o hotărâre judecătorească prin care s-a dispus, în procedura ordonanței președințiale prevăzute de normele de drept comun din Codul de procedură civilă, ridicarea măsurii carantinei, deși dispozițiile legale speciale nu prevedeau posibilitatea contestării acestei măsuri.

Trebuie observat că ulterior, prin Decizia nr. 458 din 25 iunie 2020, Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 25 alin. 2 teza a II-a din Legea nr. 95/2006, stabilind că norma legală nu îndeplinește garanțiile de constituționalitate, având în vedere că, dând în sarcina ministrului de resort completarea reglementării referitoare la condițiile în care persoanele cu boli transmisibile sunt obligate să declare, să urmeze tratament sau să fie internate, precum și libertatea de a modifica oricând și fără a respecta anumite limite aceste reglementări, dobândește un caracter imprevizibil, incert și dificil de anticipat. Și privitor la [art. 8 alin. \(1\) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 11/2020](#), Curtea Constituțională a constatat că reglementarea este lipsită de claritate și previzibilitate, câtă vreme, exceptând condițiile care justifică intervenția ministrului sănătății în vederea instituirii carantinei, stabilite în chiar cuprinsul normei, legiuitorul a lăsat în sarcina acestei autorități administrative stabilirea tipurilor de carantină, a condițiilor de instituire și de încetare a măsurii, ignorând necesitatea reglementării unor garanții pentru respectarea drepturilor fundamentale ale persoanelor cărora li s-a aplicat această măsură. În privința efectelor juridice produse de decizia de neconstituționalitate amintită, trebuie însă reținut că, față de dispozițiile art. 147 alin. 4 din Constituție, acestea se produc numai pentru viitor, de la data publicării.

În ce privește dreptul apelantului de a nu fi supus la tratamente inumane și degradante, drept protejat de art. 3 din Convenția europeană a drepturilor omului, niciunul din elementele de fapt deduse judecării nu configurează, contrar susținerilor apelantului, o încălcare a acestui drept. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului în domeniul art. 3, existența tratamentelor inumane ori degradante presupune ca suferința ori umilirea pe care acestea le implică să atingă un anumit prag, iar evaluarea acestuia depinde de toate circumstanțele cauzei, în special de natura și contextul măsurii și de modul de executare (cauza Tyrer împotriva Regatului Unit). Deși, în cauză, măsura carantinei a fost executată prin plasarea apelantului într-o cameră de hotel menținută încuiată, iar în primele zile alimentele au fost așezate (în caserole și pungi de plastic pe mocheta din fața ușii camerei), nu se poate reține că aceste circumstanțe de fapt, deși apte a cauza apelantului trăiri negative (frustrare, îngrijorare), se pot încadra în categoria tratamentelor ori degradante. Concluzia se întemeiază pe aprecierea în ansamblu a situației de fapt, legate de natura măsurii (ce presupunea evitarea contactului apelantului cu oricare alte persoane în scopul prevenirii unei potențiale contaminări), de durata relativ scurtă a măsurii ori de înlăturarea parțială a condițiilor pretins umilitoare, ca urmare chiar a solicitării apelantului (prin așezarea alimentelor furnizate apelantului pe o măsuță aflată lângă ușa camerei de hotel). Această apreciere ține seama și

de situațiile concrete în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a considerat că tratamentele ori pedepsele au avut un caracter inuman ori degradant. De exemplu, s-a constatat o astfel de încălcare a art. 3 din Convenție când reclamantul a fost supus unei percheziții corporale amănunțite într-un mod inadecvat, făcând, de exemplu, obiectul unor comentarii umilitoare (*Iwańczuk împotriva Poloniei*, 2001, pct. 59), ori ținerea în detenție a unui solicitant de azil timp de trei luni în sedii ale poliției până la aplicarea unei măsuri administrative, fără a avea acces la activități recreative și fără a primi o alimentație adecvată [*Tabesh împotriva Greciei*, 2009, pct. 38]; de asemenea, când reclamantul a fost încătușat în timpul unei deplasări cu autobuzul de aproximativ 20 de ore, în contextul unei deportări forțate (*Akkad împotriva Turciei*, 2022, pct. 115) sau situația în care reclamantul, paraplegic, nu își putea părăsi celula și nici nu se putea deplasa în penitenciar în mod independent, *Vincent împotriva Franței*, 2006, pct. 101-103) ori cea în care reclamantului i-au fost confiscate ochelarii după arestarea sa timp de cinci luni, fără justificare și bază legală de asemenea, *Sliusarev împotriva Rusiei*, 2010, pct. 44).

Ținând seama de cele expuse, nu se poate reține că prejudiciul moral a cărui reparație apelantul o urmărește prin promovarea acțiunii în cauza de față a fost cauzat prin acțiuni ilicite ale intimatelor, având în vedere că aceste acțiuni au respectat principiile legalității și proporționalității, apreciate în concret, în contextul situației de urgență de la momentul luării acestora, ce impunea statului stabilirea de măsuri excepționale, ce implicau restrângeri ale exercitării unor drepturi fundamentale în vederea în scopul satisfacerii interesului general al societății, reprezentat în acest caz de ocrotirea sănătății publice.

Judecător Mădălina Gabriela Rădulescu